

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasednjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 0432/776600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

CEZAD - Ul. Ristol 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

- diesel goriva
- plinsko olje za ogrevanje
- motorna olja
- les in premog za kurjavo
- peči in štedilniki na drva

Pooblaščen prodajalec za tržaško pokrajino

**Volitve
so vseeno
zelo
pomembne**

SANDOR TENCE

Zaradi šibkosti dolarja lira spet podleгла marki

RIM - Pravkar minuli borzni teden se je za liro iztekel v znamenju negotovosti. Potem ko je vrednost nemške marke na prvem sestanku znašala 999, 64 lire, se je zaradi negativnega vpliva ameriskega dolarja na italijanski denar povečala in dosegla 1.006 lir. K nepovoljnemu razvoju sta poleg oslabitve zelenega bankovca prispe-

vala se opreznost borznikov sprico parlamentarne razprave o državnem finančnem zakonu 1997 in predvčerajšnji praznični dan, ko zaradi zaprtja številnih borz ni bilo mogoče verodostojneje preveriti dejanskih tečajnih premikov. Skratka, lira se je oslabilila nasproti vsem pomembnejšim devizam.

Na 2. strani

Letošnji Zlati sv. Just Zavodu združenega sveta

TRST - Trzaski kronisti so letošnjo nagrado Zlatega sv. Justa podelili Zavodu združenega sveta iz Devina. Uradno mu jo bodo izročili v petek 6. decembra na slovesnosti v trzaski občinski palači, dvignila pa jo bosta predsednik ustanove Corrado Belci in rektor David Sutcliffe. V 15 letih delovanja se je v

devinskem zavodu izobraževalo 1500 studentov iz 97 držav; letos ga obiskuje 200 studentov iz 68 držav, od katerih je 43 Italijanov, med katerimi tudi nekaj Tržčanov. Zavod združenega sveta je že 30. dobitnik Zlatega sv. Justa, prvega pa so trzaski kronisti podelili kirurgu Pietru Valdoniju.

Na 4. strani

KRIZA TKB / JUTRI MANJŠINSKA DELEGACIJA PRI FASSINU

Rim naj pojasni svoja stališča o usodi Tržaške kreditne banke

Jutri v Rimu tudi zastopstvo deželnega odbora FJK

TRAGEDIJA V ZAIRU SE NADALJUJE

Milijon ljudi v Gomi čaka na evakuacijo

NAIROBI - V mestu Goma v vzhodnem Zairu so davi ponovno izbruhnili siloviti spopadi. Po podatkih očividcev je večina bojov potekala na obrobju mesta in v okolici letališča. Zairske in ruandske enote so se, kot so povedali očividci, obstrlejevale tudi na mejnem območju nedaleč od mesta Goma. Po njihovih podatkih pa v središču mesta od petka zvečer, ko

so tam potekali boji med zairskimi enotami in uporniki ter vojaki Ruande, ni videti nobenega vojaka več. V mestu Goma, ki več kot milijonu beguncev pomeni zadnje središče clovekoljubne pomoči, preko 100 tujih pripadnikov clovekoljubnih organizacij pa je kljub srditim spopadom uspelo zapustiti oblegano mesto.

Na 9. strani

TRST - Teden, ki je pred nami, bo odločilen za usodo Trzaskе kreditne banke, ki je tik pred likvidacijo. Guverner Banke Italije Antonio Fazio je, kot znano, že poslal deželni vladi mnenje o dekretu za likvidacijo TKB, na katerega pa predsednik Sergio Cecotti se ni pristal. Cecotti se bo jutri z nekaterimi odborniki mudil na zakladnem ministrstvu in pri centralni banki, katerih predstavnike bo opozoril na hude posledice tako zastavljene likvidacije TKB.

Jutri bo v Rimu tudi delegacija slovenske manjšine. Srečala se bo s podtajnikom na zunanjem ministrstvu Pierrom Fassinom, sestanku pa bo najbrz prisostvoval tudi visok zastopnik zakladnega ministrstva. Po budo za sestanek je dal podpredsednik deželne sveta Milos Budin, udeležili pa se ga bodo zastopniki DSL, SKP, SKGZ, Demokratskega foruma in kulturnih organizacij Beneških Slovencev ter, avtonomno, tudi stranka Slovenske skupnosti.

Z jutrišnjim dnem pa bo italijanski pokojninski zavod INPS začel izplačevati pokojnine, za katere je doslej skrbela TKB. Upokojenci bodo dobili po pošti krožne ceke Credito Italiano; to velja tudi za upokojence iz Slovenije in Hrvaške.

Na 3. strani

FIRENCE / WALTER VELTRONI

Ustavne reforme in uspeh vlade za Prodija važna izziva

Obstajajo pa odpori tako v družbenih kot političnih krogih

FIRENCE - Ministrski podpredsednik Walter Veltroni je včeraj v Firencah poudaril, da so ustavne spremembe in uspešno delo vlade dve važni vprašanji, ki predstavljata izziv za generacijo, ki nosi odgovornosti v Prodijski vladi.

Ob tem pa je Veltroni tudi dodal, da so do sprememb zaznavajo odpori, ki izhajajo tako iz političnih kot tudi iz socialnih krogov; zaradi tega je po njegovem potrebna nova solidarnost v koaliciji, ki je zmagala na volitvah.

Na 2. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Spor Fedemeccanica-kovinarji

Vodja sindikata Fim-Cisl trdi, da guverner Banke Italije med četrtkovim odmevnim govorom ni izključil možnosti za podpis delovne pogodbe kovinarjev.

Stran 2

Rossetti predstavil program

Zupanski kandidat miljske Olike Giorgio Rossetti je včeraj predstavil svoj upravni program.

Stran 5

Dijaški dom v Gorici

Na občnem zboru Združenja dijaški dom so pozitivno ocenili delovanje v novi sezoni: vsa mesta v domu so zasedena, krepi se tudi ponudba za zunanje uporabnike.

Stran 7

Nesrečen poraz Jadrana

Jadranovci so na gostovanju v Sestu San Giovanni nesrečno izgubili s tamkajšnjo ekipo z 79:78.

Stran 21

Moški uspešnejši od žensk

V moški odbojarski B2 ligi sta bila tako Koimpex kot Imsa Kmečka banka uspešna, po petih setih pa so izgubila dekleta združene ekipe Bora in Sloge.

Stran 22

Lorenzo Necci v hišnem priporu

LA SPEZIA - Bivši po-
verjeni upravitelj držav-
nih železnih Lorenzo
Necci je včeraj zapustil
zapor v La Spezii in se
odpeljal proti Rinu, kjer
bo odsej v hišnem priporu.
Tudi včeraj pa se niso
polegle polemike, v kate-
re so vpleteni milanski
sodniki teama »cistih
rok« ter finančna straza iz
Firenc. Polemike so iz-
bruhnile, potem ko so iz

poročila finančnih straz-
nikov, namenjenega sod-
nikom iz La Spezie, se
pred izročitvijo prisle na
dan nekatere podrobnosti,
čes da so tako sodniki
iz Milana kot iz Rima sli-
na roko bančniku France-
scu Paciniju Battaglii. Včeraj se je oglašil tudi
minister Antonio Di Pie-
tro, ki je izredno ostro
ozigosal zadnje dogodke.

Na 2. strani

BERTMARK & MAX GEE
Ulica Spilimbergo 209 Martignacco
Tel. 0432/678850, fax 657005

PEČI IN ŠTEDILNIKI NA DRVA IN PREMOG

- Najnovejša tehnologija z visokim donosom toplote.
- Izdelava po vaši meri in okusu.
- Široka izbira kaminov.
- Štedilniki za centralno gretje.

PRODAJA V TRSTU:
LA COMBUSTIBILE
DOMJO 28 - Tel. 820331 - 810252

NOVICE

De Corato (NZ) obsoja poročanje dnevnika TG3

RIM - »O dezinformiranju Rajevih televizijskih dnevnikov bomo govorili v nadzorni komisiji«, tako, kratko in jedrnat, je napovedal senator Riccardo De Corato (NZ), ko je obsodil »ponovni dogodek, do katerega je prišlo predsinocnim med dnevnikom tretje televizijske mreže ob 19. uri«. V dnevniku, ki ga vodi Lucia Annunziata, je po senatorjevih besedah »poslanec Nerio Nesi (SKP) natrosil dobro mero prostaskih obtožb na račun NZ, ne da bi se komu posvetilo, da bi predstavniki NZ na te obtožbe lahko tudi odgovorili«.

Tiziana Maiolo se znaša nad palemsko prokuro

RIM - Tiziana Maiolo, poslanka Forza Italia, jednat razsoja, da »prokura iz Palermo uporablja mafijske metode«. »Kako je namreč mogoče drugače tolmaciti izbiro, po kateri bodo v postopek, ki zadeva Marcella Dell'Utrija, vključene izjave kalabrijskega kriminalca Franca Pina, ki so ga že na prokuri v Catanzaru označili kot neverodostojnega in obrekovalca«. Ob tem se dodaja, da »je Leonardo Sciascia imel prav: Palermo je glavno mesto mafij, mafije cose nostre in mafije v odboru za boj proti mafiji«.

Mastella: Prodi in D'Alema kot reklama Telecoma

RIM - »Zadeva Prodi-D'Alema-DSL je vsak dan bolj podobna nedavni televizijski reklamni Telecoma, ki izprašuje: »me ljubis, ampak koliko me ljubis?«. Tako ugotavlja predsednik Krščansko demokratskega centra Clemente Mastella: če se dve osebi rasično razumeta - pravi - ne čutita potrebe, da bi to tudi zapisala, ali pa o tem seznanjala bližnje, ki so tokrat zavezniki koalicije in opozicija. Od besed so v politiki važnejša dejanja, resnica pa je po Mastellovih besedah v tem, da »znane D'Alemove zelje, da bi postal ministrski predsednik, že postajajo konkretni«.

Aretirali pirotehnika desničarskih škvader

MILAN - Agenti političnega oddelka milanske kvesture so v sodelovanju s Scotland Yardom v Londonu aretirali desničarskega skrajnega Angela Angelija, ki so ga poimenovali za »črnega bombasa«, ker naj bi bil pirotehnik škvader Sam (Squadre di Azione Mussolini). 43-letni Angeli, ki je bil nekaj let na begu in imel uradno bivališče v Santo Domingu, je okrog leta 1970 sodeloval pri številnih atentatih na sedeže strank in redakcije časopisov. Aretirali pa so ga na osnovi izvršilnega kazenskega ukrepa milanske prokure, ker mora za različne prekrške v zaporu presedeti 3 leta in sedem mesecev kazni.

Lubrano ogorčeno odgovarja ministrici Bindijevi

RIM - Antonio Lubrano, voditelj znane televizijske oddaje v korist potrošnikov je »zaprepasčen« zaradi pobude ministric za zdravstvo Bindijeve; v prejšnjih dneh je namreč v pismu predsedniku Raia Sicilianu zapisala, da »zavrača, da se komuniciranje o zdravstveni problematiki v tej državi reducira na primere slabega delovanja zdravstvenih storitev«. Lubrano pri tem dodaja, da je v oddaji pokazal le to (večurne vrste pred okenci za rezerviranje pregleda), kar so bolniki prisiljeni prenašati v eni največjih zdravstvenih enot v Rimu.

RIM / PODPREDSEDNIK VLADE WALTER VELTRONI

Reforme in uspeh vlade izziva sedanje generacije

Ustvarjati probleme vladi bi pomenilo politični samomor levice

FIRENCE - »Institucionalne spremembe in delo vlade morajo absolutno korakati vzporedno; gre namreč za dva velika izziva, od uspeha obeh pa bo odvisna usoda levice, demokratov in države«. Tako je dejal ministrski podpredsednik Walter Veltroni, ki se je včeraj kot minister za kulturne dobrine v Firencah udeležil zasedanja. »30 let po poplavi: umetnine, ki so bile rešene in ki jih je se treba rešiti«. Veltroni je sicer celotno tiskovno konferenco posvetil trenutnim političnim vprašanjem in se opiral na pismo D'Aleme Prodiu in na včeraj objavljene izjave ministrskega predsednika.

Veltroni je v bistvu dejal, da sta spremembe ustave in uspeh vlade dva važna vzporedna tira in predstavljata izziv sedanje generacije, ki nosi odgovornosti v levosredinski vladi. Pristavil pa je, da do tega načrta ob-

stajajo odpori, ki izhajajo iz socialnih kot tudi iz političnih krogov. Ob vsem tem se zato čuti močno potrebo - je dodal - po novi solidarnosti v koaliciji, ki je zmagala na volitvah. Dejal je tudi, da se strinja s tem, kar je D'Alema o teh vprašanjih zapisal, njegove besede pa je treba pozorno oceniti. Napad tolikih konservativnih sil je namreč tako močan, je dodal, da sta zato potrebni solidarnost in močan reformistični napor v podporo Prodiu in celotni vladi. DSL pa mora po besedah ministrskega predsednika trdo delati na institucionalni in na vladni ravni. Ustvarjati probleme vladi bi namreč po njegovem pomenilo politični samomor za celotno levico.

Predsednik senata Nicola Mancino pa je včeraj v intervjuju dnevniku Mattino se enkrat podčrtal, da so reforme glavna prapriteta sedanje vlade.

Fazio ni proti kovinarjem ...

RIM - Možnosti za sklenitev pogodbenega sporazuma med sindikati kovinarjev Fiom-Cgil, Fim-Cisl in Uilm ter Federmeccanico ni izključil guverner, ampak so to storili sestavljalci ekonomskega biltena Banke Italije, ki ga je Antonio Fazio ravno zaradi tega menda poslal sindikalnim organizacijam.

To je povedal včeraj generalni tajnik Fim-Cisl Gianni Italia sklicujoč se na poročanje časnikov, čes da je tudi vodja Uil Pietro Larizza soglasal s Faziom. Tudi to ni res, je dodal Italia in pojasnil, da so vsi trije

sindikati že protestirali pri centralni banki, od tod guvernerjeva »razčiščevalna« poteza.

Pogajanja za obnovo delovne pogodbe kovinarjev, ki je zapadla predlanskim, se bodo nadaljevala v torek, ko se bo minister za delo Treu sesel z vodstvom Federmeccanice, in v sredo, ko bo sprejel delegacijo sindikatov. Gianni Italia je spet pozval Prodiuje vladu k odločnemu posegu za rešitev vprašanja, ki je izbruhnilo na dan ze pred šestimi meseci zaradi nepopustljivosti Federmeccanice in Confindustrie.

LA SPEZIA / PO VEČ KOT POLDRUGEM MESECU

Lorenzo Necci zapustil zapor in odšel domov v Rim

Odslej bo v hišnem priporu - Nadaljujejo se polemike med milanskimi sodniki in finančno stražo iz Firenc

LA SPEZIA - Po 48 dneh je bivši po-verjeni upravitelj državnih železnic Lorenzo Necci (na sliki AP) zapustil zapor v La Spezii in odpotoval domov v Rim. Sodniki so namreč sprejeli prošnjo njegovih odvetnikov, tako da bo odslej v hišnem priporu. Necci se je proti glavnemu mestu odpeljal z avtomobilom, bil je nasmejan, dejal je le: »Dobro se pocutim.«

Medtem se nadaljujejo polemike, v katero je vpleten milanski team »cistih rok« ter Gico finančne straže iz Firenc. Slednji so sodnikom iz La Spezie naslovili obsežno dokumentacijo, a se predno so jo izročili, je na dan prišlo nekaj podrobnosti, ki naj bi dokazovale, da so sodniki iz Milana in Rima sli na roko bančniku Francescu Paciniju Battaglii. Pravniki iz La Spezie Antonio Conte je včeraj povedal, da dokumentov niso se

podrobno proučili, vendar iz beznega pregleda naj ne bi izhajalo nič takega, kar bi bremenilo milanske kolege. Včeraj se je oglašil tudi minister Antonio Di Pietro, ki se je zelo ostro obregnil ob sporočilo komandanta Scica, generala Iannellija, čes da so njegove besede le priložnostne, poleg tega so bile izrečene s 24-urno zamudo, ko je bila škoda ze narejena. Dejal je, da je sedaj treba odkriti, kdo in zakaj je instrumentalno izdal nekatere podrobnosti iz poročila finančne straže. Oglasil se je tudi milanski pravdnik D'Ambrosio, ki je dejal, da je značilno, da iz tisoč strani prideta na dan samo dve besedi, ki naj bi jih bremenili. Njegov kolega Maurizio Grigo pa bo v prihodnjih dneh zahteval, da na procesu Eni-Montedison privedejo prav Pacinija Battaglio ter bivšega poslanca Ema Danesija, ki sta zaprta v Spezii.

RIM / TEDEN NA DEVIZNIH BORZAH

Lira životarila v senci padajočega dolarja

Pogojena je bila tudi z debato o finančnem zakonu, to pa je marki pomagalo k okrepitvi

RIM - Minuli teden ni bil za liro posebno uspešen: po eni strani je bila pod vplivom sibkega dolarja, po drugi strani jo je pogojeval začetek parlamentarne razprave o finančnem zakonu 1997, zadnji udarec pa ji je zadalo zaprtje večine deviznih borz zaradi prvonovembrskega praznika, tako da je njena vrednost padla nasproti skoraj vsem drugim valutam. Nemška marka, ki je prejšnji petek veljala 1.000, 45 lire, se je v četrtek, 31. oktobra, okrepila do ravni 1.006, 01 lire.

Borzni teden se je za liro začel v znamenju stabilnosti. Vrednost marke je zdrknila pod 1.000 lir, a dolar se je ucvrstil z dosega zgodovinskega viska na račun jena. V torek, 29. oktobra, pa se je začelo drsenje: pod pritiskom zelenega bankovca, ki je popustil na vseh valutnih trziščih, je začela lira padati in vrednost marke se je z 999,64 lire dan poprej povzdignila na 1.005,95 lire. V sredo, ko se je nazadovanje dolarja se

nadaljevalo, ni bilo posebnih sprememb, kar gre pripisati debati poslancev o državni proračunski listini; v četrtek, ko so se borzniki že pripravljali na tridnevni počitniški most, je vrednost lire mahoma poskoci-la do stopnje 1.006 za marko proti 1.001 prejšnji dan (dolar je veljal 1.515 lir proti 1.517 v sredo).

Ugoden je bil tudi tečaj lire do svičarskega franka, ki je v četrtek izgubil polnih pet točk, saj mu je vrednost padla s 1.210 na 1.205 lir. Franco-ski frank je veljal 296,71 lire, funt sterling pa 2.466,65 lire.

Kakor rečeno, so bile številne devizne borze predvčerajšnjim zaprte, zaradi cesar ni bilo mogoče potipati utripa se drugim denarnim enotam. Na newyorskem trgu so se kupcije z liro dobro zacele, saj je spocetka marka veljala nekaj manj kot 1.000 lir, pozneje pa se je nemški bankovec znatno okrepil in nazadnje je njegova vrednost dosegla 1.004,55 lire.

GIBANJA / NAPOVEDI ISCO

Znamenja recesije izginjajo: izvoz se bo povečal, potrošne dobrine pa pocenile

RIM - Prvic po daljnem letu 1968 naj bi letos nazadovale tudi cene potrošnih dobrin. Tako vsaj napovedujejo analitiki nacionalnega zavoda za preučevanje konjunktura ISCO, ki so svojo zadnjo mesečno anketo naslonili na mnenja podjetnikov.

Industrijska dejavnost ter povpraševanje po italijanskem blagu na domačem in tujih trgih sta se sibki, toda ob koncu septembra so se znamenja recesije vidno ublazila in ze cez tri ali stiri mesece naj bi se skoraj vsi ekonomski pokazatelji izboljšali. Zakaj »skoraj« vsi? Zato, ker industrijci predvidevajo rahel porast proizvodnje in porabe, ne pa tudi zaposlenosti, ki naj bi po-

nekod celo se upadla.

V tretjem letošnjem trimesecju so se zaloge neprodanih proizvodov znatno povečale, zredci-tev naročil pa je najbolj prizadela investicijske dobrine, medtem ko se je stanje na področju potrošnih popravilo. Istosčasno je stopnja izkorriscanja tovarniških strojev zdrknila na 75, 6% proti 76, 6% v drugem trimesecju in 77, 5% v tretjem trimesecju lanskega leta. Nasprotno se je zajamčeni časovni pas proizvodnje za kritje naročil podaljšal s 3, 9 meseca v obdobju april-junij na 4, 1 meseca v obdobju julij-september.

Kakor rečeno, so napovedi zmerno optimistične, to pa velja tudi za izvoz.

RIM / ŠTEVILNA DELEGACIJA

Okrog 70 italijanskih socialistov na obisku pri Bettinu Craxiju

Namen obiska naj bi bil politični in kot izraz solidarnosti »zelo bolnemu človeku«

RIM - Iz varnostnih razlogov so srečanje med Bettinom Craxijem ter delegacijo italijanskih socialistov anticipirali za 24 ur, tako da je bilo ze včeraj. V Tunizijo je s posebnim letalom dopotovalo okrog 70 oseb, bivših parlamentarcev, aktivistov, med katerimi je bilo precej mladih. Kot je povedala Margherita Boniver, ima obisk pri bivšem voditelju dvojni namen, političnega in humanitarnega: »Z njim kot velikim evropskim socialistom ter pravim političnim preganjancem hočemo govoriti o problemih naše države in o zagonu, ki bi jo morali dati veliki federaciji, ki naj bi se skli-

cevala na socialistično, demokratično in liberalno tradicijo. Poleg tega zelimo izraziti solidarnost zelo bolnemu človeku.« Craxi je casnikarje, ki so spremljali obisk, sprejel nasmejan, miren, dopotoval je s svojim terenskim vozilom, bil je brez spremstva. Vidno pa je sepal. V delegaciji je bil tudi Bobo Craxi, ki je izključil očetov povratek k aktivni politiki. Po njegovem mnenju nekdaj, ki je bil 15 let v središču javnega življenja, lahko tudi drugače opozori nase, ni mu potrebno neposredno posegati v politiko. Pristavil je se, da morajo socialisti znova zaziveti.

ZA UBLAŽITEV POSLEDIC NAPOVEDANE LIKVIDACIJE BANKE

Slovinci jutri pri Fassinu V Rimu tudi voditelji Dežele

Cecotti se bo sestal z vlado in s predstavniki centralne banke

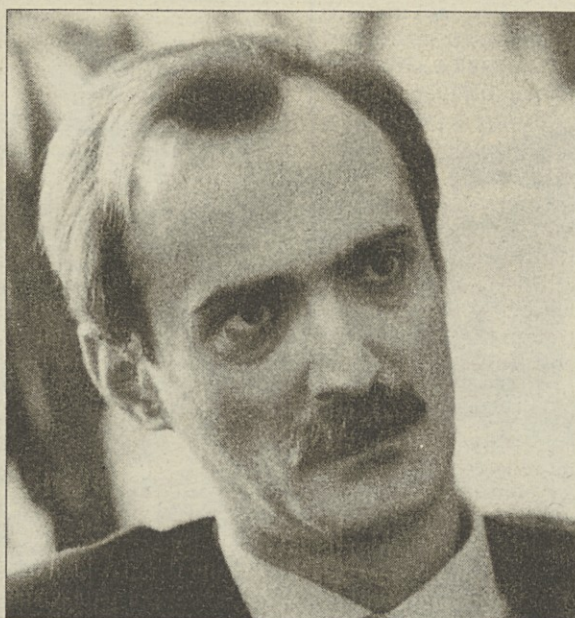
Vladni podsekretar za zunanje zadeve Piero Fassino bo jutri popoldne v Rimu v poslanski zbornici sprejel delegacijo slovenske manjšine, ki mu bo predstavila dramatični položaj Trzaska kreditne banke. V delegaciji bodo zastopniki DSL, SKGZ, SKP, Slovencev videmske pokrajine in Demokratskega foruma ter, avtonomno, tudi Slovenska skupnost.

Slednja je včeraj poslala ministrskemu predsedniku Prodiu, predsedniku slovenske vlade Drnovsku ter predsedniku Dežele Cecottiju pismo, v katerem izraža zaprepačenost nad napovedano likvidacijo TKB. Slovenska skupnost je mnenja, da bi likvidacija banke se povečala ogromno škodo, ki je že nastala ob krizi TKB.

Jutri se bo v Rimu mudila tudi delegacija deželne vlade, ki jo bo vodil predsednik Cecotti, v njej pa bosta se podpredsednik Degano in odbornik za finance Lepre. Dezelno predstavništvo se bo sestalo z zakladnim ministrom Ciampi in tudi z visokimi funkcionarji Banke Italije, morda s samim guvernerjem Faziom. Dežela ima nekaj dni časa (kot kaže le do srede), da se izreče o dekretu o likvidaciji TKB. Njeno mnenje je po zakonu obvezno, ne pa obvezujoče, kar pomeni, da lahko vlada in centralna banka brez nadaljnega likvidirata trzasko banko tudi ob morebitnem nasprotovanju deželne uprave FJK.

Vladni podtajnik za zunanje zadeve Piero Fassino

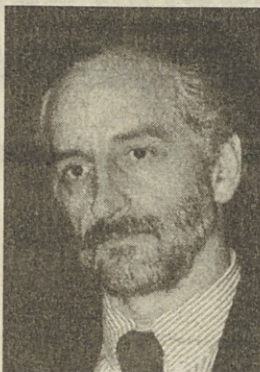

Predsednik deželnega odbora Sergio Cecotti

Budin: To ni čas za razprtije

Podpredsednik Budin, kaj si obetate od jutrišnjega srečanja v Rimu?

Na sestanek z vlado gremo, da bi opozorili, kako naša manjšina doživlja te dogodke in kaksne težke posledice za življenje celotne skupnosti bi imelo golo formalistično reševanje krize. Tako reševanje bi lahko spregledalo tudi najosnovnejše potrebe naše manjšine. Manjšina namreč ne sme postati v celoti žrtev tudi zelo hudih finančnih prekrsov in polomij ter nositi kot skupnost odgovornost zanje. V tem primeru mora znati prav politika odigrati svojo vlogo v obrambo in korist manjšine ter celotne družbe v tem obmejnem prostoru. Pri tem seveda ne sme prikrivati nikakršnih

odgovornosti, ki so krive za to stanje, in niti ne, po drugi strani, jih skušati izkoristiti za dodaten napad na manjšino.

Kako si zamisljate enotnost Slovencev v tem težkem trenutku?

Kdaj naj bo manjšina cimbolj enotna, če ne prav v tem tako hudem zgodovinskem trenutku. Po mojem si ne bo nobena politična

komponenta naše manjšine povečala v tem položaju lastnega političnega kapitala, če bo usmerjala svoj napor v medsebojno politično obračunavanje. To ni po mojem čas za predpostavljane interesov lastne stranke ali organizacije, ker to lahko se poslabša položaj naše skupnosti in jo se bolj oslabi. Vsi moramo čutiti

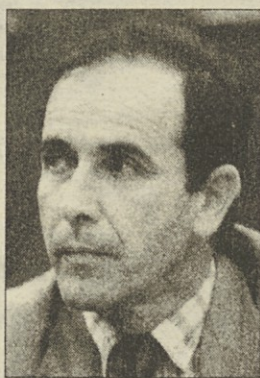
predvsem odgovornost do celotne naše javnosti. Komponente, ki so doslej znale večkrat dobiti skupni jezik, pa morajo to sposobnost dokazati tudi v tem trenutku, ker aprioristična izločevanja in posplošene obsodbe nikomur ne koristijo in nicesar ne rešijo. To seveda ne pomeni izogibati se razpravi o nujnih spremembah v organiziranosti naše skupnosti.

Kaj predlagate?

Slovenska komponenta DSL na primer, in tudi drugi so že in se bodo, spodbujali razpravo tako glede organiziranosti ustanov skupnega pomena na eni strani, kot po drugi strani tudi glede nuje po koreniti preosnovi SKGZ, ki jo moramo prilagoditi sodobnim razmeram, da bo kos potrebi po obstoju in delovanju široke laične nestrankarske organizacije, v kateri bi se prepoznavali vsi liberaldemokraci in levicarsko usmerjeni Slovenci v Italiji.

Palčič: Najprej omejiti škodo

SKGZ je za takšno premostitev krize TKB, ki ne bo se povečala že itak preogromne škode. Po oceni skoraj vseh dejavnikov našega prostora (pa tudi sosednjih držav) bi likvidacija banke povzročila verigo gospodarskih polomov z dramatičnim povečanjem brezposelnosti in splošno gospodarsko regresijo našega obmejnega prostora. Okrnjena in upocasnjena bi bila tudi možnost nadaljnjega razvoja prekomernega sodelovanja prav v trenutku, ko je italijanska zunanja politika izbrala pot odpiranja proti vzhodu. Takšna izbira je tudi v nasprotju s postopanjem italijanskega centralnega denarnega zavoda ob drugih podobnih in se mnogo večjih bančnih krizah v Italiji, kar daje grenak priokus celotni zadevi, kot da

bi banka, ki je nastala z mednarodnim sporazumom v funkciji naše skupnosti, bila vredna drugačnega, strožjega obravnavanja, kot da gre za bančno institucijo državljanov druge kategorije. Pričakujemo, da bo ponedeljkov sestanek s podsekretarjem Fassinom, kot tudi drugi nastopi zainteresiranih dejavnikov našega prostora in sosednjih držav Slovenije in Hrvaske v zvezi z afero TKB, odprl možnost za ohranitev banke. Slovenske manjšinske komponente bi morale, ne glede na različno tolmačenje vseh dogodkov okrog TKB, v tem dramatičnem trenutku z vso odločnostjo podpreti takšno izbiro, vsa ostala odprta vprašanja naj se rešujejo naknadno, sicer ne bomo imeli česa reševati.

Klavdij Palčič

Spetič: Potrebujemo skupno govorico

Slisim, da v Rim prihaja tudi predstavnik SSK. Upam samo, da bo kljub temu pogovor umirjen in konstruktiven. Podtajniku Fassinu moramo dopovedati, da ima likvidacija TKB, za katero se sedaj zavzema Prodijska vlada, katastrofalne posledice za Trst, mejno gospodarstvo in položaj naše manjšine. V nevarnosti je nekaj tisoč delovnih mest in to prav v trenutku, ko Italija s Slovenijo in Madžarsko razmislija o prodoru na nova srednje in vzhodnoevropska tržišča.

Upam, da se bo srečanja udeležil tudi predstavnik zakladnega ministristva. Rad bi jim dopovedal, da je vodena sanacija TKB sicer bolj zapletena in težja rešitev, toda cena zanjo je v resnici manjša, če upoštevamo posledice, ki bi se jim v tem primeru izognili. Zato smo napeli vse sile, ne oziraje se, ali smo bili pri vodenju manjšinskih gospodarskih in drugih struktur vpleteni ali diskriminirani. Slednje velja predvsem za nas, komu-

niste, ki sedaj pritiskamo na vlado Oljke, da ne bo sledila zgolj tehnično finančni togosti Banke Italije ali politično zainteresiranim pritiskom konzervativnih sil.

Zaradi nevarnosti socialne eksplozije je vlada prevzela težko breme sanacije Banco di Napoli z 2 tisoč milijardami, rešitev TKB bi nas stala desetkrat

manj!

In se to. V tej akciji potrebujemo predvsem skupne govorice. Tiste, ki je ne marajo ali bi bili radi zanj plačani, pa pozivamo, naj bodo strpnejši. Tudi mi smo za iskren pogovor o manjšinskih ustanovah, namen-ski lastniki in skupnem upravljanju. Toda prej moramo rešiti, kar se rešiti da. Pogajanja o tem, kdo se bo petelinil na pogorišču, res nimajo smisla.

Kajti prepričan sem, da bo največ političnega kapitala iztržil, kdor se bo nesebično zavzel za skupno korist Slovencev, predvsem pa njihovih delovnih mest.

Stojan Spetič

STALIŠČE SLOVENSKE SKUPNOSTI

Brecelj: Srečanja s Fassinom se bomo udeležili, toda avtonomno

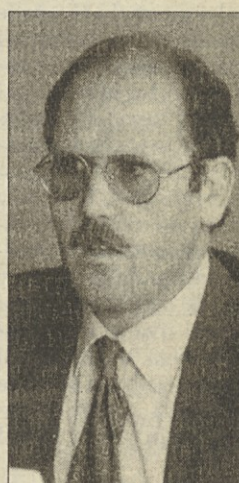
V zvezi s petkovim stališčem deželnega sveta Slovenske skupnosti je naš dnevnik postavil vrsto vprašanj, na katera se je včeraj odzval deželni tajnik stranke Martin Breclja. Najprej smo želeli izvedeti, ali se bo predstavnik SSK udeležil jutrišnjega rimskega srečanja z vladnim podtajnikom Fassinom.

Se bo, in sicer avtonomno. Spomnim naj, da smo 26. oktobra tudi avtonomno pisali predsedniku vlade Prodiu o krizi TKB in ga med drugim opozorili na nujnost iskanja rešitev v sodelovanju z manjšino. Včeraj nas je podtajnik Fassino v telefonskem pogovoru tudi posebej povabil v Rim. Sicer pa to ni edina pobuda, ki jo vodimo za omejevanje škode v zvezi s polomom TKB.

V poročilu vašega deželnega sveta poudarjate, »da bo SSK odslej nastopala s samostojnimi pobudami, dokler se celotna zadeva ne razčisti v svojih poglavitnih moralnih in političnih aspektih ter odgovornostih.« Kaj mislite s tem?

Priče smo največjemu finančnemu, moralnemu in političnemu skandalu v povojni zgodovini Slovencev v Italiji. Ogromno ljudi se čuti ogoljufanih in osramočenih. Za to, kar se dogaja, nekdo seveda nosi tudi moralne in politične odgovornosti, bodisi posamezniki kot organizirane srede. Znano je, da gre za propadanje sistema, ki ga je politično kontrolirala SKGZ. V vsaki normalni družbi bi bilo pričakovati, da bi se odgovorni ob taksnem polomu umaknili in s seboj razčistili. Dotični pa se pri nas obnašajo, kot da bi se nič ne zgodilo. Se več, voditi bi celo hoteli nadaljnje skupne pobude. To je preprosto skregano z zdravim pametjo.

Ne mislite, da bi morale vse komponente slovenske manjšine v tem zelo težkem tre-

nutku opustiti notranjo polemiko in posvetiti pozornost temu, kar jih povezuje. In ne temu, kar jih ločuje. Ne mislite, da je pri vsem tem precej samouničevalnosti?

Razčiscenje je nujen predpogoj za obnovo enotnosti, pa tudi za verodostojnost vsakršne reševalne in obnovevne pobude. Po našem mnenju tiste komponente, ki ne čutijo potrebe po razčiscenju, zgrešijo. Poleg SKGZ imamo v mislih tudi Slovence v DSL, SKP, DFS in v delu slovenskih organizacij videmske pokrajine. Zakaj tega ne storijo, bodo sami povedali. Vsakdo si lahko misli svoje. SSK ima o tem svoje mnenje in ga je tudi že javno izrazil.

Za učinkovitost reševalnih in obnovenih akcij bi poglavitni nosilci le-teh nujno morali tudi razpolagati z zanesljivimi informacijami o celotnem sistemu, ki propada, zal pa smo se vedno priče sprenevedanju tistih, ki so doslej držali v rokah vzvode. Zavedati pa se moramo vsi nečesa. Nastala je že ogromna in nepopravljiva gmotna, socialna in politična škoda. Celotnega t.i. družbenega gospodarstva Slovencev v Italiji preprosto ni mogoče več rešiti. Gre samo se za to, da omejujemo škodo. Tega pa ne bomo dosegli, če bomo delali po istem sistemu, ki je privedel v to katastrofo. To bi bilo res samouničevalno. Rez s staro logiko je boleč, a nujen.

SLOVENSKA
KULTURNO
GOSPODARSKA
ZVEZA

Sporoča, da je za jutri napovedano zasedanje glavnega odbora preloženo na

SREDO, 6. novembra, ob 19.30
v Kulturnem domu v Gorici

in sicer zaradi obiska predstavnikov manjšine pri državnemu podtajniku Fassinu v Rimu

TRŽAŠKI KRONISTI / NAGRADA

Zlati sv. Just Zavodu združenega sveta

Uradna podelitev bo v petek, 6. decembra

Zlatega sv. Justa - to je nagrado, ki jo tukajšnji kronisti podeljujejo že trideset let, bo letos prejel devinski Zavod združenega sveta Jadrana; nagrada je namenjena Tržacanom ali institucijam, ki so si v odnosu do mesta pridobile posebne zasluge. Uradna podelitev nagrade bo v petek 6. decembra v sejni dvorani tržaškega občinskega sveta, v prisotnosti oblasti pa jo bosta dvignila predsednik zavoda Corrado Belci in rektor David Sutcliffe.

Zavod združenega sveta je že 30. zlati sv. Just, ki ga podeljujejo tukajšnji kronisti. Prvega so podelili kirurgu Pietru Valdoniju, lansko leto pa so nagradili podpredsednika Associated Press Claudia Erbsena. Med nagrajenci sta tudi dva Tržacana - prof. Giorgio Bugliarello in Leo Castelli - ki sta se s svojim delom uveljavila v New Yorku. Nagrado je doslej prejela le ena »institucija« in sicer leta 1988, ko je bila podeljena zavarovalni družbi Le Generali.

Zavod združenega sveta je bil ustanovljen pred 15 leti in v celoti odgovarja ciljem nagrade, ker siri najboljše podobo mesta po vseh petih celinah. Devinski zavod je tako sestavni del svetovne organizacije devetih zavodov, ki ji predsedujeta jordanska kraljica Noor in južnoafriški predsednik Nelson Mandela, italijanski komisiji pa predseduje Arrigo Levi; pokrovitelj devinskega zavoda pa je predsednik republike Scalfaro. V 15 letih ga je obiskovalo več kot 1500 studentov iz 97 držav, letos pa je v njem 200 studentov iz 68 držav.

Dijaki devinskega Zavoda združenega sveta na zaključni manifestaciji na Trgu Unità ob 15. obletnici tega zavoda (foto KROMA)

DANES / PRAZNIK SV. JUSTA

Poklon tržaškemu patronu brez Lovrenca Bellomija

Letošnje svečanosti ob praznovanju sv. Justa, začetnika mesta in njegove škofije, se odvijajo pod mučnim vtisom, ki ga je napravil odhod pri vseh občanah priljubljenega in spoštovanega škofa Lovrenca Bellomija.

Za čas, ki bo minil do imenovanja njegovega naslednika, ga nadomestja župnijski upravitelj Pier Giorgio Ragazzoni, ki je v katedrali pri Sv. Justu že sinoci, na praznično vigilijsko, vodil bedenji večer. Udeležilo se ga je lepo stevilo mladih, ki jih je škofija nanjo izrecno povabila.

Danes bosta na sporedu dve obredni slovesnosti v počastitev mestnega patrona. Zjutraj ob desetih bo msgr. Ragazzoni sodaroval slavnostno mašo in imel pridigo, ki jo ob tej priložnosti že po tradiciji naslovijo vsem vernikom, pa tudi nevernikom, kdor je na čelu tržaške škofije.

Popoldne ob petih pa bo poseben molitveni obred v spomin na vse tržaške mučenike »vce-rajnskega in današnjega dne«, kakor piše v tiskovnem sporočilu. To bo hkrati uradni začetek priprav na veliki jubilej ob nastopu tretjega tisočletja.

GLASBENA MATICA / PO Odstopu SEMNA

Čez dva tedna volitve novega predsednika

GM bo do takrat vodil podpredsednik Štoka
Upravni odbor počastil spomin S. Venosija

Na seji upravnega odbora Glasbene matice, ki je bila v četrtek, je podpredsednik dr. Drago Stoka v svojstvu vršilca dolžnosti predsednika, prebral odstopno pismo, ki ga je neposredno pred sejo naslovil na upravni in nadzorni odbor GM dosedanjí predsednik Adrijan Semen. V njem sporoča, da v zvezi z znanimi dogodki na Tržaški kreditni banki, smatra za primerno, da nepreklicno odstopi z mesta predsednika upravnega odbora GM. Obenem izraza upravnemu odboru željo za uspešno nadaljnje delo.

Upravni odbor je predsednikov odstop vzel na znanje in ga označil kot korektno dejanje do ustanove ne

glede na to, da ta nima z dogodki na TKB nobene neposredne zveze. Po krajši izmenjavi mnenj je upravni odbor z večino glasov sklenil, da bo novega predsednika izvolil, kot predvideva statut, iz svojih vrst na seji, najavljeni za 18. novembra t.l. Do takrat bo predsedniške posle opravljal podpredsednik dr. Drago Stoka.

Pred začetkom seje je predsedujoči z ganljivimi besedami počastil spomin pred kratkim nenadoma umrlega člana upravnega odbora Salvatoreja Venosija, voditelja sole GM v Zabnicah v Kanalski dolini in pozrtvovalnega narodnega in družbenega delavca. Njegovemu spominu so se člani upravnega odbora

poklonili z zbranim molkom. V nadaljevanju seje sta ravnatelj sole GM prof. Bogdan Kralj in član nadzornega odbora Rudi Bartholot iz Kanalske doline, upravni odbor obvestila, da sola GM v Kanalski dolini redno deluje in da ji je treba posvečati največjo pozornost glede na položaj slovenstva v tej dolini.

Predsedujoči dr. Stoka je nato seznanil odbor s srečanjem predstavnikov odbora s predstavniki učiteljskega zbora, ki je bil 22. oktobra, v zvezi s finančnimi in upravno-organizacijskimi vprašanji ucnega osebja, kakor tudi v zvezi s prednostno zahtevo po ustanovitvi slovenskega konservatorija v Trstu oz. s podzavljenjem sole GM. Izčrpano je dr. Stoka poročal tudi o razgovoru predstavnikov upravnega odbora v Ljubljani (24. oktobra) z vodilnimi predstavniki Urada za Slovence po svetu in v zamejstvu. Sestanek je po oceni članov odbora pokazal na pomembne pozitivne poglede in premike na probleme GM in njene sole.

Kar zadeva nujne korake, ki jih je treba narediti v tem kritičnem trenutku, je upravni odbor soglasno sklenil, da naj pride čimprej do ponovnega sestanka s sindikalnim predstavništvom učiteljskega zbora in da se nemudoma stopi v Rimu v stik s sekretarjem v zunanem ministristvu Fassinom, da se pospeši ureditev odprtih vprašanj v smislu njegovih nedavnih zagotovil.

V torek začetek koncertne sezone Glasbene matice

S torkovim koncertom komornega orkestra Camerata Labacensis se začneja 25. jubilejna koncertna sezona Glasbene matice. Ljubljanski orkester bo tokrat vodil ruski dirigent Nikolaj Aleksejev, ki je trenutno prvi dirigent Zagrebske filharmonije. Kot solist pa bo nastopil flavtist Davor Busić (na sliki), ki je glasbo studiral v Beogradu, nato pa se je izpopolnjeval v Parizu, trenutno je prvi flavtist reske Opere. Program torkovega koncerta v Kulturnem domu je zelo raznolik, saj

obsega skladbe avtorjev iz različnih obdobij, kot so Jani Golob, Antonio Vivaldi, Carl Philipp Stamitz in Josef Suk.

V letošnji koncertni sezoni, pripravi katere so zaradi »srebrnega« jubileja dali posebno pozornost, težavam navkljub, bo vsega sedem koncertov. Nastopi komornih skupin in solistov bodo v Kulturnem domu, medtem ko bo zborovski večer drugje. Tudi tokrat so organizatorji ob priznanih skupinah nase širše okolice v program uvrstili tudi domače ze uveljavljene izvajalce.

NOVICE

Nova številka Našega vestnika

Pred dnevi je izšla 9. letosnja številka Našega vestnika, ki ga že 21 let izdajajo slovenski dušni pastirji na Tržaškem. V glavnem članku na prvi strani objavlja izjavo Dušana Jakomina v imenu odbora Duhovske zveze, v kateri med drugim piše, da »slovenski tržaški duhovniki ne moremo mimo perecih problemov, ki so se pojavili v naši sredi in ki so težko prizadeli našega človeka, naše družine, podjetja in celotno manjšinsko skupnost«.

Prodajal je mamila

Giorgia Giralidja so prijeli v trenutku, ko je nekemu mladeniču skušal prodati manjšo dozo mamila, dva grama hasisa. Kupec je agentom zbežal, 25-letnega Giralidja pa so zaprli. Pri sebi in doma je imel se okrog 20 gramov hasisa, ki so jih zaplenili.

Pijan na kvesturi

Safet Brulić (35 let) si je nakopal vrsto obtožb, od upiranja, povzročitve telesnih poškodb, do nasilja in drugega. Predsinocnim se je predstavil na kvesturi, očitno ga je imel precej pod kapo. Nic ni zaleglo prigorvarjanje, naj odide, ni jim preostalo drugega, kot da poklicejo resilca Rdečega križa, ki ga je odpeljal proti Katinari. Safeta, ki prihaja iz krajev bivše Jugoslavije in je pod posebnim nadzorstvom v pričakovanju, da ga izženejo iz države, pa je se mučila »zeja«; prisilil je soferja resilca, da je ustavil. Izstopil je in odsel v bližnji bar, kjer je zvrnil se nekaj kozarcev. Ob prihodu policije pa je reagiral nasilno, naredil je tudi nekaj skode v lokalu. Njegova pot se je tako končala v zaporu. Safet pa ni bil edini, ki je pregloboko pogledal v kozarec. Agenti so imeli opravka tudi z nekaterimi domačini, dva sta bila vpletena v pretep, eden pa se je znesel nad navojnicami nekaterih trgovin: pojasnil je, da je zelel preveriti, koliko časa policija potrebuje za poseg.

SSG / V PETEK V KRIŽU

Predstava za sklad M. Čuk

Predpremiera Filomene Marturano

Slovenskemu občinstvu se znova obeta zanimiv gledališki dogodek: v Križu bo ob koncu tedna v Domu »Albert Sirk« uprizoritev De Filippove Filomene Marturano, v režiji Marija Uršica in v izvedbi igralcev Mirande Caharija in Livija Bogatca.

V petek, 8. novembra, ob 20.30, bo predpremiera tega dela, uprizorjena za Sklad Mitja Čuk. Zveza slovenskih kulturnih društev je soglasno in na pobudo režiserja Marija Uršica namenila s to uprizoritvijo pomagati Skladu Mitja Čuk in hkrati poudariti pomen njegovih prizadevanj. Za ustanovo, kakršna je Sklad, je ta pobuda vsekakor izredno dragocena, zlasti v trenutku, ko organizacijo njegovih dejavnosti hromi velika finančna stiska. Bodisi zato, ker prejema, kot mnoge druge ustanove, prepočasi in premalo javne podpore, pa tudi

zato, ker dela pomoči, do katere bi Sklad imel pravico, sploh se ni bil deležen.

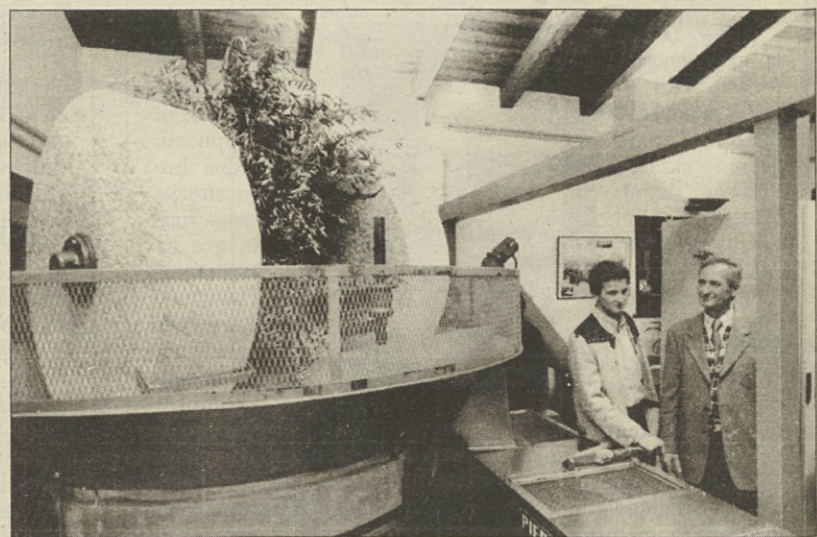
Sklad Mitja Čuk posega na številna področja zato, da bi pomagal slovenskim otrokom v težavah. Brez naklonjenosti naših ljudi seveda ne bi slo nikamor. Zato je Sklad Mitja Čuk vedno zelo hvaležen vsem, ki imajo kot on, posluh za potrebe slovenskih prizadetih otrok oziroma otrok v težavah.

Kdor bi zelel s svojim obiskom na predpremieri biti deležen gledališkega užitka in hkrati brez velikega finančnega napora pomagati slovenskim otrokom v težavah, bo imel na razpolago vabilo za petkovo uprizoritev Filomene Marturano na sedezu Sklada Mitja Čuk, Narodna ulica 126, Općine, v dopoldanskih urah (tel. 040/212289) ali v uradih ZSKD, ulica sv. Franciska 20, Trst, (tel. 040/635626).

OLJKARSTVO / PRI PAROVELOVIH

Nova torkla v Mačkoljah

Razstava fotografij Maria Magajne o oljkah in oljkarstvu

Mnogi prijatelji in sodelavci so v četrtek zvečer nazdravili novi torkli družine Parovel. Z odprtjem tega kmetijskega objekta, nadvse sodobnega in obenem »spostljivega« do tradicije, je dejavnost pri Parovelovih nedvomno pridobila na kakovosti. Najčistejše olje bo prideloval stroj, v katerem se sodobna tehnologija spaja z izkusnjo preteklosti: poleg elektronskih in cednih kovinastih naprav, se namrec v novi Pa-

rovelovi torkli sopirita granitna mlinška kamna (na sliki KROMA), izredno izdelana za mačkoljansko podjetje v Franciji. Olje bo pridelano čimveč po mrzlem postopku, ki omogoča največjo ohranitev značilnosti in vrednot končnega izdelka. Odprtje Torkle je spremljal tudi tematski kulturni dogodek. Za priložnost je namrec pripravil izbor fotografij naš Mario Magajna, seveda o oljkah in oljkarstvu. (dam)

MILJE / ROSSETTI PREDSTAVIL PROGRAM SVOJE KOALICIJE

Stvarni volilni načrti levosredinske Oljke

Pozornost sožitju in odnosom s sosednjo Slovenijo

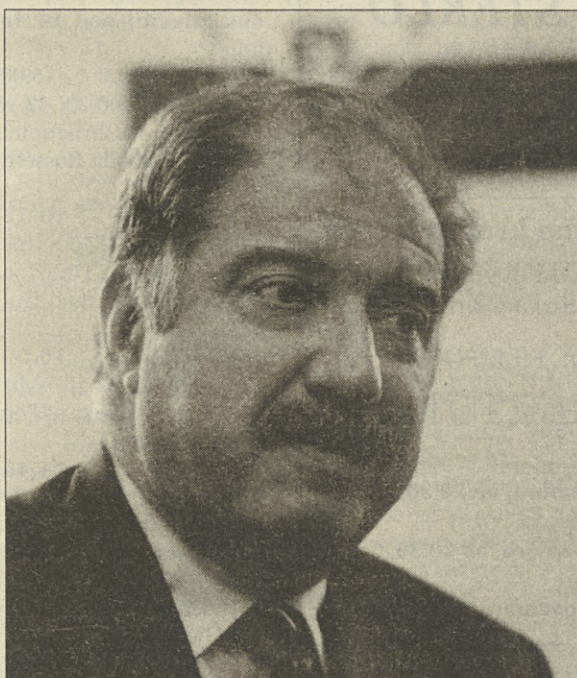
Kandidat levosredinske Oljke za miljskega župana Giorgio Rossetti je na včerajšnji novinarski konferenci predstavil svoj upravni in politični program. Bivši evropski poslanec KPI in potem DSL uživa podporo svoje stranke, Ljudske stranke, Slovenske skupnosti, republikancev in se nekaterih drugih levosredinskih komponent. Srečanja z novinarji so se udeležili tudi predstavniki teh strank, SSK je zastopal tajnik občinske sekcije Danilo Savron.

Kandidat za župana je uvodoma poudaril, da morajo Milje v prihodnje v celoti izkoristiti upravno samostojnost in hkrati tudi zgodovinsko lego, ki ji nudi izredne možnosti za sodelovanje s sosednjo Slovenijo. Levosredinska Oljka odločno nasprotuje projektu novih plinskih skladišč Monteshell in se zavzema za korenito sanacijo področja bivše rafinerije Aquila, kjer bo treba razmisliti o morebitnih pristaniskih strukturah. Program naprednega županskega kandidata slovi tudi na turisticnem razvoju občine.

Oljka je v svoj program uvrstila tudi skrb za sožitje in za pravice slovenske manjšine, ki jo bo treba zaščititi na evropskih standardih. Omenil je tudi Slovenijo in njeno bližnje vključevanje v evropsko skupnost, s čimer se bo nedvomno zelo okoristila tudi miljska občina.

Rossetti je novinarjem predstavil tudi zelo bogat program svoje volilne kampanije. V sredo se bo

tako srečal z ministrom za industrijo Pier Luigi Bersanijem, katerega bo orisal problematiko sanacije nekdanje Aquile in opuščenih miljskih ladjedelnic. Rossetti bo povabil v Milje organizatorje beneskega pusta, ki se bodo srečali s predstavniki miljskih pustnih skupin. Na programu ima tudi obiske nekaterih vidnih zastopnikov evropskega parlamenta in tudi same evropske unije. V četrtek, 7. novembra, bo Oljka v sodelovanju s krožkom Istria priredila srečanje z upravitelji hrvaske in slovenske Istre, ki ga bosta vodila kandidat za podžupana Giuseppe Cuscito in univerzitetni profesor Giuseppe Petronio.

Kandidat Oljke za miljskega župana Giorgio Rossetti

Odložena stavka uslužbencev ACT

Sekcija za prevoze v okviru pokrajinske zveze temeljnih sindikalnih organizacij (RdB) sporoča, da uslužbenci avtobusnega podjetja ACT, ki so njeni člani, ne bodo stavkalo v sredo, 6. novembra, temveč v sredo, 12. novembra. Za odložitev protesta zoper sporazum med direkcijo ACT ter sindikati CGIL, CISL, UIL in CISA so se RdB odločile zato, ker jih je podjetje povabilo, naj tudi same podpišejo sporazum. To so zavrnile, a za 6. november sklicale skupščino osebja ACT, na kateri bodo izrekli zadnjo besedo.

»Žepna« podmornica na ogled

Na Trgu Unità bo do jutri razstavljena »žepna« podmornica Caproni CB 22 italijanske kraljeve vojske mornarice, ki je bila pred nedavnim restavrirana na pobudo Občine v okviru valorizacije bogate kolekcije de Henriqueza. Podmornico, ki jo je podjetje Caproni zgradilo v obdobju med leti 1940 in 1944, je Diego de Henriquez po končani vojni odkril v lesnem pristanišču v Trstu in jo vključil v svoj muzej. Leta 1987 jo je komandant Paolo De Nicola iz Cittadelle (Padova) povsem preuredil. 15-metrsko podmornico, ki je lahko prevzala 4 člane posadke in 2 torpeda ali pa 2 mini bode po postanku na Trgu Unità prenesli v bivšo vojašnico Duca delle Puglie, ki bo v polovici prihodnjega leta postala sedež de Henriquezovega muzeja.

Občni zbor SSO

Svet slovenskih organizacij bo imel v soboto, 16. novembra v Devinu svoj izredni občni zbor. Na dnevnem redu, poleg izvolitve predsedstva občnega zbora, predsedniškega poročila in diskusije, bodo tudi spremembe statuta. Prav zato SSO opozarja na nujnost, da je prisotna večina članic, medtem ko se spremembe sprejemajo z dv tretjinsko večino prisotnih delegatov. SSO pričakuje tudi pisne predloge za spremembo statuta, ki naj dospejo do 14. novembra. Izredni občni zbor SSO bo, kot rečeno, v soboto, 16. novembra ob 16. uri v dvorani pevskih zborov v Devinu.

VOLILNA KRONIKA

Bertinotti in Nesi v sredo v Trstu

Kot smo že poročali, bo vsedržavni tajnik Stranke komunistične prenovе Fausto Bertinotti prišel v sredo, 6. novembra v Trst, kjer se bo udeležil volilne kampanje za skorajšnje pokrajinske in miljske občinske volitve. Bertinotti, ki ga bo spremljal predsednik poslanske proračunske komisije in odgovoren za gospodarska vprašanja SKP Nerio Nesi, bo ob 17. uri v Miljah na manifestaciji liste Naprej Milje skupaj z županskim kandidatom Sergiom Milom in kandidatom Diegom Apostolijem. V istem času se bo posl. Nesi v Trstu sestal s političnimi in gospodarskimi predstavniki slovenske manjšine, s katerimi bo obravnaval predvsem problem krize TKB, potrdil pa jim bo tudi obvezo komunistov za sprejetje zaščitnega zakona za slovensko manjšino.

Ob 19. uri bosta imela Bertinotti in Nesi tiskovno konferenco v kongresni palači na Velesejmu, nato pa se bosta, prav tako na Velesejmu, udeležila deželne volilne manifestacije SKP, na kateri bosta spregovorila tudi predsedniški kandidat za trzasko pokrajino Dennis Visioli in deželni tajnik stranke Gianluigi Pegolo. Pred govori bo nastopil Trzaski partizanski pevski zbor. Sledila bo volilna večerja v Ljudskem domu v Naselju sv. Sergija, katere izkupicek bo namenjen volilni kampanji. Cena večerje znaša 18.000 lir, rezervacije na tel. st. 634000.

Srečanje o perspektivah Trsta z ministrom za industrijo Pierluigijem Bersanijem

Zelezarna, Tovarna velikih motorjev, Arzenal sv. Marka, sinhrotron, Raziskovalni center in nova podjetja; o vseh teh trzaskih stvarnostih, ki naj bodo motor za preporod mesta, bo govor na javnem srečanju z ministrom za industrijo Pierluigijem Bersanijem v okviru volilne kampanje DSL. Svojo udeležbo na srečanju so že napovedali trzaski zupan Riccardo Illy, predsednik Fincantieri Corrado Antonini in predsednik padriskega Raziskovalnega centra prof. Domenico Romeo, pa tudi predsednik Zanussija Electrolux Gianmario Rossignolo. Javno srečanje, ki ga prireja trzaska federacija in deželna svetovalska skupina DSL, bo v sredo, 6. novembra ob 15. uri v Hotelu Savoia Excelsior.

Nabrežinska DSL prireja srečanja s kandidati

Demokratska stranka leveice - občinska enota Devin - Nabrezina prireja v sklopu volilne kampanje za pokrajinske volitve spoznavna srečanja s kandidati vseh starih volilnih okrožij:

- v sredo, 6. novembra ob 18. uri na sedežu sekcije DSL E. Berlinguer v Nabrezini srečanje z Nadjo Debenjak;
- v četrtek, 7. novembra ob 18. uri v prostorih hotela Sistiana - Sseljan srečanje z Annamario Finocchiaro - Depangher in Eugenio Bressigim;
- v torek, 12. novembra ob 18. uri v prostorih restavracije Al Carso v Mavhinjah srečanje z Igorjem Gabrovcem.

MILAN / USPEŠNA AKCIJA FINANČNE STRAŽE

Zaplenili ogromno cigaret

Na včerajšnji tiskovni konferenci v Milanu so pojasnili podrobnosti operacije, ki je privedla do zaplenbe izredno velike količine cigaret, kar 80 ton, namenjenih v Lombardijo in v Spanijo. V operaciji, ki so jo vodili agenti finančne straže iz Milana, so zaplenili tudi osem tovornjakov, ki so cigarete prevzali. V Trst so jih pripeljali s trajektom, ki je prišel iz Črne gore: pristal je ob neki zapuščen operativni obali v Zaveljskem zalivu, kjer so tovornjake izkrcali. Kaže, da je trajekt po izkrcanju povsem nemoteno odplul.

Agenti sumijo, da sta lastnika cigaret dva Italijana, ki že dalj časa živita v Sviči. Tobak (bil je najbolj znanih znamk) je prihajal iz vzhodnih držav. Skupno so prijeli enajst oseb, poleg tovornjakov pa so zaplenili še mobitele, tri naprave, s katerimi so lahko prestregali pogovore agentov, stiri mikro-prisluškovalne naprave. V stanovanju enega od aretiranih so našli se 120 gramov kokaina, tehtnico ter druge pripomočke za pripravo posameznih doz.

Operacija, ki so jo poimenovali »White Christmas« po Pasqualeju Nataleju, ki je za organizacijo tiho-

tapcev deloval na italijanskem ozemlju in je bil znan kot uživalec kokaina, se je pričela že pred šestimi meseci. Vodila jo je državna pravdnica iz Lecca, Maria Cristina Rota. Na trzišču bi tobak veljal okrog 20 milijard lir, saj je šlo za rekordno količino, kar 4 milijone zavojčkov. Po mnenju preiskovalcev so tihotapci z mikro-prisluškovalnimi napravami prisluškovali pogovornim med soferji, s čimer so se hoteli dodatno zavarovati, o čemer prča tudi dejstvo, da so jim sprva rekli, da bodo po tovornjake odšli v Ravenna.

Dobro pa so se zascitili tudi sami finančni stražniki, ki so pri medsebojnih pogovorih uporabljali lastne mobitele GSM. O skorajšnjem prihodu tovora so se prepricali s kontrolo premikov 36-letnega Nataleja, doma iz kraja Mandello del Lario v pokrajini Lecco: znan je bil zaradi mednarodnega tihotapstva, v prejšnjih letih so ga aretirali v Belgiji in v Spaniji. Njegova desna roka je bil 45-letni Giuseppe Secchi iz Lambruga (Lecco). Niso pa povedali imen omenjenih Italijanov, ki naj bi bila tovar narocila. V zapor pa je končalo vseh osem soferjev: 31-letni Marco Rota iz Cremona

(Como), 32-letni Eugenio Rapposelli iz Bianzoneja (Sondrio), 36-letni Dilaver Hasturk iz Sante Lucie di Piave (Treviso), 43-letni Andrea Bronca iz Susegane (Treviso), 29-letni Franco Elia iz Lecca, 39-letni Angelo Giannone iz Calolziocorteja (Lecco), 33-letni Pasquale Varca iz Malgrateja (Lecco), 39-letni Ottavio Varca iz Milana ter 60-letni Angelo Bettinelli iz Lecceja.

Od osmih tovorenjakov je eden last nekega italijanskega podjetja, dva pripadata francoskim podjetjem, lastniki ostali naj bi bili zasebniki. Pet so jih ustavili na servisni postaji Agipa v Devinu, tri pa na hitri cesti, ki iz Trsta pelje proti avtocesti A4. Zaboji s cigaretami so bili skriti za zaboji s toaletnim papirjem. Poleg ponarejene dokumentacije so finančni stražniki zaplenili tudi 20 milijonov v tuji valuti (spaneske pezete, francoski franki, neinske marke, hrvaske kune, slovenski tolarji itd.). Pri operaciji si agenti niso pomagali z zaupniki ali informatorji, vse so naredili le s svojimi močmi, s kontrolami, zasledovanji, prisluškovanji. Poleg tega so v Trst poslali osebje iz drugih krajev, kar je bilo dodatno jamstvo za uspeh.

Poziv šolskega odbora šolarjem in staršem

Enotni šolski odbor poziva vse osebje na slovenskih šolah, dijake in njihove starše, naj

SE NE UDELEŽUJEJO VOLITEV V OKRAJNE SOLSKE SVETE,

istočasno pa, da se šolsko osebje in starši

POLNOSTEVLNO UDELEŽIJO VOLITEV V POKRAJINSKA SOLSKA SVETA

ter da se učno osebje

MNOŽIČNO UDELEŽI VOLITEV V VSDRŽAVNI SOLSKI SVET.

Kot je znano, bodo volitve v pokrajinski šolski svet prihodnjo nedeljo in ponedeljek, 10. in 11. novembra.

Jutri simpozij sindikatov o protokolu za Trst

V dvorani »disco verde« na trzaski železniški postaji bo jutri popoldne z začetkom ob 16. uri simpozij o »protokolu za trzasko območje in teritorialnem paktu«, ki ga prirejajo sindikati Cgil, Cisl in Uil. Simpozij bo vodil predstavnik Cisl Paolo Coppa, uvodno poročilo bo imel predstavnik Uil Luca Visentini, medtem ko bo osrednje poročilo imel podpredsednik Cnel (Vsedržavne zbornice za gospodarstvo in delo) Silvano Veronese. Zaključke razprave pa bo povzel predstavnik Cgil Bruno Zvech.

ŠOLSKE VESTI

VSI SOLNIKI na volitve za pokrajinski in vsedržavni solski svet za rast in kvaliteten razvoj slovenskih sol - Trzasko tajništvo Sindikata slovenske sole vabi nadzorno, vodstveno in učno osebje, da se v torek, 5. novembra 1996, ob 18. uri množično udeleži predstavitev programov kandidatov na slovenskih listah solskega osebja, ki bo v Prosvetnem domu na Opcinah.

MALI OGLASI

tel. 040-361888

PRI SV. IVANU (Ul. San Cilino 6) prodam majhno hiso potrebno adaptacije. T e l . 0038661/1787055 popoldne.

PRODAM manjše stanovanje na Opcinah. Tel. st. 040/215138.

PRODAM motor Yamaha TT 600 S, letnik '95 zadnji model, 6.000 km, se dve leti garancije v odličnem stanju. Tel. st. 040/228333.

FIAT UNO SX 1300 sive metalizirane barve v dobrem stanju prodam, komaj opravljen tehnični pregled in cena po dogovoru. Tel. st. 229164 v večernih urah.

PRODAJAMO kmetijsko zemljišče. Tel. st. 040/231868.

PRODAJAMO drva za kurjavo. Tel. st. 0481/884161 ob uri obodov.

V KRIZU prodam licenco za drogerijo, parfumerijo in igrace. Tel. st. 040/220308.

IZGUBIL se je pes pastore maremmano bele barve v okolici Lakotisca. Tel. v večernih urah na st. 040/382562.

PALACE Hotel v Gorici nudi sluzbo mladenicu za pomoč v recepciji. Ponudbe poslati na: Palace Hotel, C.so Italia 63, Gorica.

OSMICA je v Dolini pri Mariu Zerjalu.

JADRAN je v Ricmanjih odprl osmico. Vabljeni!

V BOLJUNCU bo v soboto, 9. novembra, ob 16. uri otvorila nov frizerski salon Cecilia Melchionna. Vabljeni so vsi prijatelji, znanci in vascani.

MALI OGLASI IN RAZNA OBVESTILA ZA OBJAVO NASLEDNJI DAN

se sprejemajo
od 8.30 do 12.30
od ponedeljka do petka

OB SOBOTAH IN PRAZNIKIH
ZAPRTO

PUBLIEST - Uil, Valdirivo 36-1. nad.
Tel. 361888 - Fax 768697

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA,
3. novembra 1996
JUST

Sonce vzide ob 6.47
in zatone ob 16.49 -
Dolžina dneva 10.02 -
Luna vzide ob 23.42 in
zatone ob 13.04.

Jutri, PONEDELJEK,
4. novembra 1996
KAREL

VREME VČERAJ OB
12. URI: temperatura
zraka 15,4 stopinje,
zračni tlak 1029,3 mb
narašča, veter 8,6 km
na uro severozahodnik,
vlaga 69-odstotna, nebo
jasno, morje mirno,
temperatura morja 16,6
stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Si-
mone Gherseni, Alek-
sander Calogero Tru-
glio, Luis Andrea Cava-
gnieri Gestro, Martha
Pagnini, Sebastiano du
Ban, Ilarias Silvano,
Sara Fornasaro.

UMRLI SO: 91-letna
Rosa Marconi, 77-letni
Federico Cossutta, 61-
letni Giovanni De Nuz-
zo, 77-letni Mario
Glussi, 85-letni Ema-
nuele Nixarloglou, 70-
letna Nerina Mazza,
69-letni Amalio Crevat-
tin, 60-letni Claudio
Cocevar, 67-letna Vale-
ria Muraro, 75-letni
Pietro Sanzin, 60-letna
Nerina Pitich, 83-letni
Giuseppe Bucic, 90-let-
na Agata Tamaro, 81-
letna Antonia Banovaz,
86-letna Maria Pia Fa-
bris, 89-letni Paolo
Goitan, 69-letni Giu-
seppe Princic, 85-letna
Giuseppina Kracman,
57-letni Salvatore Cam-
po, 69-letna Santa Do-
brigna, 62-letna Maria-
grazia Buda, 74-letni
Silvestro Schillani.

LEKARNE

**NEDELJA, 3. novem-
bra 1996**

Kam po bencin

Danes bodo na
Trzaskem obratovala na-
slednje crpalke:

AGIP
Ul. Revoltella (vogal Ul.
d'Angeli)
Nabrezje O. Avgusta
Istrska ul. (nasproti poko-
palisca)
Ul. Carducci 4
Ul. Molino a Vento 158
Ul. A. Valerio 1 (univerza)

MONTESHELL
Ul. Giulia 2
Drevored Campi Elisi 1/1
Drev. D'Annunzio 73
Miramarski drev. 37
Nabrezje T. Gulli 8
SESLJAN-drž.c. 202

ESSO
Trg Libertà 10/1
Ul.C. Battisti 6 (Milje).

IP
Ul. F. Severo 2
Drev. D'Annunzio 38/A
Ul. Baiamonti 2
Miramarski drev. 213

ERG PETROLI
Nabrezje N. Sauro 14

API
Ul. F. Severo 2/5
Passeggio S. Andrea

NOCNE CRPALKE
(self service)
TAMOIL - Ul. F. Severo
2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica
AGIP - Miramarski drev.
49

NA AVTOCESTAH
(odprte 24 ur)

AGIP
Devin (sever)
Devin (jug)

**Lekarne odprte od
8.30 do 13.00**

Trg Garibaldi 5, Trg
Valmaura 11, Ul. Roma
16, Lungomare Venezia
3 (Milje), Nabrezina.

**Lekarne odprte od
13.00 do 16.00**

Trg Garibaldi 5 (tel.
368647), Trg Valmaura
11 (tel. 812308), Lun-
gomare Venezia 3-
Milje (tel. 274998).

NABREZINA (tel.
200466) - samo po te-
lefonu za najnujnejše
primere.

**Lekarne odprte od
16.00 do 20.30**

Trg Garibaldi 5, Trg
Valmaura 11, Ul. Roma
16, Lungomare Venezia
3 (Milje).

NABREZINA (tel.
200466) - samo po te-
lefonu za najnujnejše
primere.

NOCNA SLUŽBA

**Lekarna odprta od
20.30 do 8.30**

Ul. Roma 16 (tel.
364330).

**Od PONEDELJKA, 4.
do SOBOTE, 9. novem-
bra 1996**

Normalen urnik
lekarn od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

**Lekarne odprte od
13.00 do 16.00**

Trg S. Giovanni 5
(tel. 631304), Ul. Alpi
Giulie 2 (tel. 828428),
Milje - Mazzinijev dre-
vored 1 (tel. 271124).

SESLJAN (tel.
414068) - samo po te-
lefonu za najnujnejše
primere.

**Lekarne odprte od
19.30 do 20.30**

Trg S. Giovanni 5,
Ul. Alpi Giulie 2, Largo
Sonnino 4, Milje - Maz-
zinijev drevored 1.

SESLJAN (tel.
414068) - samo po te-
lefonu za najnujnejše
primere.

NOCNA SLUŽBA

**Lekarna odprta od
20.30 do 8.30**

Largo Sonnino 4 (tel.
660438).

Za dostavljanje zdra-
vil na dom tel. 350505

TELEVITA

Urad za informacije

KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije
KZE deluje od pone-
deljka do petka od 8.
do 13. ure. - tel.
573012.

**Zdravstvena dezur-
na služba**

Nocna služba od 20.
do 8. ure, tel. 118,
predpraznična od 14.
do 20. ure in praznična
od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala

KZE-USL: 399-1111.

ZEGA DENIS

SERVIS
ANTEN
TV - SAT
DIGITALNI
TELE
+1 +2 +3

STIVAN
Tel. 040/208912

Marsich Prefabbricati
A. Marsich
cementni izdelki
material
za gradbeništvo

TRST - Drž. cesta 202 - III. km
Rocol (Callaia) anagr. št. 1683
Tel. 910806 - Fax 910924

GLASBENA MATICA TRST

25. abonmajška koncertna sezona 96/97

CAMERATA LABACENSES

Solist: **Davor BUSIC, flavta**
Dirigent: **Nikolaj ALEKSEJEV**

V torek, 5. novembra, ob 20.30 v Kulturnem domu

*Prodaja in dvig abonmajev vsak dan na GM
in eno uro pred pričetkom koncerta.*

SLOVENSKO STALNO GLEDALISCE

ARTHUR MILLER

RAZBITO STEKLO

Rezija DUSAN MLAKAR

V sredo, 6. novembra, ob 16. uri ABONMA RED I
V četrtek, 7. novembra, ob 16. uri ABONMA RED H
ob 19.30 IZVEN ABONMAJA

ZSKD Zadržna kraška banka

vabita na gledališki dogodek v
Dom Alberta Sirka v Križ

EDUARDO DE FILIPPO

FILUMENA MARTURANO

posebna predpremiere:
v petek, 8. novembra, ob 20.30

premiera:
v soboto, 9. novembra, ob 20.30

prva ponovitev:
v nedeljo, 10. novembra, ob 16. uri

ČESTITKE

Dne 2. novembra je
praznoval 27. rojstni dan
IGOR SEDMACH iz
Križa pri Briscih. Da bi
se mu izpolnile vse nje-
gove skrite želje mu ze-
lijo mama Angela, tata
Luciano, sestra Ingrid s
Stefanom, nona, tete,
strici ter bratrance.

Danes naša draga ma-
mica **ADRIJANA** rojstni
dan slavi. Žalimo ji, da
bi se dolgo srečno žive-
la in nas vedno tako ra-
da imela, njene
Anuska, Katjusa in Ja-
smine.

KINO

Glavna vloga ženske

Nicole Kidman v filmu

RITRATTO

di **SIGNORA**

režija **JANE CAMPION**

DANES IN JUTRI

Kino **ARISTON**

ARISTON - 16.15,
19.00, 21.45 »Ritratto di

Dobrodošla

Jasmina

*S presrečnima Mirja-
no in Henrikom se vese-
lijo*

nonoti Bernarda,
Laura, Mario in
Joze ter pranon
Albina in Milka

Starši!

Vpisovanje za

ZIMOVANJE
V KRANJSKI GORI

z bivanjem v hotelu ob
smučišču bo odprto
samo do
15. novembra 96.

DRUŽBENO POLITICNO
DRUSTVO EDINOST
*priredi vrsto predavanj
z naslovom*

PRAVICA
DO RABE
SLOVENSKEGA
JEZIKA

Prvo predavanje, ki bo
prikazalo možnost
vsakogar, da prispeva k
postavitvi temelja za
dober zascitni zakon bo
jutri, 4. t. m., ob 20.30
v Ljudskem domu
v Trebbah.

signora«, r. Jane Cam-
pion, i. Nicole Kidman,
John Malkovich.

EXCELSIOR - 15.45,
17.55, 20.05, 22.15 »Twi-
ster«, r. Jan De Bont.

**EXCELSIOR AZZUR-
RA** - 16.20, 19.10, 22.00
»Le onde del destino«, r.
Lars Von Trier.

Danes 3. t. m. praz-
nuje svoj 79. rojstni dan

Stanko Mislej

*Vse najboljše in se na
mnoga leta mu zeli*

Godbeno društvo
Nabrezina

AMBASCIATORI -
15.00, 17.30, 20.00, 22.30
»Sleepers«, i. Brad Pitt,
Dustin Hoffman, Robert
De Niro, Vittorio Gas-
sman.

NAZIONALE 1 - 16.00,
18.00, 20.15, 22.15
»Jack«, i. Robin Williams.
NAZIONALE 2 - 15.00,
17.30, 20.00, 22.30 »Il
momento di uccidere«, i.
Sandra Bullock.

NAZIONALE 3 - 15.15,
17.00, 18.45, 20.30, 22.15
»Trainspotting«, prepove-
dan mladini pod 14. le-
tom.

NAZIONALE 4 - 15.00,
16.40, 18.30, 20.20, 22.15
»Fratelli«, i. Christopher
Walken, Isabella Rosselli-
ni.

MIGNON - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Trex«,
r.-i. Christian De Sica,
i. Anna Galiena, Leo Gul-
lotta.

CAPITOL - 16.00,
17.55, 20.00, 22.10 »Mis-
sion Impossible«, i. Tom
Cruise.

ALCIONE - 14.45,
17.00, 19.30, 22.00 »Inde-
pendence day«, r. Roland
Emmerich, i. Jeff Gold-
blum, Will Smith, Bill
Pullman.

LUMIERE - 17.30,
19.50, 22.15 »The Rock«,
i. Sean Connery, Nicolas
Cage.

PRIREDITVE

SKD TABOR Općine-
Prosvetni dom vabi na
ogled razstave 15 LET
UMETNE OBRTI GA-
BRIJELE OSBIC. Razstava
je odprta do 5. novembra
po sledecem urniku: ob
delavnikih od 16. do 20.
ure, ob nedeljah in praz-
nikih od 10. do 12. ure.

V **BORIS SPORTS**
KLUBU bo v petek, 8.
t.m., ob 21.30 nastopila
znana skupina Midnight
Express Blues Band. Na
razpolago prigrizki in od-
lična angleska piva. Ne
zamudite!

**SKD SLAVEC RIC-
MANJE** - LOG in Godba
na pihala iz Ricmanj Vas
vkljudno vabita na sveca-
nost ob 50-letnici postavi-
vitve spomenika padlim
v NOB v nedeljo, 10. no-
vembra, ob 15. uri pred
spomenikom padlim na
vaskem pokopališču. So-
delujejo učenci COS Ivan
Trinko Zamejski Ric-
manje, združeni MePZ
Slavec-Slovenec, Godba
na pihala iz Ricmanj, pri-
loznošni govor Neva
Lukes.

**KLUB PRIJATELJST-
VA** vabi v sredo, 6. no-
vembra, ob 16. uri na
srečanje v Ul. Donizetti
5, kjer bomo predvajali
film o Papeževem obisku
v Sloveniji in film o po-
letni koloniji v Come-
gliansu.

**FILOMENA MARTU-
RANO:** za posebno pred-
premiro, v petek, 8. no-
vembra, so na razpolago
vabila pri Skladu Mitja
Cuk, Narodna 126, Opći-
ne v dopoldanskih urah
(tel. 040 - 212289).

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo
v tajništvo Uredništva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi krožek
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tlicje) tel. 360072, s sledelim ur-
nikom: 9.00-13.00 in 14.30-17.30
od ponedeljka do petka.

Ob boleci izgubi kole-
ge in prijatelja

**Marjana
Dolgana**

izrekajo iskreno sozalne
zeni Nevi

novinarji
Primorskega
dnevnika

Ob prerani izgubi
Marjana Dolgana iz-
rekajo g. Nevi iskreno
sozalne

uprava in uslužbenci
Primorskega dnevnika

Dragi boter in prija-
telj, ostal boš vedno med
nami

Igor, Marko, Gracijela,
Aleksij

Ob nenadni izgubi
dragega Marjana za-
lujejo z Nevo

prijatelji Dana, Milko,
Ada in Nada

Zalovanju se pri-
družujejo

družine Mahne, Sancin,
Urdih, Bossi, Benedetti,
Baiez in Marussi

Ob tem tezkem tre-
nutku so blizu dragi
Nevi

prijatelj Božena
in Dusan Kosuta

Pridružujejo se žalosti
Neve

Ljuba in Franc Grbec

Z g. Nevo Dolgan
sočustvuje ob tem
tezkem trenutku

družina Vojko Svagelj

Ob izgubi Marjana
Dolgana izreka TPK Si-
rena iskreno sozalne
vsem svojem

Ob izgubi drage Ma-
rije Gruden vd. Knez iz-
reka SKD Cerovlj,
e - Mavhinje iskreno
sozalne hčerama in osta-
lim sorodnikom

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

**Alberte Re
por. Protti**

se iskreno zahvaljuje-
mo vsem, ki so našega
dragega pospremili na
zadnji poti.

Družina

Općine, 3. 11. 1996

Za vedno nas je zapu-
stil naš dragi brat in stric

Giuseppe

Princic

Pepi

Zalujoco sestre Maria,
Albina in Vera z možem
Ivanom, vnuki ter ostalo
sorodstvo

Brisicki, 3. 11. 1996
(Pogrebno podjetje Zimolo)

ZAHVALA

Vincenc Maver

Iskreno se zahvaljuje-
mo vsem, ki so našega
dragega pospremili na
zadnji poti.

SVOJCI

Boljunec, 3. 11. 1996

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikih izra-
zih zalovanja, ki smo ga
bili deležni ob izgubi
našega dragega

Federica

(Miro)

Cossutta

se vsem, ki so na kate-
rikoli način sočustvovali
z nami, iskreno zah-
valjujemo.

SVOJCI

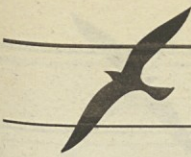
Kontovel, 3. 11. 1996
(Pogrebno podjetje Zimolo)

ZAHVALA

Ob izgubi drage sestre
in tete

Pavle Simonič

se iskreno zahvaljujemo
vsem, ki so z nami soču-
st

KMEČKA BANKA / PO ODHODU KOMISARJEV PONOVA OKREPITEV

Banka uspešno raste in odpira podružnice

Nova paketa ugodnosti za člane SGZ in Ascom

Ze cez nekaj mesecev, skoraj gotovo v začetku leta 1997, bodo klienti Kmečke banke vstopali v nove prostore nasproti glavnega sedeza, kjer je dolga leta bila trgovina oblačil Massi. Goriški Slovenci smo ji pravili kar "Pri Masiču". Upravitelji Kmečke banke so te prostore kupili že pred leti, da bi tam poslovali s strankami. Poldrugo leto izredne uprave je to namerno zakasnilo, ni pa je onemogočilo.

Kot sta povedala predsednik upravnega odbora odv. Peter Sanzin in generalni ravnatelj dr. Tullio Ganciolo, je sedež na Verdijevem korzu pretesen. V prostorih onkraj ceste, za katere je že izdelan nacrt notranje prenovne in porazdelitve zares velike-

ga prostora, ki so ga poslali v odobritev na obcino (nacrt so izdelali strokovnjaki za urejanje bančnih poslovalnic), bodo namestili okenca za poslovanje tako z domačimi kot z nerezidenčnimi strankami. V sedanji stavbi pa bodo uredili prostore direkcije banke, ki jih bodo zares potrebovali, saj imajo velike nacрте za sirjenje poslovanja.

Na Goriskem nameravajo v kratkem odpreti se stiri nove podružnice, da bi bili bližje strankam, na katere preži huda konkurenca. V Gorico so v zadnjem času prisle se nekatere banke od drugih, ki vodijo zelo agresivno politiko. Morda pa se bo to odpiranje okenc zakasnilo za kak mesec, saj so sedaj vse napore

vložili v odprtje podružnice v Trstu. V tem trenutku je to nekaj čisto novega, za odprtje podružnice v Trstu pa so se zanimali že v letu 1946, ko v Trstu ni bilo slovenske banke, zavezniška vojska uprava pa tega ni sprejela.

Na vse načine si v Kmečki banki prizadevajo dobiti nove kliente. Precejšnjo oporo imajo v grupi Caer, ki ima velike izkušnje na bancnem področju. Zato tudi ponujajo nove finančne pakete in ugodnosti, ki so se se uveljavili v bogati deželi Emilia - Romagna, prilagojeni pa so tukajšnjim potrebam. Se posebej se hočejo prilagoditi potrebam trgovcev in obrtnikov. Pred dnevi so z zvezo trgovcev Ascom in s Slovenskim

gospodarskim združenjem podpisali dogovor, na podlagi katerih bodo članom teh zvez nudili vrsto izrednih ugodnosti. Kot sta potrdila predsednika Ascom Bise-si in SGZ Corsi, bo treba sedaj udejaniti te ponudbe, ki lahko prispevajo k preporodu trgovine na Goriskem.

V kratkem bodo zamenjali tudi svoje ceke. Na sedanjih je namreč znak, ki je skupen ljudskim bankam v FJK. Ker pa je Kmečka banka postala delniška družba, je morala spremeniti tudi svoj znak. V njem so zelo vidne tri crke: K, A in B, začetnice dvojezičnega imena "Kmečka banka . Banca agricola".

Marko Waltritsch

DIJAŠKI DOM / OBČNI ZBOR ZDRUŽENJA

Številne dejavnosti tudi za negojence

Ob pošolskem pouku ponujajo razne tečaje in dejavnosti in službo za psihološko pomoč

Na občnem zboru Združenja dijaški dom, ki je bil v minulih dneh, je predsednica Aleksandra Devetak podala izčrpen pregled dejavnosti. Ob zahvali osebju za skrb in energijo, ki ju vlagaja v delo z otroki, je poudarila pomen tega dela. »Otroci so glavni uporabniki storitev našega doma in prav oni so bodočnost naše skupnosti, zato se moramo stalno zavzemati za najvišjo kvaliteto uslug«. Jamstvo za to je kvalificirano osebje in vse bogatejša paleta dejavnosti poleg pošolskega pouka. Letos so ali se bodo startali tečaji angleščine (predsol-ski in nadaljevalni), klavirja in glasbene vzgoje, računalništva, dva tečaja slovensčine za odrasle, sportne dejavnosti

(kosarka, orodna telovadba in ritmika, odbojka, plavanje). Tecajem, ki so vecinoma odprti tudi negojencem, gre pristeti se sodelovanje z občinsko ludo teko, poletno središče, pa tudi prisotnost psihologa, ki je enkrat tedensko na voljo v domu za razgovor s starši in na katerega se po predhodnem zmenku lahko obrnejo za nasvet tudi starši otrok, ki ne obiskujejo doma.

Predsednica se je dotaknila tudi problema financ. Dom mora nuditi otrokom ne le prijetno in varno okolje, ampak tudi strukture za sprostitev in igro, ki dopolnjujeta procese doje-manja, kar seveda ima svojo ceno. Ob pomoči slovenskih institucij je potrebna tudi pomoč javnih.

Zelja je, da bi Pokrajina povečala prispevek, ki je bil doslej smešno nizek glede na obseg dejavnosti in prispevke drugim podobnim ustanovam. Vse važnejši so viri dohodkov od dejavnosti, ki jih ponujajo zunanjim uporabnikom in jih nameravajo v bodoče se ojačiti.

Ravnateljica Kristina Knez je predstavila stanje v novem solskem letu. Dom obiskuje nekaj več kot 50 gojencev, s cemer je dejansko nasičena kapaciteta. Zanje skrbi 5 rednih in dva pomožna vzgojitelja, na voljo imajo 4 učilnice, laboratorij računalništva, igralnico in druge prostore. Starši se za ponudbe doma odločajo predvsem zato, da bi otrokom zagotovili kvaliteto pomoč pri posolskem delu. Vse pomembnejša postaja tudi skrb za slovensčino, saj je že vecina otrok, ki prihajajo iz mešanih ali povsem italijanskih zakonov in jim dom daje možnost, da tudi v posolskem času občujejo v slovensčini.

Ravnateljica je posebej pozitivno ocenila nekatere letosnje nove ponudbe. Tako že omenjeni psihološki servis v pomoč staršem, ki ga bodo obogatili s predavanji o vzgoji in težavah z otroki, pa tečaj slovensčine za odrasle, ki je naletel na izredno zanimanje. Med nacrti je omenila igralnico, ki bi jo obiskovali otroci slovenskih sol, ideje o novih tecajih, kot na primer slovensčine za italijanske otroke, in nasploh težnjo po povezovanju z zunanjim okoljem, ki se bo letos udejanilo z delavnico o predelavi papirja skupaj z občinsko ludo teko.

Na prvi otroški urici zgodba o Žogici Nogici

Jutri ob 16. uri se bo začela sezona "otroških uric" v Feiglovi knjižnici. Učiteljica Barbara Rustja bo pripovedovala zgodbo o Žogici Nogici v rokah hudobnega zmaja, ki jo je napisal slovenski pisatelj Jan Malik. Potem ko bodo otroci slisali pravljico, si bodo rade volje izdelali tudi vsak svojo žogico z nogicama pod vodstvom oblikovalke Brede Bertalanic. Tako si bodo tudi letos odnesli domov spominček na pravljico. Gre opozoriti, da so urice prostovoljno delo vseh navdušenih sodelavcev in izvajalcev, ki jim je do tega, da se otrokom nudi možnost poučnega razvedrila v delu in zabavi.

vi in da preko pravljice vzljubijo slovensko besedo. V knjižnici pa že pripravljajo za naslednje tedne prave otroške delavnice. To so "urice" med katerimi se bodo otroci učili izdelovati iz papirja, blaga in drugih materialov raznorazne predmete, junake, živalice, spominčke za blizajočo se praznike, pa se kaksno darilce zraven za mamico in očka. Otroške delavnice bo vodila Breda Bertalanic in so namenjene predvsem osnovnosolcem iz tretjega in četrtega razreda. Zato otroci ne pozabite jutri na Žogico Nogico in pripravite se na ustvarjanje v delavnici Feiglove knjižnice. (lg)

KINOATELJE / ZANIMIVE VSEBINSKE NOVOSTI

Sezona Gorica kinema

Predvajanje filma Zastrti ek-ran (The celluloid closet - ZDA), rež. Rob Epstein in Jeffrey Friedman, bo v četrtek, 7. novembra, ob 20.45 v Kulturnem domu odprlo novo sezono Gorica kinema. Kinoatelje ponuja letos novo zanimivo vsebino za svoje četrtoke filmske večere. Na Festivalu v Benetkah so namreč pristopili v navezo "Playbill", pri kateri sodelujejo distribucija Mikado, dnevnik L'Unità in Telepiù. Gre za sočasno promoviranje osmih nena-vadnih avtorskih filmov po vsej državi. S pristopom k tej novi pobudi zeli Kinoatelje tudi goriski javnosti razširiti filmska obzorja in ponuditi ogled avtorskih novosti, ki se pojavljajo na

najpomembnejših prizoriščih filmske kulture.

Spored obsega osem filmov. Predvajanja bodo ob četrkih (nekajkrat iz tehničnih razlogov ob petkih) do 2. januarja. Med naslednjimi na vrsti naj omenimo francoski film Navadni ljudje nimajo na sebi nič posebnega, rež. Laurence Ferreira-Barbosa (21. novembra) in kanadski September songs: glasba Kurta Weilla (29. novembra).

Ob teh osmih večerih ponuja spored za dvomesečje novemb-december tudi dva posebna dogodka. 15. novembra bo premierska predstavitev najnovejšega filma Franca Giralidja Meja (La frontiera), ki je bil predstavljen na Festivalu v Be-

netkah. V njem nastopajo Raul Bova, Giancarlo Giannini in Omero Antonutti. Ob predvajanju, ki ga prirejajo v sodelovanju z združenjem Sergio Amidei, bo prisoten režiser z nekaterimi igralci.

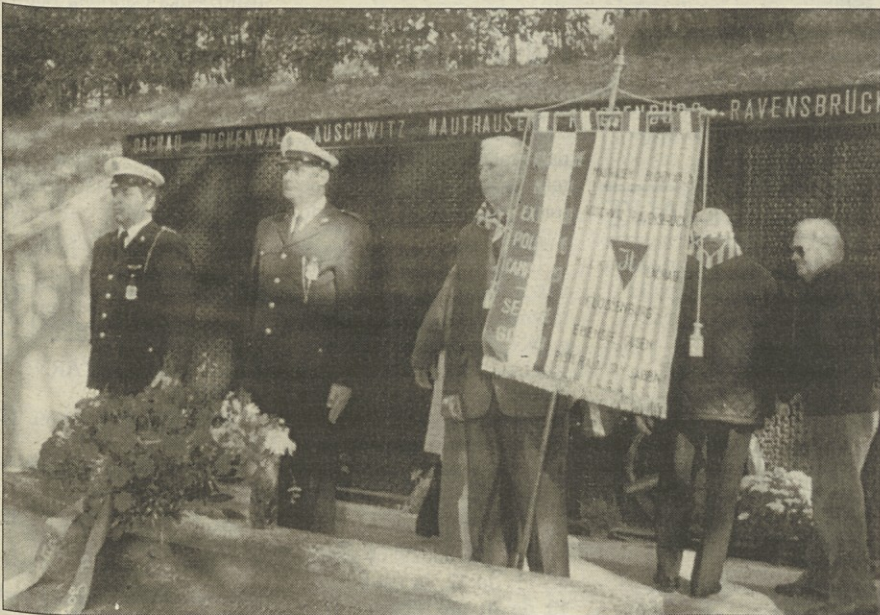
Drugi posebni dogodek pa bo 8. decembra, na dan 100-letnice prve filmske predstave v Gorici. Kinoatelje jo bo počastil s "filmom presenečenjem" v Kulturnem domu. Slavnostna projekcija bo sklenila niz dogodkov posvečenih preteklosti in bodočnosti filmske umetnosti, ki jih bodo priredili v prvem tednu decembra.

Ob vstopnicah za posamezne večere je na voljo tudi abonma za vseh deset srečanj.

POLAGANJA VENCEV / PRED ŽELEZNIŠKO POSTAJO

V spomin na žrtve taborišč

Na svečanosti združenj borcev in deportirancev navzoč tudi podžupan

Ponekod na Goriskem so se tudi včeraj nadaljevale spominske svečanosti ob dnevu mrtvih. Na trgu pred južno železnico postajo so na pobudo zveze deportirancev ANED ter borčevskih in antifasističnih združenj ANPI, AVL in ANPPIA počastili spomin na vse nedolžne Goricane, ki so jih nacifasisti s tega mesta odposiljali v uničevalna taborišča iz

katerih za večino ni bilo povratka. Svečanosti (na sliki - foto Bumbaca) se je udeležil tudi podžupan Noselli, ki je položil venec v imenu občinske uprave, tako kot je malo prej naredil pred lapidarijem v spominskem parku. Kvestor in drugi predstavniki javnih sil pa so včeraj z venci in cvetjem počastili spomin umrlih pripadnikov policijskih enot.

KULTURNI DOM / DVA DOGODKA

Kamniti velikan na Soči

Ob knjigi tudi fotorazstava o Vipavski jami

V torek ob 18. uri bomo v goriskem Kulturnem domu lahko prisostvovali dvema pomembnima kulturnima dogodkoma, v katerih se nam bo pravzaprav predstavila novogoriska kulturna ustvarjalnost. Sočasno bodo namreč predstavili zanimivo in bogato dokumentarno knjigo o Solkanskem mostu z naslovom Kamniti velikan na Soči, ki jo je napisal inženir Gorazd Humar in jo bo predstavil Marko Waltritsch, in otvorili fotografsko razstavo Carobni svet Vipavske jame fotografa Zdravka Rijavca.

Oba dogodka bosta prav gotovo pritegnila zanimanje tudi našega občinstva, saj je goriska stvarnost neposredno vezana na Solkanski most oziroma vlogo, ki jo je slednji imel pri razvoju našega širšega primorskega območja. Največji kamniti most na svetu je lahko vsem Goricanom v

ponos in istocasno prepotreben primerne uveljavitve, kot pravi kulturni spomenik na reki Soci.

Glede Vipavske jame pa lahko trdimo, da je za širšo javnost nekaka neznananka, kar je tudi razumljivo, saj so raziskave v jami se v polnem teku. Jamo trenutno delimo na dva dela: 550 metrov dolg rudniški rov in 1200 metrov dolg naravni del jame, ki je v celoti raziskan in dokumentiran. Obstaja pa se več možnosti nadaljnjih odkrivanj in na teh delih potekajo v zadnjem času največje aktivnosti s strani jamarjev društva Danilo Remskar iz Ajdovščine. Vse to je Zdravko Rijavec, fotograf in jamar, dokumentiral s svojim fotoaparatom.

Obe kulturni prireditvi organizira upravni odbor Kulturnega doma iz Gorice, razstavo tudi v sodelovanju s Slovenskim planinskim društvom iz Gorice.

NOVICE

Podaljšan mandat Bevilacqua

Predsednik deželne uprave je se za sedem mesecev podaljšal mandat predsedniku Trgovinske zbornice Enzu Bevilacqua. S tem je naredil konec polemikam o imenovanju naslednika. Le-tega bodo izvolili člani gospodarskih združenj. Bevilacqua bo ostal na čelu ustanove do konca postopka za uvedbo novega sistema izbire predsednika.

Trgovci proti davkom

Tudi gorisko združenje trgovcev Ascom je pristopilo k protestu "Tax day 2": iz protesta proti davcnemu pritisku in finančnemu zakonu Prodijske vlade bodo jutri ves dan pustili prizgane svetlobne napi-se in luci v trgovinah. Ascom trdi, da je davčni pritisk nevzdržen, da bo finančni manevar zmanjšal interno porabo in torej prizadel distribucijo.

Razstava ilustracij v Ronkah

Občinska komisija za slovensko manjšino prireja v Ronkah razstavo trzasko umetnice Magde Starec Tavcar. V občinski knjižnici bodo predstavili njene ilustracije za otroške knjige. Razstavo bodo odprli jutri ob 19.30. Glasbeni utrinek bo prispevala saksofonistka Alenka Adamic. Razstava bo na ogled do 15. t.m. po urniku knjižnice (9.30-12 in 15.30-19).

Predavanje o Handkeju

V državni knjižnici v Ul. Mameli bo jutri ob 17.30 prof. Hans Kitzmüller predaval o najnovejšem romanu koroškega pisatelja Petra Handkeja, ki je v Italiji izšel pri založbi Garzanti z naslovom "Il mio viaggio nella baia di nessuno". Srečanje bo se posebej slovesno, ker se bodo na njem poslovili od ravnateljica knjižnice Otella Silvestrija, ki odhaja v pokoj.

SOVODNJE / FOTOGRAFSKA RAZSTAVA NA ŽUPANSTVU

Neizbrisni fotografski sledovi 50-letne rasti

Izročili izkupiček baklade - Priznanje Mateju Černicu

Na sovodenjskem županstvu so v četrtek zvečer odprli fotografsko razstavo z naslovom Neizbrisni so sledovi naše rasti, ki so jo pripravili člani fotokluba Skupina 75. Ob odprtju je pozdravil župan Igor Petejan, ki je povedal, da želi občina nadaljevati po poti, ki jo je začrtala lani z razstavo o spomenikih padlim v občini: cilj je čimboljše medsebojno poznavanje in sodelovanje z društvi. Letosnja razstava prikazuje najpomembnejše dosežke društev in organiziranih skupin, ki delujejo na občinskem območju od konca druge svetovne vojne do danes, kot je na srečanju obrazložil podžupan Leopold Devetak, ki je tudi predstavil gradivo bogate razstave. Ob lepih povečavah na stenah ponuja razstava obiskovalcem tudi vpogled na albume s fotografskim gradivom o delovanju društev in organizacij v sovodenjski občini v polstoletnem obdobju. Devetak se je zahvalil članom Skupine 75 in posebej Vilku Fajtu za zbiranje in pripravo dragocenega slikovnega gradiva.

Srečanje ob odprtju razstave, ki so ga z ubranim petjem kulturno oplemenitila Sovodenjska dekleta, je bilo tudi priložnost se za dva slovenskejša trenutka. Branko Černic in Marinka Batic sta v imenu društva krvodajalcev izročila predstavniku društva "Via di natale" več kot 4, 5 milijona lir, ki so jih na bakladi v Sovodnjah zbrali za onkološki center v Avianu, občinska uprava pa je odbojkarju Mateju Černicu izročila posebno priznanje za njegove odlične uspehe na sportnem področju, ki so ga privedli v sam državni vrh odbojarske panoge.

Pozdrav župana ob odprtju fotografske razstave (foto Bumbaca)

SOVODNJE / UČENCI 3. RAZREDA OŠ P. BUTKOVIČ - DOMEN

Zbogom, draga učiteljica Adrijana

Učenci 3. razreda OS Petra Butkovića Domna iz Sovodenj so nam poslali v objavo lansko skupno sliko, poslovljne besede, ki so jih izrekli od odprtem grobu in se nekaj misli vsakega med njimi v spomin na učiteljico Adrijano Dornik, ki se je prerano poslovila od njih.

Draga učiteljica Adrijana, se junija meseca smo z Vami preživljali prijetne ure v solskih klopih. V začetku solskega leta Vas nismo opazili, ker so nam rekli, da ste se upokojili. Zacetli smo Vam pisati pismo, a zal tega pisma ne boste nikoli več prebrali, zato smo se danes prisli posloviti od Vas. Hvala za ves trud, poztvovalnost in ljubezen; pa tudi za znanje, ki ste nam ga posredovali. Naj Vam bo lahka domaca zemlja, ki ste jo tako ljubili.

Zbogom, učiteljica Adrijana!

Z učiteljico Adrijano smo veliko delali in se tudi

veliko naučili. Bila je zavedna Slovenka. Z njo smo tudi peli. Nikoli se nismo med poukom dolgočasili in se je sploh nismo bali. Učila nas je dve leti. Bila je simpatična, prijazna, poztvovalna, dobra in spostljiva. Poučevala je slovensčino, glasbeno vzgojo, zgodovino in socialne vede. Z njo smo obiskovali knjižnico, hodili na sprehode in v telovadnico. Pouk je bil zelo pester.

Martina

Nasa učiteljica Adrijana

je bila pridna za poučevanje in tudi na ekskurzijah nam je pravilno in točno obrazložila katerokoli snov. Posredovala nam je veliko znanja. Tudi glasbeno vzgojo nas je učila. Z njo smo se naučili tudi veliko slovenskih pesmi. Učila je se zgodovino in socialne vede. Za vse te predmete je bila zelo pridna učiteljica.

Sara

Učiteljica Adrijana je bila simpatična in poztvovalna. Kričala je samo, če smo bili

poredni. Naučila nas je pisati pismo sv. Miklavžu. Nekega dne nam je prinesla v solo igrice in nam jih razdelila.

Paolo

Učiteljica Adrijana nas je učila slovensčino. Posredovala nam je veliko svojega znanja. Bila je prijazna in simpatična. Darovala nam je tudi igrice.

Stefan

Nasa učiteljica Adrijana nas je naučila kar precej slovensčine. Bila je zelo stroga, če smo divjali in se kregali med seboj. Za nas je bila kot druga mati, ker je bila dobra, simpatična in ljubezniva.

Andrea

Učiteljica Adrijana nas je veliko naučila in kaksenkrat smo jo tudi razjezili, a kljub temu smo jo imeli zelo radi. Z njo smo se tudi zabavali.

Fabio

TV PRIMORKA / TEDENSKA ODDAJA IZ ZAMEJSTVA

Pogovor v studiu posvečen aferi TKB

Z voditeljem Rudijem Pavšičem se bosta o tem razgovarjala Ace Mermolja in Aldo Rupel

Finančni zlom Trzask kreditne banke je sprožil verižno reakcijo znotraj zamejske organiziranosti. Postavlja se namreč vprašanje, kako je bilo mogoče pripeljati največji zamejski denarni zavod do skorajšnje likvidacije. Je slo le za napadne bančne poteze nekaterih vodilnih funkcionarjev in upraviteljev, ali so razsežnosti krize večje in segajo tudi v druge segmente manjšinskega družbeno-političnega življenja.

Dejstvo je, da se je znotraj Slovencev v Italiji sprožila zelo močna konfrontacija. Katoliško-desni krogi so namreč dokaj hitro zaradi krize trzask banke pokazali s prstom

na vso zamejsko levico, predvsem pa na Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo, češ da predstavlja sistem, ki je pogubil TKB. Na drugi strani pa levica ne sprejema površnih ocen in ugotavlja, da je treba stvari lociti. Eno so objektivne krivde, o čemer se bo izreklo sodstvo, drugo pa je organizirana dejavnost leveice, ki ne more biti postavljena na zatožno klop.

O teh izredno pomembnih zadevah bo tekla beseda na TV Primorka, ki bo serijo tedenskih oddaj posvetila gornji tematiki. Začeli bodo s predstavnikom tistega dela gitro zaradi krize trzask banke postavljena na zatožno

klop. To je organizirana levica. V studiju z voditeljem oddaje Rudijem Pavšičem se bosta razgovarjala novinar in kulturni delavec Ace Mermolja, ki ga lahko uvrščamo v miselni krog Demokracije, ter raziskovalec in publicist Aldo Rupel, ki je zelo blizu razmišljanju in izhodiščem Stranke komunistične prenov. Oba pa imata tudi vidno vlogo v Slovenski kulturno-gospodarski zvezi: Mermolja je namreč član izvršnega odbora, Rupel pa organizacijski tajnik SKGZ za Goriško.

Oddajo bomo lahko gledali nocoj približno ob 22.30, njeno ponovitev pa jutri ob 18.30.

PRIREDITVE

SGZ vabi na predavanji komercialista prof. S. Mogoroviča o novostih finančnega zakona in konzultanta za delo G. Nadraha o obveznostih zakona 626 o varnosti na delu. Predavanji bosta na sedežu v Ul. Roma 20, v petek, 8.t.m., ob 18. uri.

DRUŠTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV obvešča, da bo avtobus za martinovanje 10. novembra odpeljal ob 15. uri s Travnika s postanki pri gostilni Primožič, v Podgori, v Standrežu in v Sovodnjah.

KD SKALA IN LOVSKA DRUŽINA GABRIJE prireja martinovanje v nedeljo, 10. novembra, ob 14. uri na trgu v Gabrju.

KD OTON ŽUPANČIČ prireja v soboto, 9. novembra, ob 20.30 v domu A. Budal v Standrežu martinovanje z glasbo, domaco jedaco in kapljico vina. Prijave pri g. Marti tel. 21407.

KD BRISKI GRIC prireja veselo martinovanje na Bukovju 16. novembra ob 20.30. Prijave pri Maji (tel. 884187) in Emanueli (tel. 81163).

OBVESTILA

ZSKD obvešča, da bo jutri ob 20.30 na sedežu v ulici Malta informativno srečanje za posodobitev statuta.

SD SOVODNJE obvešča, da je rekreacijska telovadba v telovadnici v Sovodnjah ob torkih in petkih, od 21. do 22.30.

OBCINA SOVODNJE obvešča, da je od 14. oktobra razgrnjen splošni občinski regulacijski nacrt. Do 13. novembra lahko občani in vsi, ki so zainteresirani predložijo opombe ali prizivet.

SPDG - SMUCARSKI ODSEK sprejema prijave za zimovanje v Cerknem od 31.12. do 5.1.1997 na sedežu v Ul. Malta 2 (tel. 33029) ob sredah od 11. do 12. in četrtek od 19. do 20. ure. Vpisovanje se zaključuje 10. t.m.

KD BRISKI GRIC prireja tečaj rekreacijske telovadbe. Informacije pri Maji (tel. 884187).

PODRUŽNICA PATRONATA INCA v Sovodnjah obvešča, da je urad v Kulturnem domu v Sovodnjah odprt ob torkih od 16.30 do 18. ure.

KINO

GORICA CORSO 15.15-17.30-19.45-22.00 »Twister«. Steven Spielberg.

TRZIC COMUNALE 15.15-17.30-19.45-22.00 »Qualcosa di personale«.

VČERAJ-DANES

Podatki iz matičnega urada goriške občine od 26. do 31. oktobra.

RODILI SO SE: Jessica Cecotti, Erika Drius, Chiara Sofia Conti, Nicholas Blasig, Elisabetta Tognon, Francesca Campisi, Alessandra Galizzi.

UMRLI SO: 83-letni upokojenec Enrico Zamelli, 88-letna upokojenka Aida De Panfilis vd. Marangon, 76-letni upokojenec Guido De Rocco, 92-letni upokojenec Nicola Tavella, 94-letna Francesca Mugerli vd. Sgubin, 81-letna upokojenka Maria Golob vd. Pascoletti, 84-letni upokojenec Luigi Sindona, 88-letni upokojenec Tarcisio Bressan, 84-letna Giovanna Sgubin vd. Montana, 74-letni upokojenec Aldo Facchinetti.

POROCILI SO SE: uslužbenec Roberto Bordin in uslužbenka Gabriella Barbieri, slascicar Nicola Gorup in natararica Consuelo Sirach, delavec Giuseppe Zuttion in uslužbenka Ada de Castro.

OKLICI: avtolicar Roberto Zorzenon in socialna delavka Fiammetta Baiez, inženir Gianfranco Marconi in komercialist Chiara Pasquin.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI MARZINI, C. Italia 89, tel. 531443.

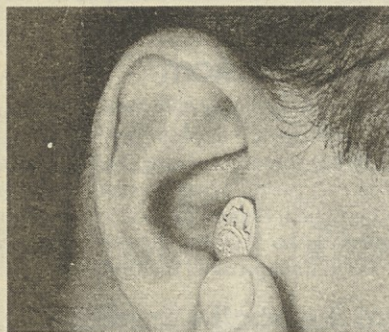
DEZURNA LEKARNA V TRZICU AL REDENTORE, Ul. IX Giugno 36, tel. 410340.

POGREBI

Jutri: 10.25, Augusto Michis iz splosne bolnišnice v Gradisce; 11.00, Aldo Paulin iz splosne bolnišnice na pokopališču v Podgori; 11.15, Ada Basandella vd. Bene na glavnem pokopališču; 12.45, Aldo Facchinetti iz bolnišnice Janeza od Boga v Gradez.

NAGLUŠNOST

PHILIPS

SLUŠNI APARAT PHILIPS

DELUJE AVTOMATIČNO BREZ STRANSKIH UČINKOV

SLUŠNI APARAT JE GLOBOKO V UŠESU PRIHRANI DO 30% ENERGIJE KAR POMENI DA NE POVZROČA ODMEVA, SUMOV TER SKROMNA PORABA BATERIJ.

BREZPLAČNA POJASNILA PRI

NOVI DIAGNOSTIČNI CENTER PHILIPS: v Gorici, Ulica Marconi 3 - Tel. 0481/30030 urnik: torek, sredo in četrtek 9.00 - 12.30

v Trstu pri **CENTRO ACUSTICO PHILIPS** Devored XX Settembre 46 - Tel. 040/775047 ob sredah in petkih 9.30 - 12.30

KULTURNI DOM GORICA

90-letnico Bohinjske železnice bomo počastili

v Kulturnem domu v Gorici

v torek, 5. novembra, ob 18. uri

s predstavitvijo knjige

KAMNITI VELIKAN NA SOČI

ki jo je napisal inž. **Gorazd Humar.**

Predstavljal ga bo novinar **Marko Waltritsch.**

Vabljeni!

GALERIJA

V galeriji Ars bo razstavljal svoja dela slikar

ARRIGO TONUTTI

Umetnika bo predstavil **Josko Vetrlih**

Vljudno Vas vabimo na odprtje razstave v petek, 8. novembra, ob 18. uri

Katoliška knjigarna, Travniki 25

BEGUNSKA TRAGEDIJA NA VZHODU ZAIRA

Stotisoči nemočno čakajo na smrt

Človekoljubne organizacije so zapustile Gomo

GOMA (Reuter, B.Z.) - Iz Gome, največjega mesta v severnem Zairu, ki je v petek padlo v roke tutsijskih upornikov in ruandskih vladnih sil, je včeraj odpotovalo več kot sto uslužbencev mednarodnih človekoljubnih organizacij, iz mesta pa je zbežala tudi večina misijonarjev.

Humanitarni delavci, ki so se zatekli v mesto Gisenyi na zairsko ruandski meji, so povedali, da je položaj v Gomi, ki je bilo glavno oporišče zairske vojske na vzhodu države, nejasen. V mestu praktično ni mogoče več videti pripadnikov zairske vojske, ki naj bi se po nekaterih poročilih pripravljala

na popoln umik. Poleg tega, da je bila Goma največje vojaško oporišče na vzhodu Zaira, je bila tudi največja »postojanka« človekoljubnih organizacij, ki so skrbele za več kot milijon ruandskih in burundijskih beguncev. Kot so povedali humanitarni delavci, je v vzhodnem Zairu po njihovem umiku

ostalo več sto tisoč beguncev, ki jih nima kdo zaščititi in nahraniti. Neki uslužbenec CARE International je dejal, da ima ta človekoljubna agencija stike z nekim radiooperaterjem, ki je iz mesta Katala pobegnil skupaj s skupino dvajset tisoč beguncev. Slednji je sporočil, da je večje število beguncev - predvsem naj bi bili to ostareli, bolni, ranjeni in otroci -, ki so že pet dni brez pitne vode, med pohodom v največje begunsko taborišče Mugunga omagalo ter enostavno sedlo na tla in čakalo na smrt. Nič bolje pa se ne godi niti tistim, ki se jim je v Mugungu uspelo prebiti. To taborišče, v katerem je ostalo približno stotisoč beguncev - med njimi so tudi pripadniki hutujskih milic, ki so leta 1994 med državljansko vojno v Burundiju pomorili več kot milijon Tutsijev -, je namreč prav tako odrezano od vsakršne pomoči, tako da tudi tamkajšnji begunci sedijo in čakajo na rešitev ali smrt.

Prebivalci mesta Bukavu, ki je padlo v roke Tutsijev, s strahostpoštovanjem opazujejo pripadnika uporniške vojske (Reuter)

Zairska vojska napada premiera in mednarodno skupnost

KINSASA (Reuter) - Zairski premier Kengo Wa Dondo zaradi zaostrenih razmer v državi doživlja ostre kritike. Najprej ga je napadel vrhovni poveljnik zairske vojske, general Eluki Monga Aundu, ki je dejal, da vlada vojski v bojih s tutsijskimi uporniki ne pomaga dovolj. Kot je dejal Aundu, je zairska vojska pripravljena vdreti tudi na ruandsko ozemlje, če ji bo vlada priskrbelo ustrezno opremo. Prav tako je Aundu obtožil Združene narode in celotno mednarodno skupnost, ki ne le, da niso uspeli obsoditi ruandske agresije, temveč so ZN dali napadalcem na razpolago celo svoja vozila. V Kongu pa so predstavniki opozicijskega voditelja Etiennea Tshisekediya zairsko vojsko pozvali, naj Wa Donda zaradi izdaje takoj aretira in postavi pred sodišče.

Da je položaj stradalci ljudi se težji in se bolj negotov, je poskrbel tudi zairski vlada, ki je sklenila, da se morajo ruandski in burundijski begunci vrniti v svoje države. Vlada meni, da je treba begunsko taborišča z zairskega ozemlja preseliti v Ruando in Burundi, Visoki komisariat ZN za begunce pa je Kinšasa pozvala, naj hrano namesto v Zair začne pošiljati v Burundi in Ruando.

ZN so skupaj z ruandsko vlado begunce ze pozvali, naj se vrnejo v domovino, kjer jih čakajo dobro opremljena taborišča, ki bodo ljudem v pomoč pri vračanju v rodne vasi in mesta. Pozivu se je odzvalo le tisoč ljudi, ostali, ki jim je uspelo zapustiti taborišča v Zairu, pa so se razbežali na vse strani, samo domov ne. Nezaupanje v tutsijsko oblast v Ruandi je namreč se preveliko.

Zaradi upornih Banyamulenge Tutsijev so se v nemilosti domačinov znašli vsi zairski Tutsiji. Ti v Zairu sicer slovijo kot najboljši podjetniki, ki imajo zaradi tega tudi največ premoženja. V središču Kinšase se je tako nekaj sto mladih Zaircev v petek zneslo nad tutsijsko trgovin, avtomobile pa so razbili ali ukradli. Pred tem je nekaj sto demon-

strantov odkorakalo pred urad premiera Kenga Wa Donda, kjer so zahtevali sprejem ostrejših ukrepov proti Ruandi, ki jo je zairska vlada obtožila podpiranja vojne na vzhodu države. Tutsiji so zaradi nadlegovanja že zapustili Kinšaso in se prek reke Zaire odpravili v Kongo. V tamkajšnji prestolnici Brazzaville je prispelo tudi kakšnih sto premožnih tutsijskih poslovnežev.

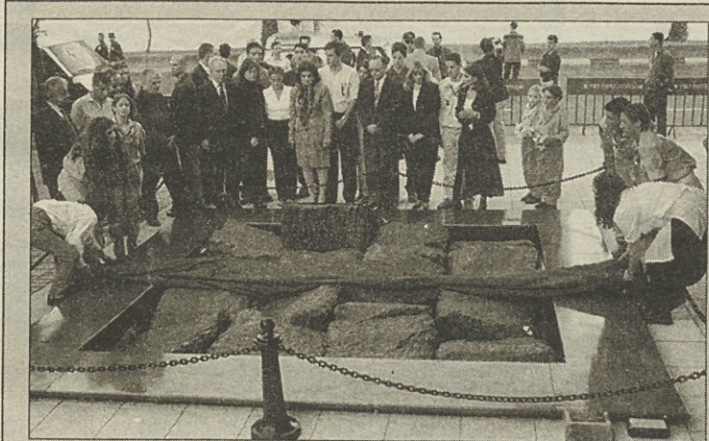
ŽIDOVSKI SKRAJNEŽI NAPOVEDUJEJO, DA BO IZRAELSKEMU UMIKU IZ HEBRONA SLEDILA »SVETA VOJNA«

Droben fanatik zaneti velik požar

HEBRON (Reuter, L.S.) - Židovski skrajneži imajo zadnje čase polna usta besed o »apokalipsi«. Tako kot nekoč Jigal Amir, ki je pred letom dni umoril takratnega izraelskega premiera Jicaka Rabina, so skočili na noge ter zagnali vik in krik ob v diplomatsko leporečje zavutih napovedih Netanjahujeve vlade, da bo morala prej ali slej le predati Palestincem ozemlje, ki jim pripada po mirovnem sporazumu, ki sta ga v Oslu sklenila Rabin in Jaser Arafat.

»Vojna bo!« pravi Baruh Merzel, vodja prepovedanega protiarabskega gibanja Kah, kadar ga vprašajo, kaj se bo zgodilo po delnem umiku izraelske vojske iz Hebrona. To mesto na Zahodnem bregu, ki ga je Izrael zasedel leta 1967, je za ortodoksne Zide sveta zemlja in simbol prevlade na Arabci, ki ga je treba braniti ne glede na ceno. Približno stotisoč židovskih naseljencev, ki tam živijo in delajo, obkroženi s sto tisoč Palestinci, je prepričanih, da je brezkompromisna navzočnost izraelskih vojakov na tem območju edino jamstvo za njihovo varnost in prihodnost. Zato jim se na misel ne pride, da bi se sprijaznili z nacrtovanim dogovorom med izraelsko vlado in PLO, po katerem naj bi deli Hebrona prešli pod palestinsko upravo, skrb za varnost pa bi prevzeli palestinski policisti.

Mose Lissak, profesor sociologije na Hebrejski univerzi, pojasnjuje, da se militantni skrajneži pred slehernim popuščanjem branijo s sklicevanjem na apokaliptični scenarij »konca sveta«, ki nazorno ilustrira njihovo videnje Bliznjevzhodne problematike. »Ti ljudje so prepričani, da je treba vsa vprašanja obravnavati z bibličnega zornega kota... Palestinci so zanje 'nebodijhtreba' tuji, ki morajo oditi, in pika. Politicni dialog, sklepanje kompromisov, sožitje

Mirovni shod v spomin na Jicaka Rabina

GAZA (STA/AFP) - Jaser Arafat je po telefonu poklical Leo Rabin, vdovo ubitega izraelskega premiera Jicaka Rabina, in ji izrekel sozalice ob bližajoci se prvi obletnici umora njenega moža, ki ga je 4. novembra lani ustrelil židovski skrajnež Jigal Amir. V Rabinov spomin so včeraj številna mirovna gibanja na trgu v Tel Avivu, kjer je bil nekdanji premier ubit in ki odtlej nosi njegovo ime, pripravila veliko slovesnost; Rabinova vdova pa je ob tej priložnosti odkrila spomenik, ki stoji prav na mestu, kjer so Nobelovega nagajenja za mir pokosile atentatorjeve krogle (na Reuterjevi sliki). ZDA so medtem svoje državljane, ki živijo v Izraelu, posvarile pred terorističnimi napadi. Konkretnih razlogov za zaskrbljenost pri tem niso navedli, najverjetneje pa se bojijo, da utegejevo skrajneži z obeh strani - židovske in arabske - spričo najnovejših Bliznjevzhodnih zaostritev, ki sovpadajo z obletnico Rabinovega umora, znova udariti. Ameriški mirovni odposlanec Dennis Ross naj bi se prihodnji teden vrnil na Bliznji vzhod, kjer bo nadaljeval posredovanje v izraelsko-palestinskih pogajanjih o vsaj delnem umiku izraelskih enot iz Hebrona. Največji kamen spotike naj bi bila izraelska pravica do pregona na območju, ki ga nadzorujejo palestinske oblasti.

različnih - to so pojmi, ki v njihovem besednjaku ne obstajajo. Vojna je po njihovem neizbežna; pa ne le neizbežna, celo nujna in dobrodošla, saj naj bi dolgoročno 'resila' palestinsko vprašanje, na skodo slednjih, seveda,« ugotavlja Lissak. Profesorjev stanovski kolega Ehud Sprinzak, strokovnjak za židovski ekstremizem, pa pravi, da tvori jedro skrajnih gibanj kakšnih 70 oseb, ki jim zvesto sledi

nekaj sto privržencev, z njihovimi zamislimi pa se spogleduje se par tisoč drugih Židov. Nekateri prihajajo iz Izraela, kot Rabinov morilec Jigal Amir, večina pa jih je naseljencev, ki domujejo na zasedenih »arabskih« ozemljih, zlasti v Hebronu. Medtem ko se glavno združenje prebivalcev naselbin, v katerega je vključenih približno 130 tisoč Židov z Zahodnega brega in iz Gaze, bori za dosego svo-

jih pravic po pogajalski poti, pa skrajneži dosledno zagovarjajo nasilje, in to ne le do Arabcev, temveč tudi do druge mislečih rojakov, »izdajalcev«, kakršen je bil v njihovih očeh premier Rabin.

»Ne verjamem, da se obeta se kakšen atentat na politično vodstvo,« meni Sprinzak. »Pac pa je možnost oboroženega konflikta s Palestinci nevarno velika, zlasti v Hebronu.« Dejstvo je, da za izbruh krvavih nemirov sploh ni potreben spor med Izraelom in PLO na vojaško-politični ravni. Dovolj je, da kakšnega prenapetega skrajneža preveč zasrbijo prsti. Tako je februarja 1994 naseljenec Baruh Goldstein vdrl v hebronsko mošejo al-Ibrahimi (grobnico preroka Abrahama), ki je svet kraj tako za Zide kot za Arabce, in po-strelil 29 muslimanskih vernikov. Malo je manjkalo, pa bi zaradi tega izbruhnil nov, vesplošen izraelsko-arabski spopad. Tako kot Goldstein je tudi Amir ravnal na lastno pest. Zato Lissak opozarja, da lahko do podobne tragedije pride vsak trenutek, povsem ne-pričakovano.

»Tudi sedanje izraelsko vodstvo ni varno pred ekstremisti,« pravi. Premier Benjamin Netanjahu je namreč prišel na oblast predvsem z obljubami, da ne bo kar tako zamenjal zasedenega ozemlja za negotov mir, in pravoverni Židje so njegovo zagotovilo vzeli se kako resno. Vendar pa se tudi »Bibi« zaveda, da bo moral spoštovati dogovore, ki jih je s Palestinci sklenil njegov predhodnik, to pa bi bilo za skrajneže hitro dovolj, da ga razglasijo za izdajalca in obsodijo na smrt.

»Nedvomno se med nami skrivajo novi potencialni Amirji in Goldsteini,« svari Lissak. »Upajmo, da jih bodo pristojni pravčasno odkrili in ustavili, kajti sedimo na sodu smodnika in vsaka iskrica lahko povzroči katastrofo.«

NOVICE

ZDA in Rusija prekinili pogovore o raketni obrambi

ŽENEVA (STA/dpa) - ZDA in Rusija sta za nedolocen čas prekinili pogovore v zvezi s sporazumom o raketni obrambi (ABM). Nobena od obeh delegacij, ki sta se sestali v Ženevi, ni hotela pojasniti vzrokov prekinitve pogovorov. Znano je le, da bodo datum nadaljevanja določili po diplomatski poti. Po prvotnem nacrtu naj bi stiri dokumente ABM podpisali že v četrtek, vendar so ZDA Rusiji ocitale, da je postavila nove zahteve, in svojemu predstavniku niso dovolile odpotovati v Ženevo. Odslej vsaka stran očita drugi, da je kriva za neuspeh. Jedro prepira je predvsem vprašanje, kateri sistemi raketne obrambe naj bi bili po sporazumu se dovoljeni. Delno sta se strani sporazumeli o tem, naj bi bile dovoljene rakete z majhnim dometom in nizko hitrostjo, o drugi fazi sporazuma, ki zajema hitre rakete z velikim dometom, pa naj bi se pogovarjali kasneje. Rusija je postavila zahtevo, da morata biti obe področji delno povezani, saj se boji, da bi ZDA lahko sporazum sicer izrabile v svojo korist.

Belorusija ima novega obrambnega ministra

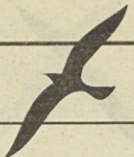
MOSKVA (STA) - Beloruski predsednik Aleksander Lukašenko je včeraj imenoval novega začasnega obrambnega ministra, potem ko je v petek odstavil dosedanega ministra Leonida Malceva, ker je ta na neki proslavi vprico predsednika nastopil kot govornik - krepko pijan. Njegov naslednik je general Aleksander Cumakov, dosedanjí poveljnik poveljstva beloruskih oboroženih sil.

V meglo zavito »vrhunsko zasedanje« Ire

LONDON (STA) - Zasebna britanska televizijska postaja ITN, ki se sklicuje na britanske varnostne službe, je sporočila, da naj bi bila Severna Irsko - kje natančno, agencije ne poročajo - včeraj prizorišče največjega zborovanja v zgodovini Irske republikanske armade. Zasedanja »konvencije Ire«, ki je vrhovno telo te organizacije in se je doslej sestalo le dvakrat, naj bi se udeležilo na stotine voditeljev in pripadnikov gibanja.

Eksplodzija pred sodiščem v Asturiji

MADRID (STA/AFP) - Pred poslopjem sodišča v mestu Gijon v Asturiji na severu Španije je davi eksplozirala bomba, ki ni zahtevala žrtv, povzročila pa je veliko gmotno škodo. Policisti so se pravčasno deaktivirali se eno bombo v tamkajšnji lekarni, katere lastnik je nekdanji državni sekretar za kazenske zadeve. Policiste je o obeh bombah pred eksplozijo obvestil anonimni telefonski klic. Odgovornosti za napada ni prevzela še nobena organizacija.

NOVICE

Danes gredo na volišča prebivalci Jugoslavije...

BEOGRAD (STA) - V ZRJ bo danes približno 7,6 milijona volilnih upravičencev - 7,15 milijona v Srbiji in nekaj manj kot 450 tisoč v Crni Gori - izbiralo nov zvezni parlament, parlament Republike Crne Gore ter lokalne parlamente. Kandidate za zvezne volitve je prijavilo skupaj 49 strank, strankarskih zvez in skupin občanov. Glavni tekmiči v Srbiji sta t.i. levi blok (zveza Socialistične stranke Srbije, Jugoslovanske združene levice in Nove demokracije) in opozicijska koalicija Skupaj (Srbsko gibanje za prenovalo, Demokratska stranka, Demokratska stranka Srbije in Državljanska zveza Srbije). Sesijski radikalci so edina stranka, ki ima kandidate v vseh volilnih enotah tako v Srbiji kot v Crni Gori, kjer je najbolj resna nasprotnica vladajoči Demokratski stranki socialistov opozicijska zveza Narodna sloga, v kateri so Ljudska stranka, Liberalna zveza in nekatere manjše stranke.

...Romunije...

BUKAREŠTA (STA) - V Romuniji bodo danes predsedniške in parlamentarne volitve. Na volišča so poklicali več kot 17,2 milijona upravičencev. Po mnenju opazovalcev ima največ možnosti za vnovično zmago na predsedniških volitvah dosedanj predsednik Ion Iliescu, ki se bo tokrat za ta položaj potegoval tretjič in zadnjič. Poleg njega imata možnosti, da prideta v drugi krog, se dva kandidata, in sicer rektor bukarešanske univerze Emil Constantinescu, kandidat opozicijske Demokratske konvencije, ter nekdanji Iliescujev premier in zdajšnji vodja Socialdemokratske unije Petre Roman. Na parlamentarnih volitvah se za sedeže v poslanski zbornici potegujejo kandidati 29 političnih strank. Po pričakovanjih naj bi zmagala opozicija na čelu s Constantinescujevim liberalci, doslej vladajočim Iliescujevim socialdemokratom pa se obeta hud poraz.

...in Bolgarije

SOFIJA (STA/AFP) - V Bolgariji bodo danes izvedli drugi krog predsedniških volitev, v katerega sta se prejšnjo nedeljo uvrstila kandidat desničarske opozicije Petar Stojanov in predstavnik vladajočih socialistov Ivan Marazov. Raziskave javnega mnenja napovedujejo, da bodo volilci, razočarani sprčo katastrofalnega gospodarskega in socialnega položaja v državi, podprli Stojanova, ki naj bi premagal tekmece za vsaj 20 odstotkovnih točk.

DOGOVOR MED ZDA IN BIH

Hasan Čengić se bo vendarle moral posloviti

WASHINGTON (Reuters, B.Z.) - Potem ko je predstavnik ameriskega zunanjega ministrstva Nicholas Burns včeraj prvič javno povedal, da je glavna ovira, zaradi katere Združene države Amerike Federaciji BiH ne izročijo sto milijonov dolarjev vredne vojaške opreme, res namestnik bosanskega obrambnega ministra Hasan Čengić, sta se sesla bosanski veleposlanik pri ZN Mohamed Sačirbegović in pomočnik ameriskega državnega sekretarja John Kornblum, ki je tudi posebni odposlanec za BiH.

Sačirbegović je po srečanju povedal, da je Bosna pripravljena ukrepati in da bo nastali zaplet rešen v nekaj dneh. Dejal je tudi, da je za razrešitev situacije potrebno tudi ameriško ukrepanje - kaksno, ni pojasnil. Kornblum je bil nekoliko bolj konkreten in je povedal, da bodo problem razrešili v prvi polovici tega tedna, ko bo bosanski parlament razrešil Čengića in se nekega drugega ura-

dnika v obrambnem ministru. Dejal pa je tudi, da ZDA ob tem niso pristale na nikakršno predhodno ukrepanje, na kar naj bi namigoval Sačirbegović. Kornblum je se dejal, da se je Washington v Bosni do sedaj že naučil, da zgolj na podlagi zagotovil ne sme nicesar ukreniti. Potrebna so konkretna dejanja in to, kot je dejal Kornblum, pri vseh treh straneh. »O novih korakih bomo razmišljali sele, ko bo problem dejansko rešen in ko bodo zaprisegli novi ljudje,« je dejal Kornblum.

Vse do sedaj so ameriški uradniki o Čengićevi odstavitvi govorili zgolj zasebno. Kot je dejal Burns pa so se včeraj o tem problemu odločili javno spregovoriti zato, ker Federacija BiH vse do sedaj ni izpolnila obljub. Kot je dejal Burns, ZDA nasprotujejo Čengiću zato, ker ima tešne zasebne vezi z Iranom, ker zavira razvoj zahodno usmerjene obrambne strukture v Federaciji BiH in ker na splošno deluje proti demokratični federaciji.

Talibani trdijo, da so ustavili Dostumov prodor

KABUL (Reuters, B.Z.) - Pripadniki talibanske milice so včeraj sporočili, da so njihove vojaške enote na severozahodu Afganistana zaustavile prodiranje sil uzbeškega generala Dostuma (na Reuterjevi sliki) in v provinci Badgis zavzele območje Bala Murgah. Kot je dejal talibanski predstavnik v Kandaharju, namestnik talibani po tem uspehu v isti provinci zavzeti se Gormac, ki leži na meji s provinco Farjab. Omenjeni predstavnik je dejal, da sta bila v bojih ubita dva Talibana, dvanajst je bilo ranjenih, v bojih za nadzor nad provinco Badgis, kjer je večina mest v zadnjih casih večkrat zamenjala gospodarja, pa naj bi vsega skupaj sodelovalo tri tisoč vojakov. Bitka za Badgis, relativno oddaljeno provinco, je pomembna zato, ker bi morebiten uspeh Talibanom odprl pot za napadalni pohod proti Dostumovim položajem na severu države. Po drugi strani pa bi poraz Talibanov Dostumu odprl pot do mesta He-

rat, ki so ga Talibani zavzeli že lani in iz njega pregnali guvernerja Ismaila Kana. Ta se je po porazu zatekel v Iran, kjer se je pripravil za protinapad. Pred kratkim naj bi tako Kan v mesto Maimana v sosednji provinci Farjab, od koder je dobro izhodišče za vnovično zavzetje Herata, že poslal nekaj sto vojakov in tudi nekaj letal, ki naj bi mu jih odstopil Dostum. V Heratu živijo predvsem Tadžiki, katerim pripadajo tudi odstavljene predsednik Burhanudin Rabani in general Masud. Boji pa so se včeraj nadaljevali tudi severno od Kabula, vendar nobeni od sprtih strani ni uspelo doseči pomembnejšega napredka. So pa Talibani sporočili, da so letalo, ki je v četrtek bombardiralo Kabul, ob povratku proti severu države sestrelili, pilota pa ubili. Neodvisnih potrditev tega dogodka - če so navedbe pravilne, je bila to prva sestrelitev vojskega letala, odkar so Talibani zavzeli Kabul - ni bilo mogoče dobiti.

MEDTEM KO SE AMERIŠKA PREDVOLILNA KAMPANJA BLIŽA VRHUNCU, CLINTONOVA PREDNOST POČASI KOPNI

Dola je obsijal žarek upanja na častnejši poraz

WASHINGTON (Reuters, R.P.) - Ameriški predsednik Bill Clinton se pred odločilnim dnem, ko bo odločena usoda njegovega domaćega naslova v naslednjih starih letih, vse bolj trudi odvrniti neprijetne govore o visini vsote, porabljene za njegovo kampanjo, medtem pa se je njegov republikanski protikandidat Bob Dole z vso silo podal na zadnje krizarjenje po ZDA, spodbujen z vse manjšo razliko v javnomnenjskih raziskavah.

Predsednik Clinton se je na svoji poti po Kaliforniji prvič dotaknil obtožb o nezakonitih prispevkih Demokratski stranki in njeemu kot predsedniškemu kandidatu, predvsem iz azijskih virov. Clinton je obtožbe zavrnil in dejal, da obstoječi sistem predvolilne kampanje v ZDA naravnost sili obe stranki v intenzivno zbiranje sredstev ter da bi bile na tem področju že zdavnaj potrebne reforme. Obstoječi sistem je letos omogočil porabo rekordnih 1,762 milijarde ameriških dolarjev za predsedniško in kongresno kampanjo. Po podatkih neprofitne skupine Public Citizen so letos posamezniki, korporacije in druge or-

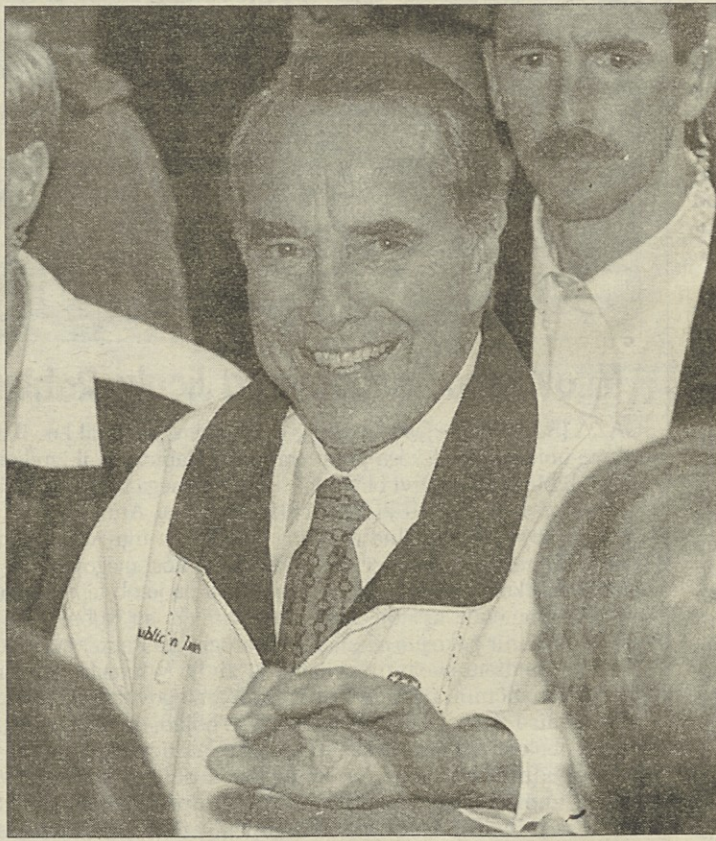

Demokratski in republikanski kandidat za prvega moza Združenih držav, Bill Clinton in Bob Dole, skušata v zadnjem trenutku čim bolj šamirati volilce (Reuters)

ganizacije prispevale 232 odstotkov več denarja za demokratsko kampanjo ter 166 odstotkov več za republikance. Slednji so s podarjanjem nepravilnosti pri zbiranju denarja za kampanjo pridobili pomembne točke v iztekajočih se dneh do torkovih predsedniških volitev. Reuterjeva enodnevna anketa je v petek pokazala, da ima

predsednik Clinton le še 5,5 odstotka prednosti pred Bobom Dolom (42 odstotkov proti 36,5). Pet dni nazaj je Clinton vodil za kar 13 odstotkov. Tudi neodvisni kandidat Ross Perot je izkoristil vprašanje financiranja kampanje in ima po isti anketi zdaj 8,3-odstotno podporo. Vendar se rezultati javnomnenjskih raziskav razlikujejo od

izvajalca do izvajalca. CNN, USA Today in Gallup kažejo na 18 odstotno prednost predseznika Clintona, ABC-jeve raziskave pa na 11 odstotno. Dole, ki je začel s svojo 96-urno maratonsko kampanjo po ZDA, pa si je v Teksasu pridobil celo 5-odstotno prednost pred Clintonom (47 proti 42 odstotkom). V Georgiji pa je prednost predsedni-

ka Clintona s 15 odstotkov pred mesecem dni padla na le 3 odstotke. Predsednik Clinton ima kljub temu se dovoljsno prednost, da zmaga na torkovih volitvah, vendar njegovi demokratski stranki na kongresnih volitvah ne kaže tako dobro. Po vseh javnomnenjskih raziskavah vodijo republikanci, ki imajo veliko možnost, da se

izboljšajo svojo večino v kongresu, ki zdaj znaša 53 sedežev proti 47 demokratskim. Republikanci so se z vso močjo vrgli v osvojitve kongresne večine, kar dokazuje na stotisoce dolarjev, porabljenih za televizijske oglase.

Predsednik Clinton se je v zadnjih dneh kampanje premislil in ne bo odpotoval v Kalifornijo, ki je s 54 ele-

ktorskimi glasovi odločilna država za zmago. Clinton je prepričan, da mu Dole tam več ne more odvzeti zmage, zato se je osredotočil na pridobivanje glasov v doslej dokaj neodločnih državah, kot so Ohio, Kentucky in Iowa. Bob Dole pa je vse svoje upe podal v svojo maratonsko taktiko, v kateri se bo v 4 dneh na kratko ustavljal v 14 zveznih državah, preden bo 5. novembra glasoval v rojstnem kraju Russell v Kansasu. Prisiljena kampanja se za 73-letnega Dola lahko izkaže kot dvorezen meč. Med postankom v new Jerseyu, je med podeljevanjem avtogramov vprašal, če so zdaj v Philadelphiji. Dole se je po spodrsrljaju hitro zbral in na vzklike množice »hocemo govor« dejal: »Ce je v vašem okrožju toliko navdušenja, potem bomo zmagali, tako kot so zmagali Jenkiji v baseballu«. Po omembi zmage Jenkijev, ki so v finalu svetovne serije proti Atlanta Braves zaostajali, nato pa doseli preseñetljiv preobrat in zmagali, je množica naravnost ponorela. Dole se je očitno že odpovedal zmagi v Georgiji, kajti navijaci Atlante mu te izjave gotovo ne bodo oprostili.

Nedeljske teme

OB KRIZI TRŽAŠKE KREDITNE BANKE

Pustimo mladim njihovo prihodnost!

V diplomatskem jeziku bi rekli, da je bilo srečanje odkrito in iskreno. To pomeni, da je slo za prepir prve vrste.

Govor je o srečanju skupnega predstavništva, na katerem so se predstavniki obeh taborov obmetali z zvrhanim košem medsebojnih očitkov. Slo je seveda za ocitke, ki zadevajo preteklost; ne samo vloge Slovenske kulturno-gospodarske zveze kot dolgoletno »privilegirane« organizacije v odnosih z nekdanjo socialistično Jugoslavijo - tega smo že navajeni, ampak za zmes vsega, kar je slabega videla zgodovina naših zadnjih petdeset let, od kominforma do dolinske naftovodne afere in vse do današnjih dni.

K temu bi lahko rekli, da je prav, da se Slovenci enkrat končno izkasljamo in da vsakdo pove drugemu, kar misli, da mu gre. Morda pa bi res kazalo za to izkoristiti kako drugo priložnost in ne trenutek, ko je treba skupaj reševati, kar se rešiti da, ob osnovni ugotovitvi, da »kraljestva ni več« in da stanja, kakršno je bilo, ne bo mogoče več vzpostaviti, kot tudi ne bo mogoče stanja zrcalno obrniti tako, da bodo sedaj drugi prevzeli vlogo, ki so jo doslej imeli prvi. Skratka, ocene, kritike in polemike je ves ta čas označevala obremenjenost s preteklostjo, pri vsem tem pa je manjkal pogled naprej. Manjkalo je torej tisto, kar vsi najbolj potrebujemo.

To je bil tudi smisel komentarjev, ki smo jih v teh dneh objavljali v Primorskem dnevniku in zaradi katerih smo si nabrali toliko kritik s strani nekaterih voditeljev manjšine in mnogo odobravanja s strani čitateljev. Utesnjenost, v kateri se je čez noč znaslo na tisoce Slovencev, je namreč tolikšna, da ljudi vzbuja k razmisljanju o prihodnosti. S tem nihče ne opravičuje preteklosti, nihče ne krije nikogar in nihče noče zanikati odgovornosti, še najmanj tistih, o katerih vodi preiskavo tržasko sodstvo. Vendar pa je treba ugotoviti, da ljudje, ki imajo blokirane račune v banki, tisti, ki so izgubili svoje prihranke, ki so jih vložili v delnice TKB, oni, katerih podjetje se je nenadoma znaslo v likvidnostnih težavah ali spet drugi, ki se morajo boriti za ohranitev delovnega mesta, prav zaradi velike utesnjenosti sedaj gledajo predvsem v prihodnost in tega ne počenajajo skozi očala polpretekle zgodovine, čeprav se ji s tem ne nameravajo odpovedati.

Prav zato, ker je imel Primorski dnevnik ves čas pred očmi te-

snobo teh nekaj tisoč Slovencev, lahko odločno zavračamo vse obtožbe. Nobenega cinizma, kot pravijo eni, in nobenih pavsalnih ali posplošenih obtožb, kot trdijo drugi, ampak skrb, da bi se zadeva iztekla s čim manjšo škodo za manjšino.

Seveda, govoriti bo treba tudi o zgodovini, o odgovornostih in o zamujenih priložnostih. Tudi teh je bilo namreč mnogo, začeniši z zgodovinsko priložnostjo, ki jo je slovenski manjšini ponudil padec berlinskega zidu. Na tem področju smo tudi Slovenci, kot sicer splošno politične sile v Italiji, stopili na novo pot: razlike ostajajo, vendar se je polemika ublazila, ker že nekaj let - radi ali neradi - Slovenci na volitvah nastopamo še kar skupno in, predvsem kadar gre za parlament, volimo večinoma iste kandidate, ki nas predstavljajo in v katerih se prepoznavamo, čeprav včasih brez pretiranega navdušenja. Istega koraka pa nismo bili sposobni narediti na področju civilne družbe, kjer so se polemike v zadnjem času razrasle in so se izrodile v zelo oster spopad, ki - ne glede na to, kdo je na pravi poti - manjšini ne koristi.

Ob tej ugotovitvi bi bilo pravzaprav odveč ugotavljanje odgovornosti, če že o krivdi nočemo govoriti. Kot običajno, je tudi tokrat odgovornost porazdeljena, čeprav ta trditev ne pomeni,

da je porazdeljena v enaki meri. Tu seveda mislimo na politične odgovornosti in dajemo politične ocene, o kazenskih odgovornostih bodo sodili pristojni.

Prva ugotovitev, ki se ponuja, je, da je Slovenska kulturno-gospodarska zveza podcenjevala pomen sprememb, do katerih je prišlo v letih 1989 in 1990 v Evropi in predvsem v Sloveniji. Medtem ko je politična levica te spremembe doumela in se pri različnih tolmačenjih tudi razdelila na dva dela, kar pa je bilo sad poglobljene diskusije in premišljenih odločitev, te diskusije v naši civilni družbi ni bilo. V glavnem je življenje se naprej teklo po starem, z dokaj monolitno strukturo, ki ni niti zaobjemala celotnega levega tabora slovenske manjšine. Spremembe v nekaterih organizacijah so bile predvsem sad potrebe po zagotovitvi finančnih sredstev, ne pa želje po resnični pluralizaciji ali približanju teh ustanov njihovim dejanskim uporabnikom.

V istem času je druga stran, ki jo v civilni družbi predstavlja Svet slovenskih organizacij hrepenela po pluralizaciji po starem kalupu. Če hočemo zelo poenostaviti, zelega je zamenjati SKGZ, oziroma si deliti premoženje (tu je misljeno tako kulturno kot tudi finančno premoženje) SKGZ, obenem pa je zelega to premoženje upravljati po istem ključu, kot ga je dotlej vodila

SKGZ. Tako je prišlo do preprirov na vrhu, ki so bili uporabnikom tuji.

(Primer? Dajmo le zadnjega, občni zbor Narodne in študijske knjižnice, kjer je prišlo do spora glede sestave odbora. Kaj so imeli k temu pripomniti uporabniki, na primer dijaki in študenti, ki vsakodnevno polnijo čitalnico NSK? Nič, ker jih ni nihče ničesar vprašal. Ta primer jasno kaže na dejstvo, da tako zamisljena pluralizacija ni resnična pluralizacija, ampak je samo prehod iz monopola v duopol, pri čemer obe krovni organizaciji pogojujeta ustanovo, ker sta edino onidve sogovornik slovenske vlade, ko gre za pogovore o financiranju in samo onidve imenujeta predstavnike v deželno komisijo, ki prav tako svetuje deželni vladi v zvezi s porazdelitvijo prispevkov. Baza, oziroma uporabniki, pri vsem tem nimajo nobene možnosti odločanja in ustanova je odvisna od krovnih organizacij, ki ji, ena vestno in točno, druga menda ne, odmerjata in delita sredstva, ki jih manjšini namenjuje slovenski davkoplačevalci, včasih celo kot da bi slo za sredstva teh organizacij samih. Konec primera.)

Ta različen in med seboj nezdržljiv pogled na stvarnost je privedel do brezizhodnega stanja, ki se izkazuje samo s kopico medsebojnih očitkov in z naraščanjem napetosti. Težnjo po ohranjanju *statusa quo* na eni strani uravnoveša težnja po zamenjavi človeka za krmilom in v z -

postaviti novega *statusa quo*, morda za naslednjih pet desetletij. Vprašanje pa je, kaj resnično mislijo ljudje in kako bo mogoče reševati njihove vsakodnevne probleme.

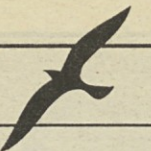
Tu pa je tudi prehod, ki ga danes naša družba terja od voditeljev. Ze od nekdaj je veljal za modrega tisti voditelj, ki je znal gledati v prihodnost, ki je imel jasne cilje in je izdelal strategijo, po kateri bo te cilje dosegel. Med vrhovi nase družbe pa prevladuje usmerjenost v preteklost, tja do kominforma in dolinske afere, dogodkov, ki se petdesetletnikom pomenijo zelo malo, kaj sele naši mladini.

Vendar pa se je zgodilo, da so v zadnjih dveh tednih prevzeli pobudo nekateri politiki, ki rešujejo krizo, ki jo je povzročila tudi neprožnost civilne družbe. Zanimivo je, da se to dogaja prav v volilni kampanji in da prihaja do tesnega sodelovanja med najvišjimi slovenskimi predstavniki SKP in DSL, ki sta si na našem ozemlju v tem trenutku volilno najbolj konkurenčni komponenti. Gre za dejstvo, ki ga je treba zaradi objektivnosti in zaradi moralne poštenosti ovrednotiti in ki vendarle kaže na možnost, da v trenutku hude krize interesi manjšine - v primeru TKB nekaj tisoč slovenskih družin, podjetja in ustanove - prevladujejo nad stališci, ki jih vsakodnevno zastopa v okviru pluralistične ureditve nase družbe. Ne razumeti teh interesov, nekritično vztrajati na pozicijah preteklosti ali pa vsiljevati z vrha rešitve, ki niso v skladu z duhom časa, so napake, ki jih ne bodo plačevali samo tisti, ki sedijo za komandno ploščo, ampak bo njihove posledice utrpela celotna manjšina.

Ce se ozremo okoli, bomo videli mnogo življenjskosti. Kriza nas se ni tako strla, kot bi to nekateri zeleti. Ce pomislimo samo na zadnje dni, na proslavo SDGZ in na manifestacijo v podporo Tržaski kreditni banki, ne moremo mimo dejstva, da smo v obeh primerih videli mnogo mladih obrazov. Ti ljudje, mladi podjetniki, mladi uslužbenci, študenti in dijaki, povečini ne razmišljajo v belo-rdeči tehniki, ampak so njihove glavne skrbi delo, družina, skratka prihodnost. Zato ne razumejo tistih voditeljev, ki vse svoje energije vlagajo v preteklost. Naj mi bo dovoljena misel, da so mladi na pravi poti. Ce se ze svoji preteklosti nočemo odpovedati, pustimo vsaj mladim njihovo prihodnost.

..

Manjšina je na preizkušnji in Slovenija ji mora stati ob strani

V slovenskem državnem zboru, ki v teh dneh končuje svoj mandat, se je s slovenskimi manjšinami v sosednjih državah ukvarjala posebna delovna skupina, ki je delovala v okviru Odbora za mednarodne odnose. Ta skupina je med drugim priredila posvet, na katerem so predstavniki Slovencev v Italiji, v Avstriji in na Madžarskem obrazložili svoje probleme in svoje predloge. Zbornik posegov s tega posveta bo v četrtek predstavila predsednica delovne skupine, koprška poslanka Jadranka Šturm Kocjan. O tej pobudi in o drugih aktualnih temah se je z njo pogovarjal Bogo Samsa.

Prihodnji teden boste javnosti predstavili publikacijo o zasedanju posvečenem manjšinski problematiki, ki je bilo lani v državnem zboru. Kakšna publikacija je to, kakšna je njena okvirna vsebina?

Odbor za mednarodne odnose DZ Republike Slovenije oziroma delovna skupina za problematiko slovenskih manjšin, ki deluje v njegovem okviru, je 29. in 30. junija 1995 v sodelovanju z Institutom za narodnostna vprašanja organiziral posvet na temo »Manjšina kot subjekt«. Takrat smo se dogovorili, da bomo pripravili zbornik, v katerem bo objavljeno poročilo o posvetu ter vsi prispevki udeležencev. Zbornik je izšel in vsebuje zapis celotnega posveta, tako uvodne nastope in prispevke vseh udeležencev kot tudi diskusije in replike. Na koncu smo dodali besedilo Resolucije o položaju slovenskih avtohtonih manjšin v sosednjih državah in s tem povezani nalogami državnih in drugih dejavnikov Republike Slovenije, ki jo je DZ sprejel junija letos in je rezultat tudi tega posveta. Čeprav je od posveta minilo več kot eno leto, menim, da je vsebina zbornika aktualna ter da bo predstavljal koristno oporo pri odnosih med matično državo in manjšinami. Zajema namreč vsa področja delovanja manjšin, najbolj pereče probleme, tudi konflikte ter nakazuje možnosti njihovega reševanja. Predvsem pa so izpostavljena pričakovanja manjšin do matične domovine.

Problem manjšin postaja vedno bolj akuten tudi zato, ker ni do kraja urejen. Prav na osnovi tega posveta je slovenski državni zbor sprejel resolucijo, ki naj spremeni osnovni pristop in ki naj za slovensko državo in njene institucije uredi tako nazvani državniški pristop. Zakaj v bistvu gre?

Resolucija je nastajala na dveh, po mojem mnenju, odločilnih in najpomembnejših izhodiščih. Prvič, manjšina je subjekt, kar pomeni, da sama odloča o sebi, saj najbolje pozna svojo dinamiko, zmožnosti in možnosti. In drugič, manjšinska politika zahteva državniški pristop, kar nas obvezuje, da pri obravnavanju te občutljive problematike presegamo ozke strankarske interese in dosežemo potreben konsenz. To nam je pri sprejemanju Resolucije v DZ tudi uspelo, kar štejem za poseben uspeh parlamentarnega dela. S sprejetjem Resolucije smo naredili prvi korak k operacionalizaciji ustavne norme, ki Slovenijo zavezuje, da skrbi za svoje manjšine. Ponovno smo poudarili, da je skrb Slovenije za svoje manjšine del našega nacionalnega interesa. Manjšinska vprašanja morajo biti prisotna tako v celoti odnosov s sosednjimi državami kot na regionalni in multilateralni ravni. Resolucija tudi opredeljuje pristojnosti in obveznosti delovanja organov Republike Slovenije, ki sodelujejo s slovenskimi manjšinami v sosednjih državah.

Kot predsednica delovne skupine za manjšine državnega zbora ste neposredno sodelovali pri naporih za reševanje vseh odprtih manjšinskih vprašanj in med njimi tudi o problemu gospodarske osnove delovanja zamejskih ustanov, podjetij itd. Sedaj je zlasti v Trstu prišlo do resnih težav; kje so po vašem vzroki, kje rešitve?

V naši delovni skupini smo veliko pozornosti namenili delovanju gospodarskih ustanov v zamejstvu, saj so mnoge zasle v resno krizo. Zavedamo se posebnega pomena, ki ga ima gospodarska neodvisnost za razvoj naroda ali narodnostne skupnosti. Ko se je po mračnem obdobju fasizma in zatiranja slo-

venstva, po drugi svetovni vojni slovensko gospodarstvo v Italiji ponovno organiziralo in utrdilo, smo upali, da ne bo nikoli več doživelo uničujočih udarcev, ki bi ga silile v ponovno propadanje in ukinjanje.

Zal smo danes priča dogajanjem, ki vzbujajo zaskrbljenost in resno skrb. Z obžalovanjem spremljam dogodke v TKB, saj je prav ta slovenska banka predstavljala pomembno oporo delovanja Slovencev v Italiji, bodisi na gospodarskem kot tudi kulturnem in narodnostnem področju.

V delovni skupini smo se že lansko leto seznanili z nekaterimi težavami, ki jih je imela TKB ter prosili slovensko vlado naj pomaga pri njihovem reševanju. Nikoli nismo bili seznanjeni s celovitim poročilom delovanja banke in niso mi poznani natančni podatki o tem, saj kot poslanci tudi nimamo možnosti, da bi odločali ali vplivali na po-

slovne odločitve banke, ki deluje v tujini in po tam veljavni zakonodaji. Smo pa ves čas zagovarjali stališče, da je obstoj slovenske narodne skupnosti v zamejstvu odvisen od njihove gospodarske infrastrukture, znotraj katere predstavlja danes pomemben element. Zaradi specifičnega položaja manjšinskih ustanov, ki so zaradi procesov asimilacije in akulturacije pod vsakodnevnim pritiskom, smo opozarjali vlado, da pomaga reševati krize, v katerih so se znašle nekatere institucije. Z namenskimi interventnimi sredstvi je to tudi nekajkrat storila, ko je slo za obstoj izobraževalnih in kulturnih organizacij ter medijev, ki so pomembni za delovanje celotne manjšine.

Ce je slo v TKB za slabo poslovanje, zlorabo položajev ali celo kaznivega dejanja bo pokazala preiskava in odgovorni posamezniki morajo biti za to kaznovani. Nikakor se pa

ne strinjam s kriminaliziranjem celotne slovenske narodne skupnosti, saj bi to povzročilo njeno sibiitev, odvisnost in razvojno ogroženost. Ob krizi TKB slovenska vlada ni ostala ravnodušna. Ker gre za finančno ustanovo, veljajo zanjo najprej pravila trga in seveda italijanska zakonodaja, italijanska inspekcija ter nadzor (državne) Banche d'Italia. Ker pa gre za dobrobit Slovencev, ki živijo v Italiji, Slovenija ob tem ne more in ne sme biti ravnodušna. Zato pozdravljam skrb ministra Gasparije za omenjene težave in njegovo pot v Rim, kjer se je pogovarjal o nastalem položaju. Banko je treba rešiti tudi zaradi interesa gospodarskega sodelovanja med državami.

Poudarjam pa, da v takih okoliščinah, ko se izkorisca tudi predvolilna klima za nabiranje političnih točk, ni veliko maneverskega prostora za trezno in objektivno presojo. Na dan prihajajo politikantske

izjave, ki ne doprinajajo h konstruktivnemu reševanju, temveč ponovno polarizirajo in zaostrojujejo strankarske interese. Pred nami je obdobje, ko lahko z nepremišljenimi in enostranskimi odločitvami izredno škodimo slovenski manjšini v Italiji, ki si je po desetletjih pritiskov komaj dobro opomogla in utrdila svoje narodnostne pozicije.

Nastali položaj zahteva prevetritev odnosov tudi v manjšini sami. Verjetno se bo ob nastalem položaju težko izognila resni diskusiji o svojem zastopstvu, izpeljati bo morda morala volitve svojih predstavnikov ter se ob vsem tem spopadati s italijanskimi ekstremističnimi silami in iredento. Upam, da bo v teh odločilnih trenutkih za obstoj in razvoj slovenske narodne skupnosti slovenska manjšina sposobna poenotiti stališča in ukrepe v svojo korist. Slovenska manjšina je na ponovni preizkušnji in prepričana sem, da ji Slovenija mora stati ob strani. Ne kot skupek strankarskih svetovalcev, ki znova in znova popravljajo stare krivice temveč kot država, ki spoštuje njeno samostojnost in njene lastne odločitve. Pomoč iz Slovenije mora biti finančna, strokovna in moralna. Denarna sredstva morajo biti transparentna ter v korist razvoja celotne narodne skupnosti. Obstoj slovenskega naroda je odvisen tudi od obstoja njegovih manjšin v zamejstvu, saj predstavljajo pomemben varnostni obroč, hkrati pa sestavljajo skupen slovenski jezikovni in kulturni prostor.

Da bi Slovenija okrepila položaj avtohtonih Slovencev v zamejstvu mora nameniti posebno skrb tudi obmejnemu področju, ki imajo takorekoč vsakodnevni stik z nasimi rojaki. Krepitev gospodarskega, kulturnega in vsestranskega sodelovanja s sosedi je prvi in najvažnejši pogoj uresničevanja skrbi za svoje manjšine. Veliko bi se naredili, če bi uspeli urediti nekaj najosnovnejših stvari, kot so odprte novih maloobmejnih prehodov in bolj prilagodili njihove urnike, omogočili reden pretok medijskih informacij (postavitev pretvornika za spremljanje TV in radijskih signalov), redno dostavljali dnevno časopisje ter gojili neposredne stike med rojaki in nami v Sloveniji.

Bogo Samsa

Na sliki (Foto KROMA) Jadranka Šturm Kocjan na lanskem proslavi 50-letnice Primorskega dnevnika.

V džungli svobode: pogled iz Trsta

Slovenski Pen in manjšina

Pred dvema tednoma se je v Budimpešti odvijala konferenca PEN kluba, ki jo prireja madžarski center PEN ze sestic in ki si prizadeva pospeševati stike v podonavskem in srednjeevropskem pa tudi vzhodnoevropskem prostoru, prav tako pa tudi opozarjati na stiske in probleme tega območja. Teh ni malo, saj so tamkajšnje države in narodi se vsi v vretju t. im. tranzicije. Enega od precej zategnjenih vozlov predstavljajo tudi narodnostne manjšine, ki so marsikje na hudem prepihu. Zaradi nove emancipacije narodov vzhodnega bloka in zaradi novih suverenih državnih subjektov so se odnosi v večnarodnih okoljih le še zaostri: pomislimo na Ukrajino, Rusijo, Slovaško, Romunijo. Se toliko bolj velja to seveda za nekdanji jugoslovanski prostor: v Srbiji, Makedoniji, na Hrvaškem, da ne govorimo o tregediji Bosne. Tudi na Madžarskem je več narodnostnih manjšin, skoraj tragično pa občutijo Madžari dejstvo, da živi v sosednjih državah skoraj tretjina njihovih rojakov, ki doživljajo v glavnem raznarodovalen pritisk.

Slovenci pri tem nismo izvzeti: nekaj »tujerodcev« isče ustrežnejše mesto na slovenskem soncu, še veliko večje težave pa srečujejo slovenske manjšine v sosednjih državah republike Slovenije. Sibkost mlade države, morda tudi nekoliko medel odnos do »zamejcev« občutimo seveda tudi Slovenci v Italiji.

V tem ključu je bilo nastavljeno tudi mednarodno srečanje književnikov v Budimpešti. Poleg domačin, madžarskih pisateljev, se ga je udeležilo okrog 40 tujih gostov iz zgoraj omenjenih držav, h katerim naj pristejemo še Avstrijo, Svico, pa tudi ZDA. Ob tej priložnosti so namreč slovesno predstavili tudi monumentalno antologijo madžarske poezije v angleščini, ki je izšla te dni pri ugledni ameriški založbi.

Okvirna tema se je glasila V džungli svobode, s pojasnilnim

pripisom: pisateljeva zaznava o ranljivosti naše civilizacije.

Veliko pisateljev se je teme lotilo z očitnim odklonom raznih integralizmov in poizkusov homogenizacije, ki potekajo ta čas v Evropi in na sredozemskem območju. Naj omenimo le nastope romunske pesnice Ane Blandiane, Otta Orbana iz Avstrije in Mirka Mirkovića iz Hrvaške, ki je z jedkostjo predstavil avtoritarni mrak v svoji domovini. Zanimivo je bilo slediti tudi vrsti nastopov madžarskih pisateljev o stanju in počutju pisatelja v razmršenem prehodnem obdobju - bodisi znotraj lastne države kot ob srečevanju z divjimi zahodnimi ekspanzijskimi sunki njihovih mladih demokracij; pa seveda prizadeta pričevanja iz njihovega zamejstva.

Regionalnega srečanja PEN v Budimpešti sta se udeležila tudi tajnik slovenskega centra PEN, pesnik Iztok Osojnik, in predsednik Marko Kravos.

Njegov pirspevek, ki ga tu zraven objavljamo, odraža pozornost do manjšinskega vprašanja na Slovenskem, ki je postala pri slovenskem PEN klubu zadnji čas se izrazitejša. V aprilu je bil na to temo debatni večer v Ljubljani, to jesen ekskurzija - obisk penovcev v Beneciji, vmes pa številna »drežanja« v pristojne institucije, da bi ustrežnejše nastopale in tudi reševale zagatni položaj, v katerem so se zadnji čas znašli Slovenci v zamejstvu - dramatično zaostrene so razmere zlasti v italijanskem sosedstvu. Naj omenimo PENove pozive, naj se kakorkoli omogoči vidljivost in slinost slovenskih radiotelevizijskih medijev v sosedstvu republike Slovenije in javni poziv glede denarnih stisk na Zavodu za slovensko izobraževanje v Spetru v Beneciji. Prihodnji mesec pa ho slovenski center na kongresu svetovnega PEN v Mehiki predlagal tej mednarodni organizaciji resolucijo, s katero opozarja na neurejen in izpostavljen položaj slovenske manjšine v Italiji.

Budimpešta, 17.-19. oktober 1996.

Uvodna opomba: sem slovenski pesnik, trenutno tudi predsednik slovenskega centra PEN, živim pa, kot pripadnik slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, v Trstu.

Manjšinska izkušnja je zato na meni zrasčena kot koža. Tudi če bi zeel, bi je ne mogel sleci. Zato skušam z njo živeti normalno. Se več: imam jo, to kožo, kot organ, ki mi podeljuje posebno občutljivost.

Naslov našega srečanja omenja džunglo in napeljuje na misel o samozvani pravici močnejšega, da zre sibkejšega. Torej na misel, da marsikdaj in marsikje spet vznika v odnosih med ljudmi in narodi vodilo iz džungle, ko zver prevlada nad nemočno antilopo.

Mlada svoboda po padcu zaves in zidov pred sedmimi leti, je res marsikje v srednji in vzhodni Evropi omogocila klimo, kjer se uveljavlja arogantno uveljavljanje moči večine nad manjšinami. Potem ko smo presegli obdobja obračunavanja ideoloških boljsevikov z manjševiki (tudi v prenesenem pomenu teh oznak in pojmov), je cloveska agresivnost, ki je sevedno nujna sestavina naše cloveske konstitucije, spet poiskala arhetipske obrazce za svoj nastop v obliki narodnostnostnih spopadov.

Horror vacui - strah pred svobodo? Strah pred velikim morjem, na katerem pluje lepo stivilo ladij, in vsaka s svojim tovorom kulturne identitete?

Med zverjo in clovekom pa je majhna, a opazna razlika. Za zver je pokončevanje plena pogoj, da preživi. Pri tem so ji zobje in kremplji prav toliko orožje kot pri borbah za hranjenje. Le poredko se pri živali izdivja uničevali gon iz golega vesolja po izkazovanju lastne premoči.

Clovek se je odločil, da bo hodil po dveh, da se bo dvignil in obvladal svojo naravo. S tem je svojim rokam omogočil, da nosijo in uporabljajo orožje - a tudi, da nosijo in uporabljajo pripor k ustom. Se vedno je v nas gon agresivnosti, gon dokazovanja lastne moči, vemo pa, da je za preživljanje potrebno ravnati predvsem z umom in ustvarjalnostjo. Tudi zato smo se dvignili na dve nogi, da imamo glavo na vrhu in lahko z njo dlje vidimo v svojo clovesko okolje in svojo prihodnost.

Je tudi pri državah in narodih tako? Pri novih (jadrih) političnih ekipah, ki se velikokrat pustijo speljati v golo strankarstvo, je skoraj predvidljivo, da se včasih predajo skušnjavi in si poiščejo poceni priloznost, ob kateri bodo doživeli zmagovalstvo. In kaj je bolj pri roki, kot manifestativno dokazovanje moči nad manjšinami: tudi kot potrdilo lastne na novo pridobljene suverenosti.

Kako pa je pri starih državnih tvorbah, pri evropskih nacijah z demokratično tradicijo in »poreklom« (a ta evropska tradicija tudi na zahodu ni starejša od pol stoletja!)?

Sam nimam iluzij glede tega. Tudi v teh sredinah se znova in znova poraja potreba po ustvarjanju sovražnika. Vemo pa, da si vsak skuša poiskati sovražnika, ki bo sibkejši od njega: kaj je torej bolj pripravno za ta namen kot manjšina?!

Sam nimam iluzij glede tega. Tudi v teh sredinah se znova in znova poraja potreba po ustvarjanju sovražnika. Vemo pa, da si vsak skuša poiskati sovražnika, ki bo sibkejši od njega: kaj je torej bolj pripravno za ta namen kot manjšina?!

Ta tiči ves čas v tkivu večine kot tujek. In ko je potrebno spet zvišati temperaturo pri volivcih, se bolj ali manj očitno pokaže s prstom na skritega sovražnika. Pohod ali medijski obracun z »nevarnostjo« bo potem utrdil gon ana oblasti ali utiral »novemu redu« pot.

Manjšine tudi v t.i.m. zrelih demokracijah zahoda se vedno cakajo, da jih z zakoni in vsakdanjim ravnanjem osmislijo kot vezni člen in kot strukturno sestavino družbenega organizma. Ignoranca večine do te temeljne zahteve po

osmislitvi nacionalne drugačnosti v posameznih okoljih, popustljiv odnos do netolerance in brezbrizno pucanje večine v ignoranci glede kulture drugačnih v lastnem sosedstvu, vse to je danes se nekaj običajnega. Prikrita groznja drugačnemu pa je, če ne vzpostavis možnosti za dialog in stike med različnimi identitetami v nekem prostoru. Molk in megla, s katerima so manjšine največkrat obdane, sta tudi eno hujših nasilij, ki se izvajajo nad njimi.

Zaradi takih izkušenj in položaja slovenske manjšine v Italiji bo slovenski center PEN predlagal kongresu mednarodnega PEN, ki bo prihodnji mesec v Mehiki, da sprejme resolucijo, v kateri zahtevamo, da se z globalnim zakonom zagotovi eksistenca in perspektiva Slovencev na Trzaskem, Goriskem in v Videmskem pokrajini. A to je le prva in začetna stopnja ustrežnejšega odnosa do manjšine. Se veliko bolj pomembno bi bilo, ko bi si skupaj, večina in manjšina, ustvarili instrumente in institucije, ki bi pospeševale medsebojno poznavanje, izmenjave in ki bi dokončno spremenile vzdusje konfrontacije, ki se je v tem prostoru ustvarjalo zadnjih sto let. Vsak etični napredek se dogodi v srcih ljudi, sele potem tudi zakoni kaj zaležejo. A zato je treba politične volje in modernih, če hočete - marketinskih prijemov, ki napeljujejo cloveka k spreminjanju svojih izbir, k odpravljanju predsodkov.

V Evropi je dovolj žita za vse. Brez manjšin, brez drugačnih pa bi bila vsa ta moka kot brez kvasa. V kvasu so fermenti za zgodovinsko perspektivo v našem prostoru. Posebno na prelomnicah, v večnarodnih ambientih, se kvasi kruh za sožitje z drugačnim.

Clovek ni več zver - preveč tesno je na našem kontinentu, da bi se lahko ostal plenilec - lovec. Ce temu atavizmu v sebi kdaj zapade, kot se je zgodilo n.pr. v Bosni, je to zdaj samo samouničevalni refleksi.

In kako se počutim sam, kot slovenski pesnik v Italiji ob vsem tem? Seveda sem v skrbeh za svoj manjšinski kulturni habitat, obenem pa me tudi poklic, katerega se predajam, določa kot posbno manjšino v manjšini. Pa kaj, to je mora izbira, in vem, da je oboje, tako večkulturnost kot individualnost, problem mojega časa in prostora.

Zato se počutim kot bolha v pasjem kozuhu. In skačem iz gosčave, ki me utišuje, da bi se nadihal in razgledal. Pa da bi opozoril psa, na katerem domujem, da sem. In da bi srecal se kak tak poskočen drobiz...

a cisto na rob, za konec: v resnici me je malo sram, da moram igrati vlogo bolhe. Ni mi za golo individualnost in izpostavljenost identiteto. Moja ambicija je biti kvasnica v kruhu, ki bo svez in vsakdanji na naši skupni mizi.

Marko Kravos

Krepčilo

Vsaka nesreca prinaša tudi kaj dobrega, ob vsej hudobiji je vedno kaj lepega, v godlji se pravi značaj uči plavanja.

Ljudska modrost in časovna distanca vidita tudi skozi temno stran meseca, pokazeta se drugo plat kovanja.

Zlo in izgube, krivica in bolečine nam krepijo samozavest, so dragocene. Se boljše pa, ce strela kam drugam zadene.

Na Martinovo

Tema se gosti v globini, po gladini sreča plava, krona zažari zvečer na temenu morja.

Zvezde znova klijejo iznad tihega obzorja, mravlje pa pospravljajo perje petelina.

Pomirljivo cez daljavo veke padejo. Zdaj bo treba izdihniti, do dna. Naliti si novega vina.

Krompir na srcu

Veliko poti si clovek utre prek zgodovine, veliko stvari se na tej poti zgodi, velika dela počne, kdor veliko vidi.

Zvezdam pogleda pod krilo, mikrobom v oci, bogovce norce spremlja k visjim ciljem, s plastiko se pokrije pred nemilim nebom.

Vse položaje ljubezni preizkusi, smesne in krute, skroji si zastave vseh barv, zalne in zmagovalne, ob pravdi zbere domoljube, cincarje in kosobrine.

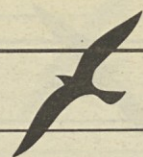
Vse te stvari so že v malem prstu zgodovine, vzorne, velike. pa od tega se svet na vrta, svet ima drugačne kroglice lezaje.

Pod zemljo, na skrito, rase krompir: siv, brez duha in prave oblike mozga vsakdanjo prst, caka na svoj nastop.

Clovek poklekne in ga izgrebe, v ognju ga pozlati. In ze se vanj naseli hrustljava slast in nadzemska vonjava. V prgišču toplina.

Ah, domovina, rad bi ti rekel krompir.

Iz nove zbirke Marka Kravosa Krompir na srcu, ki je izšla to poletje pri založbi Obzorja v Mariboru

Francozi imajo Eifflov stolp, Slovenci pa solkanski most

»Solkan je bil skoro izključno v narodnih zastavah, kar je povečalo vtis tega romantičnega nasega industrijskega kraja. Zlasti doli proti progi je vihralo vse polno slovenskih zastav visokim gostom v pozdrav. Največ ljudstva se je zbralo ob mostu, da bi gledalo, ko se je ustavil dvorni vlak na veličastnem mostu, kjer je izstopil nadvojvoda z železniškim ministrom in si ogledal most tudi od strani. Občinstvo je navdušeno pozdravljalo prestolonaslednika, zlasti so imponovali Sokoli, ki so stali tam v jako lepem številu zbrani. Pod mostom je vozil plav s slov. in cesarsko zastavo.«

Tako je o dogajanju na solkanskem mostu 19. julija 1906 dva dni kasneje pisala Gabrščkova goriska Soča. Tistega dne je namreč bila uradno otvorjena Bohinjska železnica. Slavnosti so se začele na Jesenicah, nadaljevale vzdolž vse proge. Po postanku na solkanskem mostu, se je vlak ustavil se v Gorici, potem pa nadaljeval svojo pot do Trsta, kjer je slavnost bila na novi postaji na Marsovem polju - Campo Marzio.

Ob 16. uri in 20 minut se je slavnostni vlak ustavil prav sredi Solkanskega mosta. Prestolonaslednik Franc Ferdinand (taisti, ki je bil nekaj let kasneje ubit v sarajevskem atentatu) je izstopil iz vlaka s svojim spremstvom, peš se je napotil čez most na levi breg Soče, na solkansko stran, kjer je državni minister za železnice Derschatta prestolonasledniku predstavil inženirje, ki so gradili most. »Po 12 minutah postanka na mostu je dvorni vlak ob navdušenem pozdravljanju domačega prebivalstva, ki se je s številnimi slovenskimi zastavami zbralo ob mostu, odpotoval proti Gorici. Čez nekaj dni, 23. julija 1906, je proga že bila odprta za promet. Promet med Trstom in avstrijskim zaledjem je živahno stekel.« Tako piše inž. Gorazd Humar v svoji knjigi »Kamniti velikan na Soči«.

Tistega dne in v prejšnjih dneh se je ob vsej novi progi dogajalo marsikaj, kar je bilo življenjske važnosti za slovenski živelj na Goriskem. Nova Bohinjska proga od Jesenic do Trsta je bila zamisljena predvsem kot druga povezava Avstrije s Trstom. Povezala naj bi zahodne avstrijske dežele, Solnograsko, Tirolsko, Cesko in Nizjo Avstrijo ter tudi Bavarsko s Trstom. Ko je bila nekaj let kasneje zgrajena tudi Turska železnica je Trst dobil pravi razcvet. Največ prometa je v tržaskem pristanišču, prav zahvaljujoč se tej novi progi, bilo v letu 1913.

Nova proga pa je dala veliko kisika tudi slovenskim primorskim krajem ob njej. Svetu je odprla Basko grapo, z Gorico in svetom je hitreje povezala Soško dolino. Kisika je dala tudi krajem na Krasu med Gorico in Trstom. Z novo progo je pridobil predvsem slovenski del takratne Goriske dežele. Prav zaradi tega so se slovenski politiki za to progo zelo zavzemali. To izhaja iz pisanja takratnega slovenskega časopisja, se zlasti iz Gabrščkove Soče. Prav zaradi tega velika sta bila razočaranje in ogorčenje, ko so, nekaj dni pred slavnostno otvoritvijo proge, ugotovi-

lili, da sta na novi goriski postaji na Blanci postavljena samo napisa »Goerz - Gorizia«. Slovenske oznacbe kraja nikjer ni bilo, pa čeprav so napisi v notranjosti stavbe bili trojezični. Slovenski politiki so v tistih dneh pred otvoritvijo sklicali protestne shode na podeželju in v Trgovskem domu. Zadnjega so odpovedali, ker je bil sporni napis odstranjen. Franc Ferdinand je tako 19. julija s svojim vlakom prisel na gorisko postajo, na kateri sploh ni bilo označeno za kateri kraj gre, saj novih napisov ni so postavili. Slovenski zupani so vse kraje v Baski grapi in v Soški dolini tja do Solkana okincali s slovenskimi zastavami, tako je bilo tudi jugovzhodno od Gorice, na Krasu pa so visele samo cesarske zastave. Vladni zastopnik v Sezani je namreč slovenske zastave prepovedal.

Prej sem omenil inženirja Gorazda Humarja in njegovo knjigo »Kamniti velikan na Soči«. Današnji spis je nastal prav zaradi te knjige, ki so jo predstavili v petek 25. oktobra v prostoru krajevne skupnosti v Solkanu, nekaj dni kasneje, 28. oktobra, pa na slavnostnem večeru v dvorcu na Vogrskem. Čez dva dni, v torek, 5. novembra, bo inž. Humar svojo knjigo predstavil tudi v goriskem Kulturnem domu. Velja se omeniti, da je prejšnji petek v Solkanu, ob mostu, bila manjša slovesnost, na kateri je odv. Tomaž Marušič inž. Humarju izrazil priznanje vse solkanske skupnosti za to zares monumentalno delo, most pa je bil za to priloznost slavnostno razsvetljen.

Inž. Gorazd Humar se je s Solkanskim mostom začel ukvarjati že v mladih letih. Učiteljica Danica Živec - Palmova, doma iz Solkana, danes ima 84 let, je njemu in sosolcem na soli v Novi Gorici pripovedovala o tem velikem mostu in tudi kako so zavezniška letala med 2. svetovno vojno bombardirala most in njegovo okolico. Najhuje, da je bilo 3. januarja 1945, ko so ta letala porusila precej solkanskih hiš. Ubitih je bilo veliko Solkancev, mosta pa niso zadeli. Ko je takrat mlad novogoriški student šel na univerzo v Ljubljano studirati gradbeništvo, se je spet srečal s Solkanskim mostom. Tehnično je bil most zelo zanimiv, saj je bil in je to most z največjim kamnitim lokom na svetu.

Po končanem studiju na ljubljanski univerzi se je mlad inženir Gorazd Humar vrnil na Primorsko in se kmalu zaposlil v gradbenem

podjetju Primorje v Ajdovščini. To podjetje je v raznih krajih takratne države gradilo predvsem ceste, skrbelo pa je tudi za obnovo objektov na poškodovanih železnicah. Tu seveda prihajajo v postev tudi mostovi. V zadnjem času Primorje gradi tudi avtoceste. Inž. Humar je nekaj časa bil na delu tudi v Iraku. Sedaj je načelnik oddelka za delo v tujini. Njegovo podjetje ima namreč tudi na tujem nekaj poslov.

Solkanskemu mostu se je spet približal takrat, ko so, sporazumno Jugoslovani in Italijani, gradili sabotirsko cesto, ki je Novo Gorico pri-

za izgradnje in vzdrževanja mosta, napisana v raznih jezikih, predvsem nemškem in italijanskem. Casopisnih kronik je kar precej iz časa, ko so gradili to železnico, se največ v Soci. Več je omemb v raznih knjigah o železnicah. Se največ najdemo v knjigi Karola Rustje »Proga predorov«, v kateri avtor opisuje grandjo in razvoj vse Bohinjske proge.

Intenzivno iskanje originalnih dokumentov in poročil o gradnji Solkanskega mosta so inženirja Humarja prepricale, da je to zares največji kamniti most na svetu, da ni v njem betonske kon-

rec leta 1905 zgradili avstrijski inženirji, po podrtju med 1. vojno, pa so ga nanovo zgradili italijanski inženirji. Nedosegljivi pa so, vsaj zasedaj, dokumenti shranjeni v Beogradu, saj je v jugoslovanskih casih most bil vojaško pomemben, zaradi tega so dokumenti o njem končali v arhivih vojske v jugoslovanski prestolnici.

Knjiga »Kamniti velikan na Soci« je zares nekaj edinstvenega. Na 296 straneh velikih formatov z napetostjo beremo vse kar je lahko napisanega o tem enkratnem spomeniku, katerega pomena se najbrž doslej niti nismo zave-

venci. V Humarjevi knjigi preberemo veliko tudi o drugih podobnih mostovih v svetu. Objavljeni so številni časopisni clanki o dogajanju pri nas v prejšnjem in na začetku tega stoletja, seveda vezani na Bohinjsko progo in Solkanski most. Pisca, ki je gradbeni inženir, seveda zanima tudi tehnična plat. Zaradi tega je kar nekaj poglavij v katerih se avtor pogloblja v tehniko. Zaradi tega ta knjiga ne bo zanimala samo ljubiteljev krajevne zgodovine ali tistih, ki jih zanimajo železnice nasploh, marveč tudi gradbenike. Skoraj bi pozabili povedati, da je knjiga bogata, zelo bogato ilustrirana. V njej je kar 320 ilustracij. To so originalni nacrti, ad hoc fotografije v času gradnje, razglednice, v sodobnem času narejene fotografije, izrezki iz časopisov. Veliko slik je barvnih. Knjiga je izšla pri novogoriški založbi Branko, opremil jo je Pavel Medvesček.

Po Humarjevem mnenju je Solkanski most največji dosežek cloveske gradbene tehnike na slovenskih tleh. »Če se Francozi upravičeno ponašajo z Eifflovim stolpom, bi se mi Slovenci morali ponašati s Solkanskim mostom,« pravi.

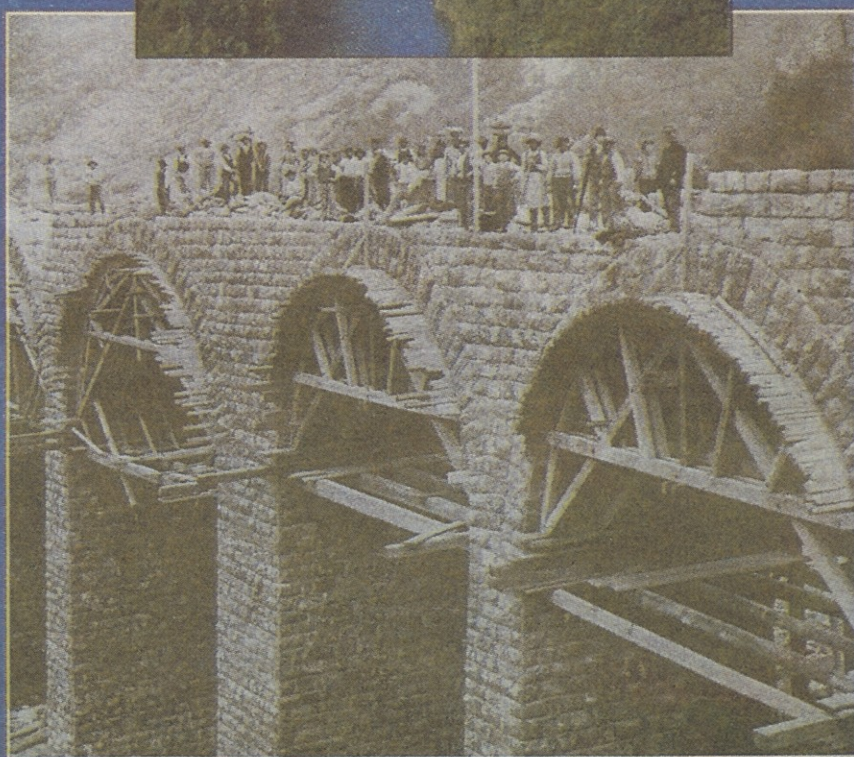
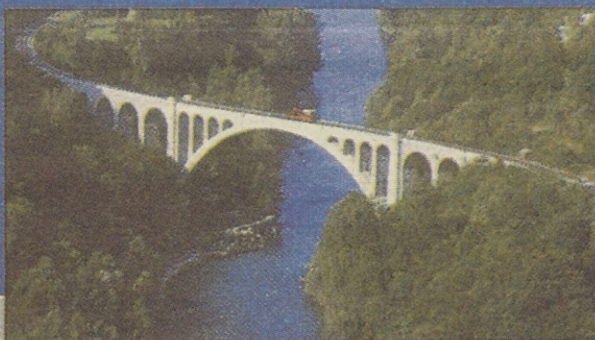
Solkanski most je sodozivel usodo slovenskih ljudi v teh krajih. Ko so ga avstrijski inženirji zgradili s pomočjo tudi in predvsem domače slovenske delovne sile (v Stmavru mi je nekoč star mozakar Franc Vendramin pripovedoval, da so v tej vasi, takrat, ko so gradili most, bivali crnogorski delavci), so prebivalce slovenskih krajev ob Soci, v Baski grapi, ob Idrijci in v gorah, zblizali z Gorico in s Trstom, Gorica, slovenski del Gorice, je s tem zelo pridobil tudi z druge, kraske strani, saj je nova proga šla skozi Dornberk, Rihenberk (danes Branki) in se dlje tja do Trsta. Zgrajen je bil iz nabrezinskega in delno tudi dolanskega kamna. Med prvo vojno so ga avstrijski vojaki ob umiku v noči od 8. na 9. avgust 1916 vrgli v zrak. Porušene so bile tudi številne slovenske vasi. Ljudje so sli v begunstvo. Italijanski inženirji so ga obnovili leta 1927 prav takrat ko je bila odprta cementarna v Anhovem. Med 2. svetovno vojno je bil most zelo zavarovan. Slovenski partizani, ki so drugod napadali progo, do njega niso mogli. Zavezniški bombniki so ga večkrat bombardirali, zadeli pa so hise v Solkanu. Naključje je hotelo, da so bombniki podrli most pri Ajbi. To je najbrž Solkanski most resilo.

Se nekaj. Razglednic o Solkanskem mostu je na stotine. Iz vseh zadnjih 90 let. V takratni jugoslovanski coni B Primorske in Istre je izšla tudi znamka s podobo mostu. In se. Ko je nek tržaski filmar v letu 1908 naredil prvi dokumentarni film o Gorici, tedaj avstrijski Nici, je v svojo kamero ujel tudi Solkanski most. Kdo ve, morda je ta film ohranjen kje na Dunaju.

Marko Waltritsch

Gorazd Humar

Kamniti velikan na Soči

blizala Bricem. Takrat so, nedealec od znamenitega kamnitega mosta, zgradili nov cestni most. Inž. Humar je bil odgovoren določitve gradnje glavnega loka novega mosta.

Takrat ga je prvi solkanski most, železniški, tako zanimal, da si je zamislil, da bi nekaj napisal o njem. Slovenci namreč nismo imeli veliko napisanega o tej tehnični znamenitosti. Vedeli smo le, predvsem po pripovedovanju naših starih, da je to most z največjim lokom na svetu. Precej je bilo o njem napisanega v tujih jezikih, vendar so to bila tehnična poročila, omejena na posamezne čase

strukcije. Knjiga, ki je v teh dneh izšla, se je začela rojevati na začetku osemdesetih let. Inž. Humar, je tudi z izrecno pomočjo Centralne tehnične knjižnice v Ljubljani, kjer so mu posredovali dragocene knjige iz Avstrije in Belgije, pridobil veliko podatkov. Brez teh knjig sedanja knjiga ne bi bila popolna. Predvsem ker je v njih vse polno stvil in spisov ne samo o Solkanskem mostu, marveč tudi o vseh kakorkoli pomembnih v Evropi in drugje v svetu. Uspelo mu je dobiti originalne nacрте in poročila iz avstrijskih in italijanskih virov. Most so nam-

dali. Avtor nam prikaže ne le dogajanja s tem mostom v njegovi 90-letni zgodovini, marveč tudi vse kar se je dogajalo z Bohinjsko progo. O drugi povezavi s Trstom so namreč v takratni Avstriji govorili dobrega pol stoletja. V uvodu h knjigi nam dr. Branko Marušič pove, kako je Matija Vertovec ze leta 1844 v svoji knjigi »Vino-reja« briskim vinogradnikom predlagal, da bi v Sabotinu prevrtali kaverno, skladišče za svoja vina, ki jih prav tam naložili na vlak, ko bo tam zgrajen most in speljana železnica. O tej povezavi so govorili Nemci, Italijani in Slo-

Alojz Rebula

Previsna leta

RECENZIJA

V Previsnih letih, to je v triletju 1974, 1975, 1976, kot se nam kažejo iz dnevnih zapisov Alojza Rebule, so najbolj vznemirljivi pisateljevi nazor, njegovo doživljanje vere, njegova interpretacija poslednjih reči. Gre za ne-preprost odnos (nenaiven, kritičen in poznavalski, podprt s temeljitim poznavanjem teoloških vprašanj), v katerem se nam Rebula odkriva kot originalen krščanski mislec, hkrati pa tudi kot preprost vernik. Cloveska in svetovna zgodba je zanj nekakšna umazana zrcalna podoba v (za zemeljskega cloveka) nedoumljivem božjem načrtu (pogovor s franciskanom Martinom, str. 40), ki se bo cloveku odkril v posmrtnem življenju v vstajenskem sijaju (prispevek za radio Koeln, str. 22).

Svet je »mutast, začaran v Jaz, individualni in narodni, v to prekletstvo, ki tanka zlo v zgodovino«. (Naj opozorimo na univerzalnost te ideje, ki jo ponovi se v nekem drugem kontekstu in iz katere je seveda umaknjen nacionalizem). Iz prekletstva pa je mogoče samo po Kristusu-vi poti, kar je tudi sporočilo njegovega Verujem (str. 114).

Vera v Boga in posmrtno življenje se tu izreka povsem racionalno kot edina možnost, edini izhod, saj sicer clovesko življenje, polno neporavnanih krivic in trpljenja (v Previsnih letih je več takih usod), ne bi imelo nobenega smisla (ne z veliko ne z malo začetnico).

Poleg tega v teh dnevnih zapisih prihaja na dan tudi neracionalen aspekt vere, ki je nakazan v silovitih osebnih občutjih odtujenosti v taksnem - nepopolnem in nezadostnem - bivanju, iz katerega koprne po svetem, »po grozdu nesmrtnosti,« in jasna zavest o lastni zemeljski pogojenosti, ki ima vzrok v clovekovem pragrehu in izgonu iz raja, v katerem je bil clovek cisto duhovno bitje in kot tak v neprestanem, neprekinjenem stiku z Bogom. Pri Rebuli kot krščanskem mislec bi lahko govorili o »eden-skem občutju«, za katerim slutimo pristno (a tudi nerarno) transcendentno izkušnjo. Razvidna je predvsem iz njegovega odnosa od narave, v kateri se mu ponekod v simbolnosti »sifer« odblikava slutnja raja, druge pa vanjo projicira svoje custvene preizeke ob različnih vsakdanjih situacijah, a tudi trenutke dvoma in zamajanj ob neizrekljivem. (Treba se je spomniti, da je v tem triletju avtor pisal poleg ameriskega dnevnika se Snegove Ede-na, knjižig, ki sta literarno zanimivi tudi kot dopolni-

tev nekaterih tem iz Previsnih let.)

Vero krepi z branjem drugih krščanskih mislecev (z Jacquesom Maritainom se posebej strastno ukvarja), Avgustinovih Izpovedi in domačega ter tujega verskega tiska, s predavanji duhovnikom in z razgovori, tudi dopisovanjem z njimi. Rekli smo, da je rebula tudi preprost vernik (če je kaj takega pri njem sploh mogoče), saj ga v tem triletju večkrat najdemo pri molitvi v cerkvah in na drugih mestih. Včasih pa je le zaznati kak znak nestrpnosti do drugih. Avtorjeva kristocentricnost je takšna, da se mu zdi asketska (notranja) odpoved sadovom naših dejanj, ki jo zahteva učlovečeni bog Krisna v Bhagavad Giti (Spevu Blaženemu) estetsko sporočilo (str. 234)! Kot da v evangelijih ni povedano isto, le da z drugimi besedami.

Kot gorec vernik je Alojz Rebula tudi odkrit in neprizanesljiv anti-marksi in antikomunist. Luč njegove mogočne vere meče ostro senco na zgodovinski cas, ki se mu v tej knjigi posveča. To je na Slovenskem pokavcičevsko obdobje, Ribičeva doba, ko - po čistki liberalcev - ni bilo omogočeno politično delovanje, (stanje, ki je trajalo do poznih 80. let). Rebula ga je označil kot »svinčena leta«, v katerih je prišlo po Kocbekovi sedemdesetletnici v Trstu na Pahorjevo pobudo do izida knjige Kocbek, pravevalec našega časa (marca 1975).

Nas avtor je bil v kocbekiadi vpleten na več ravneh. Za Kocbekov zbornik je prispeval poleg soavtorskega uvodnega zapisa 60 strani dolg esej (iz pedala) »Premišljevanje o listini«, ki je se do danes najtehtnejša studija o Kocbekovi prozi. V knjigi pa postopoma spremljamo se njegove osebne stike z avtorjem Tovarisi, ki jo je leta 1974 prevedel za italijansko (katoliško) založbo Jaca Book in zanj napisal tudi spremni esej, a ga je ta odklonila, češ da ne ustreza italijanski politični situaciji. Zapiski o Kocbeku so precej pogosti (spostljivi, a odkritosrčni) in osvetljujejo njegovo politično in etično podobo z nekaterimi podrobnostmi. Taka zanimivost o tem vizionarskem humanistu je, da je v Trstu (v privatni družbi po proslavi njegove sedemdesetletnice v Društvu slovenskih izobrazencev) sanjaril o prenosu poskusa (v Sloveniji je med vojno zadusenega) združitve komunizma in krščanstva na Berlinguerjeva italijanska tla. Etična vprašanja ob Kocbekovem problematičnem odnosu do poboja neobo-

roženih domobraskih ujetnikov in do komunističnega režima so izčrpno nakazana že z objavo pisma Frančka Križnika, a tudi iz številnih pogovorov z Borisom Pahorjem ter drugimi osebnostmi. Pisatelj je ob branju Intervjuja točno naslutil njegovo politično tezo, saj je Kocbek v odgovorih dokazoval nelegitimnost komunistične oblasti v samih temeljih njenega nastanka (z zvitostjo in »terorjem« prevzeta vodilna vloga KP v OF in poboji ujetnikov leta 1945. Rebulova politična misel nikakor ni naivna, pozna pa se ji odmaknjena nev-

obiskovat na dom. V zapisih opazimo tudi prof. Glusičev, ki po predavanju v Trstu spravlja na dno neseseja nevarno zeleno knjigo, pa celo tiholaznega Vitomila Zupana in ob njem se mnogo drugih piscev in intelektualcev.

V Rebulovih zapiskih Kocbekova afera (ki je pravzaprav v Sloveniji ni smelo biti, ker so tako hoteli »prefinjeni tolovaji«) samo potrjuje, da se je terdaj v Sloveniji in SFRJ zivel »pod okupacijo« oziroma nesvobodno, ne da bi nekateri siroteji (z večino pisateljev na čelu) vedeli, da je tako. V tem tri-

stov, tedanjih pisateljskih velicin (Vidmar, Javorsek, Potrč, itd.) in ravnanja različnih podanikov v Trstu.

Ah, samo Rebuli lahko ob branju Ribičica v Delu (leta 1974) »iz papirja pošumeva elegantna kača«! Samo Rebula se lahko pri branju Kardeljevega intervjuja posmiha ob bosanskem medvedu, s katerim bo slovenski politik pogostil srbske komuniste. Samo Rebula lahko moli ob smrti stalinističnega Janhube. Samo Rebuli lahko s pristno žalostjo postavlja v neposredno pomensko zvezo smrt in Tita. Samo Rebula lahko

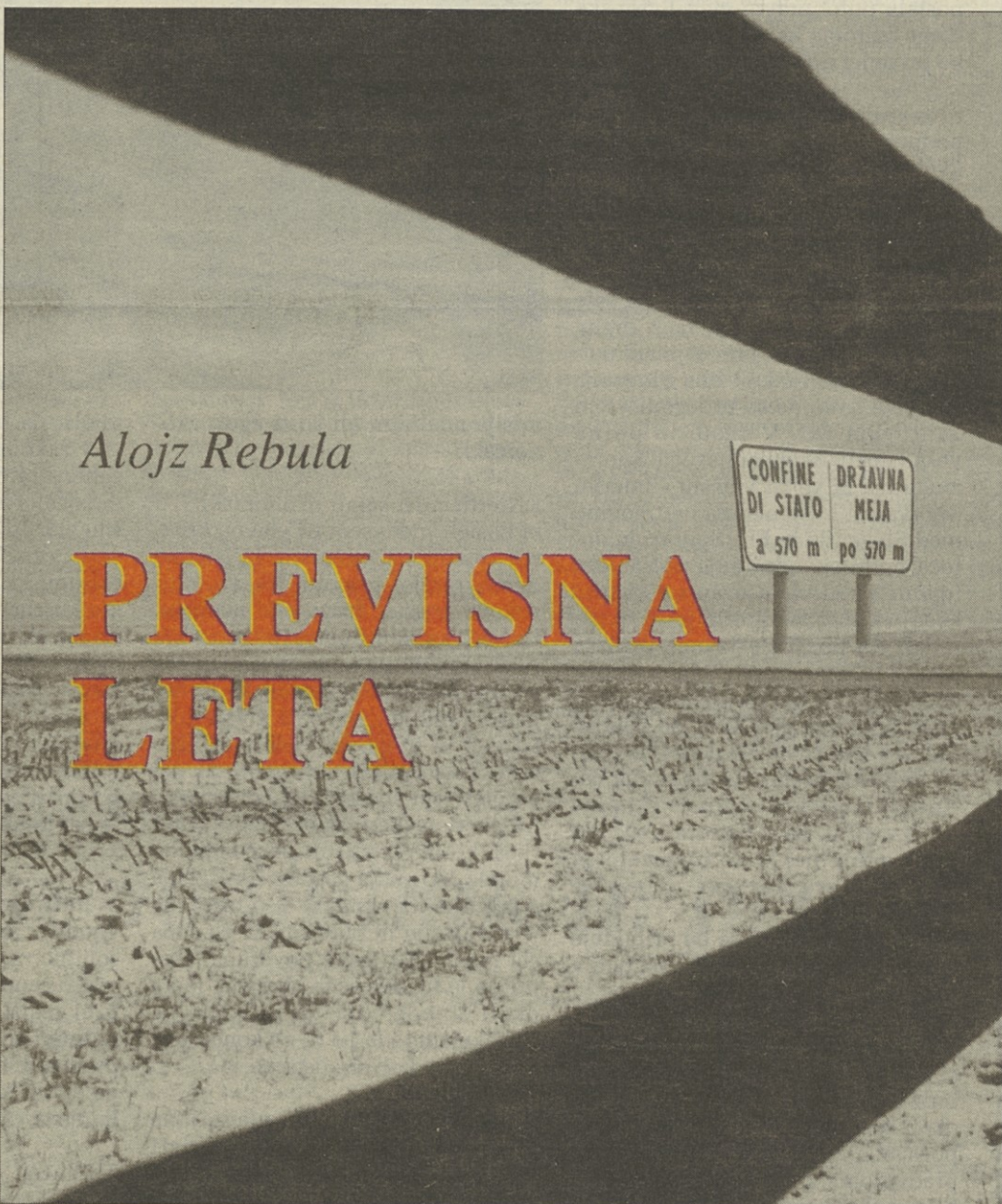
podobnost z metafiziko taoizma; podobnost, ki navsezadnje potrjuje univerzalnost Rebulovih idej). Tako se na strani 113 sprašuje: »Kam na lestvici, kjer je na vrhu On, zdrkne literatura?« Vendar pa se Rebula s pogledom spуска od najvišje stopnice navzdol po klinih. Naj opozorimo vsaj na tehtno razmisljanje o umetnosti in romanu (str. 247) in na iziviren zapis o Pirjevčevem Cankarju (str. 225), v knjigi pa je se več mnenj o književnosti (tudi italijanski in svetovni) in filozofiji. Treba je omeniti se refleksije o lastnem ustvarjanju, pri tem so zlasti zanimiva srečanja s literarnimi modeli, ko se meje stvarnega in fiktivnega večinoma mehko ukinjajo. Sicer bi ob tej vrsti zapisov včasih nastal vtis, da se tudi Rebula z neverjetno radovednostjo in užitkom (pac kot mnogo literatov) pogovarja z ljudmi zato, da jih bo lahko nato vtaknil v literaturo. Včasih pa se zdi, da je pri tem poslu tudi sam preveč ozemljen, kot kaže neprijazen zapis o plemenitem Kosmaču. Zato pa po drugi strani zna biti tenkocuten ob smrti znanec in prijatelj in nazor v zapisih ob odhodu drugih osebnosti (od Heideggerja do Maa) v tem triletju. Veliko (ze kar sinovskega) spoštovanja za veje iz pisanja o Jakobu Ukmarju in Janku Glazerju.

Saj to: Rebulovo življenje je polno milosti. Intelktualno bujno, ustvarjalno plodovito, družinsko srečno (ljubeci so zapisi o soprogi Zori Tavcar), tudi poklicno uspešno življenje (na tržaski klasični gimnaziji). Ne manjka mu dragocenih sogovornikov v vseh treh Slovenijah. V knjigi so sledovi vsega tega, skratka, tudi Rebula v domači copatah, za predavateljsko mizo, pri gobarjenju, na obiskih in pri delu v društvih slovenske narodne manjšine v Italiji. Jezik je izbran, nekoliko privzdignjan, pesniski. Dnevniskim zapiskom je avtor dodal se Pamfletiado, kratko farso o Kocbekovi aferi (nastala je v tem triletju).

Knjiga je začetku poletja izšla pri založbi Mladika v Trstu, obsega 319 strani, za temi pa so objavljene se fotografije nekaterih osebnosti, ki jih avtor opisuje v knjigi. Lektoriral je Sasa Martelanc, za opremo sta poskrbela Klemen Kunaver in Marij Maver.

Ivanka Hergold

(S privoljenjem avtorice ponatis iz Književnih listov ljubljanskega Dela)

pletenost v vsakdanjo slovensko moro, iz katere tedaj ni bilo videti izhoda, kar je bilo očitno tako dobro znano Kocbeku, cigarlik postaja prav zato od strani do strani vse bolj pretresljiv. (»Ali v Trstu kaj mislite na taborišče, v katerem smo?« ga sprašuje Kocbek.)

V knjigi se vrstijo (večinoma točne in neprizanesljive) presoje vsega, kar je spremljalo pripravo in nato objavo zbornika in odmeve nanj v Sloveniji, zamejstvu, zdomstvu in tujini. Duhoviti in elegantni so opisi srečanj z udbovci, ki jih je tržaski pisatelj v svoji solzenicnovski vnemi sel pes in z roznim vencem v rokah izzivat v Sezano, nato pa so ga oni pridno prihajali

letju si je Rebula zapisal kar nekaj očitnih dokazov za to: napadi na Prostor in čas ter nato njegov pokop, odstavitev starih profesorjev s fakultete za sociologijo, ukinitve zagrebske revije Praxis, zaplenba Družine, poskusi geotizacije katoličanov, itd. Se posebej pozorno opisuje zasliševanje državljanov (od Raven do Sezane) in pregledovanje ljudi na meji, udbovsko nadzorovanje tiskanja in sirjenja Zaliva, Pahorjevo kalvarijo ob prepovedi vstopa v SFRJ, stisko in disidentski pogum Vinka Oslaka, bojkotiranje Drage, zapor Miklavčica in Blazica, itd. Da ne omenjamo imenitnih komentarjev na račun režimskih novinarjev in pisanja vodilnih komuni-

Kocbekovo ravnanje primerja ljubezni svetopisemske gresnice. Kakšen slog!

Rebula si zapisuje tudi mnenja in vtise ob branju knjig ter kulturnih pojavih, s katerimi prihaja v tak ali drugačen stik v tem času. Mnogo, ceprav ne prav vsega, pove (str. 100) njegova tedanja vrednostna lestvica knjig: »Sv. pismo, Hoja za Kristusom, Solzenicin«. Ceprav je Rebula verjetno eden naših (če ne sploh edini) najzanimivejših katoliških mislecev in je področne njegovega delovanja literatura, tej cloveski dejavnosti vendarle ne pripisuje usodnega pomena. Kot bi bila zanj umetnost samo dekor (naj glede tega opozorimo ne

50
1946
1996

50 let Slovenskega deželnega Kako se pripravlja na evropsko

Podpredsednik GZS Cveto Stantič

Prihodnje leto bo odločilno na poti Slovenije v Evropsko unijo

Pojma »Evropa« in »vstop v Evropo« sta postala splošni krilatici. Čeprav živimo v Evropi in smo vsi Evropejci stoletja in tisočletja in tisočletja, rabimo ta izraz za najrazličnejše namene. Za dnevno politično bitko. Za utemeljitev davčnih ukrepov, ki naj bi enkrat za vselej naredili red v bilancah držav. Tako članic EU, kot je Italija (t.im. »davek za Evropo«), ali pa močnih kandidat, kot je npr. Slovenija. Podjetniki govorijo o »evropskih standardih«, ko vlagajo v izboljšanje kvalitete v podjetju.

Kaj nam pomeni evropska integracija? Kaksne posledice predstavlja vstop Slovenije v EU? Kaj bo prineslo zbrisanje meje za naše, deželno, slovensko in širše gospodarstvo?

Na ta vprašanja poskušajo dati prvi odgovor nekateri »izvedenci«, ki smo jih vabili k sodelovanju. Razprava o Evropi se seveda šele odpira, pri nas sploh, in zato se lahko še drugi vključijo vanjo. Primorski dnevnik bo, mislim, na razpolago za tovrstna razmisljanja in prispevke, podobno kot je za »glose« iz drugih področij, ki zadevajo naš vsakdan in prihodnost.

Mlada podjetnica Aleksandra Pangerc, ki je opravila po diplomu iz političnih ved master na Evropski univerzi v Bruslju, predstavlja zgodovinski razvoj in konkretna finančna sredstva Evropske Unije, ki so na razpolago krajevnim podjetjem za investicije in večje medobmejne projekte.

Podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije, mag. Cveto Stantič, je zadolžen pri vodstvu GZS za vprašanja evropske integracije Slovenije in njene gospodarstva; zato odgovarja na vprašanja Edvina Bevka o teh strateskih temah, s posebnim ozirom na možne posledice za obmejno in zamejsko gospodarstvo.

Profesorji Instituta »Jozef Stefan« iz Ljubljane, dr. Drago Cepar, dipl. ing. Pavle Glob in dipl. ped. Vanja Kiswarday, nam orisejo vsebino, namene in metodo uvajanja podjetniške miselnosti na slovenskih tleh. Učenje podjetništva je namenjeno mladim Slovencem na obeh straneh meje (ljubljski univerzitetni inštitut sodeluje z istoimenskim poklicnim zavodom v Trstu), da bi prisli do čimvečje rasti in razvoja našega skupnega človeškega kapitala.

Davorin Devetak

Vključitev v Evropsko Unijo bo za Slovenijo predvsem težka preizkušnja na ekonomski ravni. O tem in o postopku vključevanja v EU sem se pogovoril s podpredsednikom Gospodarske zbornice Slovenije mag. Cveto Stantičem.

Začeli bi kar z vprašanjem, ki si ga večina Slovencev na obeh straneh meje postavlja, kdaj bo Slovenija postala polnopravni član Evropske Unije oziroma kateri je postopek, ki bo privedel do vključitve?

Slovenija je dne 10. junija letos podpisala Asociacijski sporazum z EU in tako postala pridružena članica. S tem se začena za Slovenijo predhodno obdobje intenzivnih priprav in prilagajanja za polno integracijo v skupni evropski trg. Podpisani sporazum začne veljati sele po ratifikaciji s strani vseh držav EU, za kar bo potrebno najmanj pol-drugo leto. Od takrat ima Slovenija štiri leta časa, da se prilagodi vsem zahtevam EU. V času do polne veljavnosti Asociacijskega Sporazuma naj bi veljal vmesni - Interim Sporazum, ki se nanasa na trgovino med Slovenijo in EU. Sporazum določa področja odpiranja notranjega trga in način vključevanja v skupni evropski trg z opredeljeno dinamiko. Na področju izvoza prinaša prepolovljeno število plafoniranih skupin proizvodov in 20% letno povečanje izvoznih kvot, do končne ukinitve leta 2000. Na področju uvoza definira postopno ukinjanje carinskih dajatev za izbrane skupine proizvodov, za nekatere skupine proizvodov naj bi se to začelo ze 1.1.1997.

Lahko torej trdimo, da bo prihodnje leto za Slovenijo odločilno na poti v Evropo?

Mislim da. Po Medvladni konferenci EU, ki se bo kmalu pričela in katera bo, po naših ocenah, trajala okoli šest mesecev, naj bi se začela pogajanja za polnopravno članstvo, predvidoma sredi prihodnjega leta. Evropska komisija bo izdelala mnenje o primernosti članstva posameznih držav Srednje in Vzhodne Evrope, ki bo podlaga za začetek pogajanj za polnopravno članstvo.

Vstop v EU naj bi stekel tako po letu 2000 skupaj z nekaterimi ostalimi državami, kot so Madžarska, Poljska in Češka Republika?

Mislim, da bo Slovenija prišla v EU med prvimi in to gotovo ne pred letom 2000 ampak malo kasneje. Glede drugih držav pa vem, da imajo te velike težave, npr. Poljska ima velike težave pri prilagajanju kmetijskega kriterijem EU.

Trenutno v državah EU je mnogo govora o kriterijih, ki omogočajo vstop v skupni trg (inflacija, obrestna mera, razmerja deficit in bruto domači proizvod ter državni deficit in bruto domači proizvod ter državni dolg in bruto domači proizvod). Kateri so glavni kriteriji, ki jih ko-

misija analizira ali so ti zgolj ekonomski?

Kriteriji niso samo ekonomski. Tu bi nasteli predvsem tri glavne kriterije: stabilnost institucij, ki jamčijo demokracijo, pravno državo, clovekove pravice in zaščita manjšin. Drugo, sposobnost prevzemanja vseh obveznosti iz naslova članstva v cilju politične, ekonomske in denarne unije (t.j. »acquis communautaire«). In tretje, napredek pri ekonomsko-socialnih reformah, ki naj zagotavljajo sposobnost konkurirati na ekonomskem trgu. Glede kriterijev, ki ste jih omenil, seveda jih bo morala Slovenija spoštovati. Zadnja dva jih že izpolnjuje. Več težav pa je z inflacijo in obrestno mero. Oba sta med seboj tesno povezana. Trenutno je kratkoročna obrestna mera okoli 20-odstotna, za inflacijo pa pričakujemo, da bo ta ob koncu leta nekaj manj kot 10-odstotna.

Profesor in bivši član vlade Jože Mecinger pravi, da niso koristi vprašljive, saj gre za korist majhnega področja pri liberalizaciji trgovine ali integraciji v večje področje. Ali se s to trditvijo strinjate?

Res je, Slovenija ne predstavlja za EU večjih težav. Je manj zanimiva saj tržišče ni pomembno. Vendar kupna moč Slovencev je močna. Letno Slovenija, s svojimi 2 milijoni prebivalcev, uvaža 10 milijard dolarjev blaga. Romunija pa, ki ima okoli 22 milijonov ljudi, uvaža letno le 6 milijard dolarjev blaga. Torej majhnost ni velik problem. Slovenija predstavlja tudi važno strateško točko in to mora EU upoštevati.

Katere so torej največje težave na poti do uclanjanja?

V obdobju naslednjih starih-petih let čakajo Slovenijo predvsem tri pomembni in zahtevni projekti: harmonizacija zakonodaje, ekonomsko-socialne reforme in reforma državne uprave. V Poljski npr. je vlada ugo-

tovala, da bi morala spremeniti kar 785 zakonov, da bi se prilagodila zahtevam EU. Pri nas je to število manjše, a delo je zahtevno, saj ne smemo povzročiti skodo gospodarstvu, razviti moramo napredek v ekonomiji in planirati dolgoročno konkurenčnost. Dodal pa bi, da bodo stroški za prilagajanje veliki. Toda že sedaj je slovenska trgovina vezana za skoraj 70% na EU, le Belgija ima večji odstotek odvisnosti. Zato mislim, da ni argumentov za nova prilagajanja. Treba je torej v prvi vrsti prilagoditi zakonodajo, da bomo boljše trgovali, četudi nam nato na koncu ne uspe priti v Evropo.

V Italiji je trenutno več mnenj o vstopu v skupni trg. Nekateri so absolutno za; drugi pravijo da, a ne za vsako ceno; tretji pravijo, da je treba prej rešiti problem zaposlenosti, nekateri so za zakasnitev, ob koncu pa se v Sloveniji? Kako spremljajo ljudje to vključevanje?

Trenutno je zelo veliko evroskeptikov. Javno mnenje ni naklonjeno, vendar prevladuje miselnost, da boljše alternative ni. Osebnostno sem mnenja, da se mora majhen trg odpreti in edini trenutni izhod je viden v EU. Skepticizem prevladuje predvsem iz dveh razlogov. Prvi, ker so nekatere lobby zelo močne, kot kmetijska. Drugič pa gre za izkušnje iz preteklosti. Nekateri so nezadovoljni zaradi tega, ker bo prislo ponovno do centralizacije, oziroma odločitve bodo sprejete v Bruslju, kot se je dogajalo v bivši Jugoslaviji z Beogradom. Vendar v EU ekonomska komponenta prevladuje nad politično, zaradi tega EU ne pomeni poenotenja, ampak prilagajanje. EU ne odstranja nacije ali regije, temveč jih dopušča in pomaga pri razvoju kulturnih in nacionalnih identitet.

V zadnjih časih so se odnosi z Italijo izboljšali, nedavno je bil na obisku podtajnik za zunanje zadeve Fassino, kmalu bo pripotoval v Ljubljano minister Dini, predsednik Kučan pa

naj bi pred koncem leta obiskal Rim. Kaj menite o odnosu z Italijo?

Političnih odnosov ne bi komentiral. Glede ekonomije pa bi rekel, da so bili odnosi vedno zelo dobri, tudi, ko so se politični odnosi zaostrovali. Mislim pa, da je važno spoštovati politična načela, saj je eno od zahtev Evropske komisije tudi spoštovanje clovekovih pravic in zaščita manjšin. V prihodnosti vidim Evropo kot pretok znanja, ljudi, kultur, denarja. Mnenja sem, da z Italijo ne bi smeli imeti težav.

Kako bo vključitev Slovenije v EU vplivala na ekonomijo obmejnih krajev italijanskih in slovenskih oziroma na zamejske Slovence?

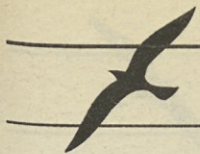
V prvi fazi bo učinek negativen zaradi tega ne gre zanemariti tega problema, primer Avstrije je precej zgorel, čez noč so ljudje izgubili delo. Gospodarska zbornica Slovenije je skupaj z gospodarskimi in trgovinskimi zbornicami obmejnih krajev (Trst, Gorica, Videm, Koper, Nova Gorica), predlagala, da bi skupaj pravočasno pripravili rešitve in jih predlagali vladam. Rešitve naj bi bile npr. davčne olajsave in podobno. Treba bo nato poiskati skupni jezik in postaviti ob stran trenja, kot npr. konkurenčnost med trzasko in koprsko luko. Treba bo ovrednotiti severno jadranska pristanišča, tudi Reko.

Torej bodočnost Evrope in Slovenije je le v EU?

Trenutno EU lahko konkurira z ZDA, njena razširitev bi morala pripomoci k se dodatni moči. Če pride pa do razpada EU, mislim, da bi imele posamezne države velike težave in celotna Evropa ne bi utegnla konkurirati niti z t.i. azijskimi tigri (Koreja, Singapur, Tajvan...).

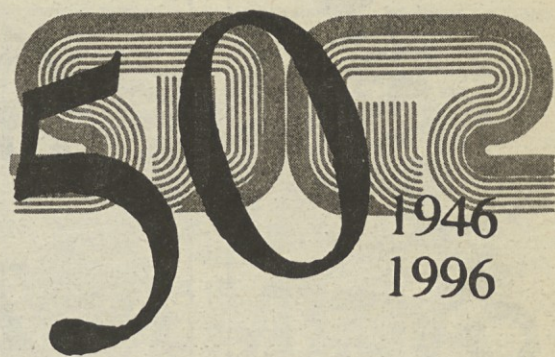
Najlepša hvala za pogovor in nasvidenje.

Pogovor zapisal
Edvin Bevk

gospodarskega združenja

mo mi in Slovenija integracijo

Aleksandra Pangerc

Kako je nastajala Evropa

Evropa je mnogo več od tega, kar si predstavljamo na prvi pogled. To je izredno širok pojem, ki se vije od Unije, kot skupnost držav članic, ki jo sestavljajo, do posameznih situacij, področij in problematik, s katerimi se te države dnevno soočajo.

Pojem Evropske Unije in skupnega trzisa sega v leto 1957 z Rimskim Sporazumom, a sele v osemdesetih letih se konkretno zacena govoriti o potrebi po izvajanju tega koncepta in torej skupni integraciji držav članic. Ključna oseba v tej začetni fazi je bil Jacques Delors, ki je omogočil podpis Skupnega Akta (objavo t. im. Bele Knjige), ki vsebuje vse potrebne določbe in navodila za usposobitev prostega prometa oseb, blaga in kapitala. Celotni proces pa naj bi dosegel svoj vrh s tem, da bi se vse države članice prilagodile rekvizitom, ki jih zahteva Maastrichtov sporazum.

1957 se je z Rimskim Sporazumom ustanovila Evropska gospodarska skupnost. V istem letu je nastala tudi Skupnost atomske energije (Euratom), se poprej leta 1952 pa Evropska skupnost CECA. Vse te organizacije so spadale pod skupni imenovalec EGS.

Osnovna načela, na katerih je temeljil nastanek EGS in njen nadaljnji razvoj, zadevajo predvsem prosto gibanje oseb, blaga, servisnih dejavnosti in kapitala. Konec šestdesetih let je prvih 6 držav članic (Belgija, Francija, Nemčija, Italija, Luksemburg, Holandska) izničilo vse kontingente in carinske ovire v medsebojnem trgovalju.

Proces integracije in izvajanje prostega trzisa sta se nato nekoliko upočasnila, kajti nastopila je huda kriza zaradi kartela, ki so ga izvajale države OPEC in s tem potiskale ceno petroleja silovito navzgor.

Leta 1973 so pristopile tri nove države

(Danska, Velika Britanija in Irska), leta 1981 Grčija, leta 1986 Portugalska in Španija in leta 1995 se Avstrija.

Z uveljavitvijo Maastrichtovega sporazuma leta 1992, katerega zasnova sega daleč nazaj v leto 1984, se je začelo poglobljanje koncepta Evropske Unije in prehod v se bolj podrobno fazo integracije držav članic.

Maastrichtov sporazum je bil podpisan 7. februarja 1992 in predvideva znatne spremembe prejšnjih sporazumov uokvirjenih v EGS. Poimenovanje EGS v Evropsko Unijo nujno poudarja, da ne gre samo za gospodarsko združenje držav članic, temveč za globlji proces integracije na različnih nivojih kot so:

- skupna zunanja politika;
- skupni pojem javnega reda;
- sodelovanje na strateških področjih (zastita temeljnih človekovih pravic);
- uveljavitev skupnega trzisa in poenotenje denarne vrednosti ter njegove valute.

Lahko rečemo, da se trenutno nahajamo v drugi fazi poenotenja valut držav članic, kar seveda predvideva preverjanje celotnega procesa prilagajanja le teh evropskim standardom. Potrebni rekviziti, ki naj bi leta 1997 omogočili popolno poenotenje trga z gospodarskega vidika, so pa v bistvu tisti, ki sprožijo največ razprav: stopnja brezposelnosti (ki na evropskem nivoju prizadeva trenutno 16 -18 milijonov ljudi), stopnja inflacije, itd.

Skupna vizija EU in njenih sosed v Srednji in Vzhodni Evropi je graditev večje in bolj demokratične družine narodov, ki vodi k večji blaginji in varnosti vseh. Ta vizija se bo uresničila samo s tesno politično, ekonomsko in kulturno integracijo, ki temelji na skupnih vrednotah in vzajemnem razumevanju.

Evropska Unija je danes največja trgovska

velesila na Svetu, saj odpade nanjo kar 21% mednarodnega prometa. V Unijo spada 15 držav članic, na polnopravni vstop pa čaka še drugih sedem: Poljska, Češka, Slovaška, Madžarska, Romunija, Bolgarija in Slovenija (Turčije ne omenjam, ker je primer zase). Kar pa se tiče Slovenije, je letos -kot znano- končno uspela le podpisati pridruženo članstvo. Kaj to pomeni? Za Slovenijo veliko, saj je dokazala, da odgovarja vsem rekvizitom, ki jih je EU zahtevala, kot so npr.: popolna demokracija v državi, svoboda tiska, spoštovanje pravic manjšin, itd. Poleg tega pa je Slovenija dokazala, da je znala spretno in profesionalno izkoristiti finančna sredstva EU namenjena državam PECO - Srzave Srednje in vzhodne Evrope, kot so npr. PHARE, JOPP; CROSS-COOP program, itd.

PROGRAMI IN PRISPEVKI EU

Program PHARE, ki je eden najboljšejših programov EU, zagotavlja finančno pomoč za podporo procesa ekonomske preobrazbe, hkrati pa pomaga partnerskim državam okrepiti njihove novoooblikovane demokratične družbe v razvoju.

Svoje mnenje sem si izoblikovala kar se da realistično na podlagi velikih razhajanj med teorijo pridobljeno v času studija na tovrstno tematiko in pa dejansko prakso v okviru tipičnega malega podjetja. Polna ustvarjalnega zagona sem se vključila v družinsko podjetje (tipični primer malega podjetja ali celo micro-podjetja, kot predvideva definicija EU), obenem pa sem tudi eden od ustanovnih članov Združenja »Evropski Dialogi« in v bistvu opazam, kako so vsi bleščeči napotki skoraj neizvedljivi (vsaj po formalnih poteh) in polni ovir. V sklopu programa PHARE se razvija

posebna finančna linija imenovana Cross-Cooperation Border program, ki predvideva razvoj na obmejnih področjih in ki naj bi potekal vzporedno z italijanskim programom Interreg. Finančna sredstva dodeljena temu ali onemu programu naj bi služila za specifične projekte, ki naj bi predvsem temeljili na utrjevanju, povezovanju in sodelovanju odnosov med Italijo in Slovenijo.

Ni si težko predstavljati na koliko kamnov spotike naletijo takovrstna pogajanja. Kar pa je še najbolj zaskrbljujoče, je dejstvo, da se zaradi tako dolgih pogajanj večkrat izniči začetni cilj oz. začetni projekt, na katerem sloni cela vrsta dodatkov. Pri tem največkrat nastradajo prav mala podjetja, ki so že sama po sebi hudo obremenjena z najrazličnejšimi datjavami, vzporedno pa ne uspejo slediti oz. imeti pravočasne in verodostojne informacije o dostopu do pomoči iz izredno zanimivih programov kot so npr. »Objektiv 2«, zakon 212, Interreg itd.

Roiki in čas za predložitev ustreznih prošenj zapadejo in sredstva ostanejo neizkoriščena. Zainteresirana podjetja, na žalost, ne pridejo pravočasno na vrsto in so vse bolj potisnjena ob rob.

Dobro se zavedamo, da se nasa Dezela in ostale institucije ter organizacije trudijo, da bi premostile te hude pomanjkljivosti, a večkrat to ni dovolj, kajti tako pri nas kot v Sloveniji lahko opazamo, da so mala podjetja tista, ki dajejo gospodarstvu zagon. Poleg tega pa je tudi interes le teh, da so med seboj tesno povezana. Ob koncu tega razmišljanja bi rada navedla še nekaj zanimivih podatkov. Na deželni ravni so končno izoblikovali prioriteto listo projektov Interreg II (ki je zadnji dve leti tical neke na mizi pristojnega urada v Bruslju), v Sloveniji pa Cross-Coop. border, ki so ga odobrili že

novembra 1995. Za Interreg II je predvidenih 40 milijard lir (projektov pa je stokrat več kot je razpoložljivih sredstev). Za Slovenijo je predvidenih 3.000.000 ECU-jev.

Skupni italijansko-slovenski projekti pa so sledeči:

- izgradnja obvoznice Hrvatini-Milje;
- čiščenje reke Soče in Timave, kajti velik poudarek je bil dan prav problematiki ambienta in ekologije;
- ustanovitev BIC Sezana in BIC sv. Lucije v Portorožu;
- kmetijstvo;
- kultura;
- vlaganje v človeško silo.

Ce globlje pogledamo v program Interreg II, lahko dodamo še nekaj zanimivih stvil:

- 1.700.000.000 lir je bila dodelja za razvoj parka FJK - v povezovanju s Triglavskim parkom;
- 5.000.000.000 lir za razvoj posebnega turizma in aspektov, ki se zgodovinsko navezujejo na obmejno območje;
- 1.400.000.000 lir za inovacije v razvoju in za kontrolo pomorskega prometa;
- 1.900.000.000 lir za izobraževanje kadrov;
- 3.000.000.000 lir kot pomoč podjetnikom, ki s pomočjo družbe FINEST ustanavljajo mesana podjetja;
- 3.000.000.000 lir za okrepitev servisnih in posvetovalnih dejavnosti za mala podjetja.

Vse kaže, da možnosti za uspešno ekonomsko rast in medsebojno sodelovanje obstajajo in to tudi v precejšnji meri. Potrebna pa so prodornejša informiranja ter koordinacija med vsemi odgovornimi ter primeren poudarek na že obstoječe realnosti, ki večkrat izpadejo iz te igre prav zato, ker ne poznajo ključnih pravil.

dr. Aleksandra Pangerc

Drago Čepar, Pavle Golob, Vanja Kiswarday

Kako postanem podjetnik in profesionallec

Ko načrtujemo dolgoročne ukrepe za večjo zaposlenost in večjo gospodarsko uspešnost, se moramo zavedati nekaterih dejstev: v razvitih deželah zahoda vedno hitrejšega tehničnega razvoja, možnosti avtomatizacije enostavnih opravil in usihanja domačega prebivalstva; v Sloveniji pa se hitrega prehoda iz polne zaposlenosti v brezposelnost, iz planske v tržno ekonomijo, zapostavljenosti družine in spreminjanja trgov.

Kaj storiti, da bomo kos tem spremembam, nalogam? Pri omenjenih problemih je rešitev v spremembi znanj, ciljev, vrednot. Gospodarska kriza je posledica duhovne krize in z duhovno močjo se bomo izrekli iz nje.

Ko je v drugi polovici prejšnjega stoletja Amerika v gospodarstvu začela prehitovati vodilno Veliko Britanijo, so britanski industrijanci začeli iskati vzroke. Kaj so ugotovili? Visja izobrazba. Americanov je bilo 90% pismenih, Britancev samo dve tretjini. Preskočimo dobro stoletje in se ustavimo v letih 1980. Zdaj vodi Amerika, prehitava jo Japonska. Zakaj? Zaradi bolj izobraženih delavcev! Leta 1988 je bila »funkcionalna pismenost« Japoncev 95%, Americanov pa 80%. (Business week, september 19, 1988).

Dolgoročna želja po čimvečji zaposlenosti in gospodarski uspešnosti

nas torej vodi v krepitev vzgoje in izobraževanja. Hiter tehnični razvoj zahteva razvejane oblike zunajšolskega izobraževanja. Potrebam po »pismenosti« stremo z izobraževanjem v vscinah sporočanja. Demografska susa zahteva nove pristope v izobraževanju. Moramo se oborožiti z novimi znanji in obuditi stare, že pozabljene vrednote. Vedno bolj pomembno družino je treba podpreti z vzgojo. Spoznavati je treba druge kulture in jezike.

Vzgoja mladih v duhu podjetnosti, oblikovanja in načrtovanja svoje poklicne poti vzpodbudi misel: »Moja zaposlitev bo moj problem, ki ga moram sam in ga tudi lahko sam rešim. Zato pa moram spoznavati svoje sposobnosti in nagnjenja, stalno gledati okrog sebe, se usposabljaati ter iskati in izkoristiti priložnosti.«

Najhitrejši in najučinkovitejši način uvajanja in razširjenja znanja, potrebnega za preživetje v pogojih trznega gospodarstva ter za dvig podjetniške miselnosti, je dodatno izobraževanje in vzgoja mladine in odraslih.

Z vprašanjem »Kako razmišlja, ustvarja, deluje uspešen podjetnik?«, si beli glave vse več Slovencev, ne le strokovnjakov in svetovalcev s področja podjetništva ter podjetnikov samih, ampak se s to mislijo ukvarja že vse več srednjesolcev, študentov, iskalcev zaposlitve...

Prepricuoc prodor podjetništva tudi v nase okolje kaže na tesno povezanost pojma s človekom, saj ima pri tem veliko vlogo podjetnost, lastnost, ki jo mora vsak posameznik pri sebi odkriti in razvijati. Ze v 17. stoletju je za podjetno veljala oseba, ki je bila trdno odločena, da se bo z nečem ukvarjala. In prav taksne ljudi potrebuje tudi naša družba - rečem lahko tudi drugače - za vsakega posameznika je dobro in pomembno, da to lastnost najde v samem sebi.

Nameni tečaja »Nauči se podjetništva«, ki ga izvajamo na Institutu »Jozef Stefan«, so:

- v mladih prebuditi podjetnost, posamezniku razviti podjetniško miselnost, skratka vzpostaviti dejaven odnos posameznika do življenja in dela,
 - spodbuditi za samostojno podjetniško dejavnost,
 - jim omogočiti osnovno usposobljenost za to dejavnost,
 - vzgojiti v udeležencih aktiven odnos do dela, oziroma iskanja zaposlitve,
 - skozi delovno izkušnjo udeležence seznaniti s skupinskim delom.
- V tečaju je prikazana celotna pot nastajanja podjetja, od porajanja in izbire idej, do zasnove in ustanovitve zamišljenega podjetja, za katerega je potrebno na osnovi informacij in podatkov pridobljenih s tržno raziskavo, izdelati poslovni nacrt.

Sam tečaj je sestavljen iz treh delov:

1. V prvem delu udeleženci iščejo najmanj zamisli svoje dejavnosti in v nekaj dneh se okrog izbranih idej oblikujejo skupine. Od tu naprej vsaka skupina uporablja nova znanja na izbranem področju in oblikuje svojo poslovno strategijo. Skupine se seznanijo s splošno vsebino poslovnega načrta, pripravijo nacrt za raziskavo trzisa in si razdelijo vloge in zadolžitve. S tem je prvi del tečaja zaključen, prične pa se lov za informacijami, potrebnimi za izdelavo poslovnega načrta.
2. V drugem delu tečaja udeleženci samostojno zbirajo podatke potrebne za pripravo poslovnega načrta. Tako iščejo informacije o stanju na trzišču, izdelajo in analizirajo tržno anketo, ki jim pokaže kakšen je odziv ljudi na njihovo ponudbo, seznanijo se s cenami in močjo svojih konkurentov.
3. Na osnovi teh podatkov začne skupina v tretjem delu tečaja oblikovati poslovni nacrt. Sledi zadnje dejanje tečaja: javna predstavitev poslovnih načrtov. Poslovni nacrt, ki ga udeleženci tečaja izdelajo za svojo dejavnost zajema:

- Opis ideje in trga,
- Opis članov skupine,
- Opis konkurence,
- Tržni nacrt (raziskava trga, kategorije trzisa, tržna strategija),

- Delovni nacrt,
- Nacrt sredstev (začetna investicija, način pridobitve denarnih virov),
- Ekonomski nacrt (predvidevanje stroškov, dobičkov),
- Finančni nacrt (bilanca stanja, bilanca uspeha, račun denarnih tokov)
- Organizacijski nacrt.

Delo na tečaju je projektno zasnovano in multimedijsko podprto. Metode dela so individualne in skupinske oblike, saj tako dosežemo, da vsak posameznik analizira ideje samostojno, jih nato predstavi skupini, ki potem skupinsko vrednoti in dopolnjuje predstavljeno idejo in izbere ter oblikuje najboljše. Na osnovi teh metod si posamezniki pridobijo izkušnje za nastopanje, zagovarjanje lastnih idej ter pogajanje.

Tečaj vključuje:

- individualne in skupinske vaje (animacijske vaje, vaje za razvijanje ustvarjalnosti ter studije primerov (case study),
- predavanja strokovnjakov s področja ekonomije, podjetništva, marketinga,
- pričevanja mladih podjetnikov,
- video filme »Video Arts« s pomočjo podjetništva,
- računalniško podprte poslovne simulacije.

Tečaja so se udeležili srednjesolci iz mnogih slovenskih mest in iz za-

mejstva. V Trstu smo ga izvajali za dijake poklicnega srednjesolskega zavoda »Jozef Stefan«.

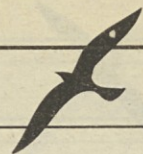
Podobnih tečajev se udeležuje tudi mladina v Zahodni Evropi ISFOL iz Rima je v sodelovanju z Durham University iz Velike Britanije razvil podoben tečaj. Skupina italijanskih mentorjev iz zavoda Malignani iz Vidna je tečaj predstavila tudi nam in nam hkrati izročila gradiva, potrebna za zasnovo tečaja. Tečaj smo na Institutu prilagodili slovenskemu okolju in ga dopolnili z nekaterimi vsebinami in metodami dela.

Zelimo slediti misli »Mladi ljudje niso posode, ki jih je treba napolniti, ampak baklje, ki jih je treba prižgati.« in znanje prenesti vsem slovenskim srednjesolcem; tečaj pa je v nasi gospodarski situaciji na prehodu v tržno gospodarstvo pomemben tudi za odrasle, zaposlene in nezaposlene, da si pridobijo duh podjetništva in se seznanijo z osnovnimi znanji s področja podjetništva.

Plodno in prijateljsko sodelovanje, ki smo ga razvili v tem času, želimo nadaljevati, ter tako prispevati k razvoju v Sloveniji, povezavi med obema sosednjima državama in združeni Evropi prihodnosti.

Avtorji:

dr. Drago Čepar
Pavle Golob, dipl. ing.
Vanja Kiswarday, dipl. ped.

ŠZ Sloga: prirojen čut za združevanje moči

Sportno združenje Sloga je pretekli četrtek praznovalo 25. obletnico svojega obstoja. V tem času je društvo prehodilo resnično dolgo pot in doseglo razvoj, kakršnega verjetno niso pričakovali niti njegovi ustanovitelji. Zato v marsikaterem pogledu predstavlja model tudi za ostala društva, saj se je na izvirnem način lotilo nekaterih problematik (in jih uspešno rešilo), ki za mnoge druge naše sportne sredine ostajajo še vedno nerešene.

Pred desetimi leti, ob 15. obletnici ustanovitve, je takratni predsednik SZ Sloga Viktor Stopar v pogovoru za naš dnevnik dejal: »Kakovostni preobrat je nastal s prihodom prof. Ivana Peterlina. Ob znanju je prinesel tudi novega elana in sveže zamisli«. Logično je torej, da smo se ob najnovejšem društvenem jubileju za pogovor o dosedanjem delu in perspektivah društva obrnili prav do profesorja Peterlina. Iz tega pogovora je nastal sledeči zapis.

SZ Sloga je leta 1971 nastalo na pobudo štiri vzhodnokraskih društev z ustanovitvijo novega društva. Zdi pa se, da je vaše društvo v naslednjih letih kalo vezi z ostalimi društvi na drugačnih osnovah od tiste, na podlagi katere je samo nastala. Kaj je torej še aktualnega v tistem začetnem dejanju? Kako se je nato v času spremenjil vaš pristop do vprašanja združevanja?

»Nastanek Sloga je prvi primer združevanja moči v našem zamejskem sportnem prostoru. Do tega združevanja je takrat prišlo iz enostavnega razloga, ker so ljudje doumeli, da je nesmiselno imeti na razdalji deset kilometrov štiri društva, ki se ukvarjajo z isto panogo. Zanimivo je, da je do tega prišlo na področju ženske odbojke, tudi moške na samem začetku, ne pa recimo na nogometnem področju, kjer so razlike v nastopanju raznih enot vidne še danes. Vendar bi rekel, da je bilo osnovno vodilo takratnega združevanja pravzaprav zelo enostavno. Posamezne vasi niso imele toliko človeškega potenciala, da bi lahko same vzdrževale, predvsem pa obnavljale razne sesterke, ki so bile takrat razporedene na vzhodnem Krasu. Meni se zdi se danes, ko gledam nazaj, da je bil tisti korak nujen, po svoje revolucionaren, ne smemo pozabiti, da je bila takrat kampanilistična težnja društev izredno živa, močna, namreč niso se se ugasnili apetiti, ki so rasli predvsem s sportnimi igrami, ki so dale pravzaprav zagon vsemu našemu delovanju.

Danes so seveda stvari nekoliko drugačne. Mislim, da osnova ostaja ista. Združevanje je edina pot, ki lahko pravzaprav reši naš sport in to v dveh smereh: prva smer, ki govori o neki kvaliteti, taksi ali drugačni, druga smer, ki upošteva človeški potencial, ki ga imamo na razpolago. Lahko bi k temu dodal še en vidik, pa nočem, da bi izzvenelo to, kot ugotovitev zadnjih dni, to namreč vztrjam že dalj časa, namreč racionalizacija stroškov.

Zdi se mi, da je tudi miselni proces v naših glavah sel skozi etape, ki so bile nujne in potrebne vse po vrsti. Zato tudi poskus Mebla in Friulexporta (združenje ekip v osemdesetih letih, op. ur.) ni bil napacen, je bil pac nujna etapa. No, danes imamo druge formule. Na ženskem po-

dročju je to združitev Bora in Sloge, sicer zaenkrat prve ekipe. Mislim, da je to nov, živ dokaz, da so sportni voditelji tudi razmišljajoči ljudje in da postavljajo temelje, ki omogočajo napredek našega sporta, tako glede množičnosti, kar je prerogativa našega sporta, pa tudi z vidika nekih uspehov, ki nas potrjujejo na teh tleh in v širšem italijanskem kontekstu.

Zdi se, da se Sloga v prvem obdobju delovanja ni bistveno razlikovala od ostalih naših društev. Potem je napočil trenutek, ko se je v društvu začela stopnja, a stalna rast. Kateri je bil ta trenutek in katere so bile strateške izbire, ki so ta vzpon omogočile?

»Razlogov je več. Ob samem nastanku Sloge so se takratni predsedniki domenili, da bodo vodstvo Sloge rotirali iz leta v leto. Nekako po modelu jugoslovanskega predsedstva! Kaj hitro smo uvideli, da tako ne bo šlo daleč. Vodstvenih struktur ne moreš menjavati iz leta v leto samo zato, da zadostiš nekim zunanjim znakom, češ, če je danes na čelu Sloge Gaja, mora biti jutri Primorec, pojutrisnjem Polet in potem Zarja. Osnovni korak je bil torej v tem, da so se domenele, da bo Sloga povsem samostojna enota, s svojim odborom, s svojimi ljudmi, da jo sicer štiri osnovna društva podpirajo od zunaj, vendar se ne vmesavajo ne v delovanje ne v strateške izbire.

Drugi vzrok, to je bilo tudi poudarjeno na naši 25-letnici, je bistveno drugačen. Z vstopom v vrste Sloge, predvsem profesorjev telesne vzgoje, se je začelo načrtno delovanje. Najprej je slo za minimalne programe, se pravi absolutno povečanje igralških enot - Sloga je namreč na začetku imela samo eno ekipo - in tesno sodelovanje s solo, zato da si društvo razširi bazen, iz katerega črpati človeški material. Tretja osnovna poteza pa je bila storjena leta 1981, ko je Sloga postavila desetletni programski nacrt s tem, da je opravila teritorialno analizo vsega demografskega potenciala. Tam so bile načrtane smernice, v tem času pa smo v društvu zvalili še druge strokovnjake z odbojarskega področja, odbor pa je bil od vedno zelo mlad in dinamičen. Skratka veliko volje do dela in ključ uspehov pravzaprav tici v tem. Vseskozi smo skrbeli za kadrovanje, lahko rečem, da zelo načrtno, s tem da smo podeljevali letno podporo studentom, ki so se odlocali za študij na visoki šoli za sport. Seveda niso bile to velike vsote, ampak vendarle je slo za podporo. V zadnjih šestih, sedmih letih smo izsolali štiri profesorje telesne vzgoje, ki so se v zameno obvezali, da bodo svoje delo usmerili predvsem v naše društvo. To so vzroki, da stalno napredujemo. Napredek je viden v odbojarskih rezultatih, ampak ne gre samo za to. Za članskimi ekipami se skriva velikanski delo. Pri tem bi rad omenil zadnji projekt, to je sodelovanje z osnovno šolo po zakonu 184. Društvo pokriva gibalno vzgojo na osnovnih šolah od Bazovice do Repentabra. To je ogromno delo, ker je treba otroke prevzati iz sole v telovadnico v Repen in nazaj. Tudi servis je absolutno brezplačen. Nihče nas pri tem gmotno ne podpira, a to vseeno delamo, ker

se nam zdi, da je tako prav, in jasno, zakaj bi skrivali, ker je to tudi reklama za društvo.

Sola in kadrovanje sta torej vaša aduta. Katere pa so največje ovire na poti vašega razvoja. Mohogče pomanjkanje lastnega vadbene prostora?

»Skoraj bi si upal trditi, da vadbni prostori niso tako boleča rana, da bi to vprašanje postavljali kot vzrok, da se stvari ne odvijajo, kot bi se morale. Sklenili smo namreč čudovit dogovor z repentabsko občinsko upravo, ki nam je dala v soupravljanje repensko telovadnico. V njej poteka večji del naše aktivnosti. Res je, da je nekoliko od rok, da so povezave slabe, vendar to rešujemo z društvenimi vozili. Na razpolago imamo tudi opensko solsko telovadnico. Tu so problemi večji, ker Občina Trst ni zelo dovezna za te stvari. Kot zadnji primer naj navedem, da so nam opensko telovadnico čez noč zaprli za en mesec zaradi popravilnih del. Seveda, če bi imeli telovadnico neke sredi Opčin, ali vsaj neke na poti med Opčinami in Bazovico, kot se je že večkrat govorilo, da bi bila ta telovadnica sodobna, da bi lahko ljudje prihajali na tekmo in se neke lahko tudi usedli, bi to seveda bilo dosti, dosti boljše. Vendar ni to največji problem.

Največji problem so finančna sredstva. To je neresljiv problem, zdi se mi, da bo vsak dan manj rešljiv, tako da mislim, da se bomo morali obratovati kot priznam, že delamo, na italijanski trg in na reklamni trg v matični Sloveniji. Naši otroci seveda vsi plačujejo vadbino, imamo celo serijo prijateljev, ki po

svojih močeh pomagajo, imamo firmo, kot je Koimpex, ki nam je že deset let ob strani, vendar je jasno, da to še zdaleč ne more kriti vseh stroškov, ki jih društvo ima pri tako širokem delovanju. Zaenkrat je se slo, mislim pa, da bomo morali odborniske moči strnjeno usmerjati v raziskavo marketinga in iskanje formul za pridobivanje sredstev, vsaj dokler se v Italiji ne bo kaj spremenilo in bodo društva tudi od države nekaj dobila, glede na to, da odigrajemo socialno vlogo, ki ni zanemarljiva.

Nekaj osnovnih značilnosti SZ Sloga

Na območju Vzhodnega Krasa so štiri društva in sicer SD Polet, SD Primorec, SZ Gaja in SD Zarja uvidela, da je območje preozko, da bi lahko vsak zase gojil žensko odbojko. Tako so leta 1971 ustanovili Sportno združenje Sloga, ki je zaobjelo cel teritorij in se ozko specializiralo na odbojarskem področju. Gre za prvi uspešen pojav združevanja moči v našem sportu. Z mosko odbojko so se pri Slogi začeli ukvarjati leta 1981 in iz miniodbojkarjev začeli graditi osnove za moski sektor.

MLADINSKI SEKTOR

Leta 1973 se je pri društvu začel razvijati mladinski sektor, ki je se danes v vzponu. Društvo nastopa v vseh mladinskih kategorijah tudi z več ekipami. Hrbenica društva so prav mladi, saj je teh preko 100, vseh tekmovalcev pa približno 140.

TERITORIALNA RAZPREDENOST

SZ Sloga deluje na območju Vzhodnega Krasa in Občine Repentabor.

TEHNIČNI SEKTOR

Društvo vlaga veliko naporov v gradnjo in rast svojega odborniškega in tehničnega kadra. V društvu je tako skupno 11 trenerjev, od tega jih je sedem, ki so dokončali študij na Fakulteti za sport, sedem je trenerjev z licenco 2. stopnje.

GIBALNA VZGOJA

Od leta 1981 je društvo tesno povezano s strukturami pokrajinskega Olimpijskega odbora, saj je takrat ustanovilo svoj lastni mladinski center CAS. Od leta 1993 tesno sodeluje z vsemi osnovnimi solami Vzhodnega Krasa in repentabske Občine, saj nudi brezplačno svoje strokovnjake za pouk gibalne vzgoje (Ministrska okrožnica 184)

SODELOVANJE

Društvo sodeluje s celo vrsto odbojarski enot: OD Bor, SD Breg, SD Sokol, SD Kontovel, Pallavolo Altura, Nuova Pallavolo Trieste.

MEDDRŽAVNO SODELOVANJE

Društvo je pobrateno s SD Fuzinar iz Raven na Koroskem (Slo) in z društvom Slovan Patronka iz Bratislave (Slk). SZ Sloga je organizator dveh večjih vsakoletnih mednarodnih odbojarskih manifestacij, to sta »Pokal Bazovskih zrtev« in pa mladinski »Memorial Sonja Kokoravec«.

Po eni strani odigrava društvo socialno in narodnoobrambno vlogo, po drugi strani pa stremi po tekmovalnih uspehih in jih tudi dosega, vendar za ceno vključevanja neslovenskih igralcev. Ali ne gre za protislovje?

»Ja, navidezno je stvar zelo protislovna, po drugi strani pa je neka logika v tem. Če izhajam iz lastne izkušnje, potem naj rečem sledeče: mi smo celo vrsto let zagovarjali stališče, da naj bi bila društva, kot se temu z grdim izrazom reče, etnično čista, ob tem, da naj bi dovoljevali vstop v naša društva recimo otrokom iz mešanega zakona ali pa tudi italijansko govorečemu otroku, ki raste v našem okolju. No, tudi rezultati so bili na tem področju zelo spodbudni v smislu, da so se vsi ti otroci, ki so bili v naših vrstah, vsaj pasivno priučili slovensčine. Nekateri med njimi so danes že ocetje in mame. Njihovi otroci hodijo v italijansko solo, vendar igrajo odbojko pri nas. Tudi na članski ravni smo zagovarjali predvsem to stališče, vendar smo v letih doživeli nekaj, kar je pravzaprav obtožnica naši družbi. Mi nismo v vseh teh letih nikoli imeli kakršnekoli družbene pomoči zato, da bi lahko uveljavljali takšno politiko. Jasno je to, da je pomoč sla vedno tja, kjer so se ekipe kosale v visjih ligah. Ko smo prosili za pomoč s formulo, da je za nas bistveno to, da so v naših vrstah samo slovensko govoreči ljudje, stvar ni imela učinka in v naših družbenih krogih, da tako rečem, nismo sprožili radodarnosti. To stanje nam je naenkrat začelo rezati korenine. Tretji vidik je, če govorimo o naši moski ekipi, pojav odlične generacije, ki je prehitro napredovala. Tudi na namigovanje našega edinega pokrovitelja, je ta napredek v nas sprožil željo, da bi vsaj obstali tam, kjer smo. Ker se pri nas z mosko odbojko ukvarjata samo dve društvi, to sta Sloga in Bor, ni pravega zaledja in smo se morali obrniti na italijansko trzišče. Vendar po našem splošnem mnenju tudi ta pot absolutno ni prava pot. To je zacasna masitev lukenj in mislim, da bomo tudi pri moskih z vso ihto sli v smer dogovarjanja z Odbojarskim društvom Bor. Zdi se mi,

da se bodo na ženskem področju stvari uredile. Sloga in Bor sta podpisala dokument, ki je za obe društvi obvezujoč. Mislim, da tudi pri ostalih naših odbojarskih društvih obstaja zaveza, da je treba stvari reorganizirati s skupnimi močmi, tako da bi ženska odbojka zadobila v prihodnjih letih nov elan in da nam ne bi bilo treba segati, da tako rečem, po tujem trzišču, razen v izrednih primerih, tako kot na primer velja za namiznoteniski odsek Krasa, ki je najel Kitajko, zato da lahko igra v A ligi.

Pri moskih se mi zdi nujno, da prehodimo isto pot, da pride celo do popolne združitve med Borom in Sloga, ker v to sili tudi politika odbojarske zveze. Ne izključujem pa niti dogovora z gorisko stvarnostjo, da bi skušali, recimo, tudi na deželni ravni imeti vrhunsko ekipo, ki bi lahko bila Val, in neko drugo ekipo, ki bi tudi bila zelo visoko postavljena in bi, recimo, igrala v Trstu. To so eni vidiki. Druga alternativa je trzaska reprezentanca. O tem se je poleti veliko govorilo. Pri tem bi Slovenci izgubilo pac neko svojskost, vendar bi mogoče pridobili na političnem področju. Če bi ta trzaska reprezentanca imela nedvoumen dvojezičen predznak ze v naslovu, bi to pac nekaj pomenilo. Vendar tudi za te korake se mi zdi, da se izteka zadnji hip, ker močni igralci v Trstu, postajajo iz leta v leto starejši. Ne vem, koliko je za take rešitve dovezetna italijanska stran. Tretja pot pa je, da zreduciramo ambicije, vsekakor vedno v združitvenem procesu Sloga - Bor, da se pac omejimo na milje, ki nam priteče, to je konkretno C liga, in da si kot program zadamo najprej razširitev baze in postopno vključevanje naših mladih sil v članske enote.

Cakajo vas torej se težke izbire. Pa vendar, kakšno bo ali naj bi bila Sloga, ko bo praznovala svojo 30. obletnico?

»Ja, to je zelo blizu, ker je v petih letih težko, da kaj bistveno spremenis. Če bi sintetiziral misel, bi rekel takole: zelo bi bil zadovoljen, če bi naš strokovni kader v teh letih se kakovostno rasel. Zelo bi bil zadovoljen, če bi obdržali pozicije v sedanjih ligah, če bi razširili mladinski sektor in ga postavili na se bolj strokovna tla, se pravi na osnovi neke razredne klasifikacije po starosti in kakovosti. Zelo bi bil zadovoljen, če bi se dokopali, vendar ne čez pet let, to takoj, do skupnega projekta, ki naj zaobjema vso slovensko odbojko v trzaski pokrajini z zelo jasnimi dogovori z vsemi društvii, z odpravo kampanilizmov, v kolikor mogoče se kje obstajajo. Čeprav mora vsako društvo obdržati svoje ime, to iz političnih razlogov, mora priti do preliva odbornikov in strokovnega kadra iz društva v društvo. Predvsem si želim, da bi moči postavljali na celo projektov, se pravi projekt Nabrezina, projekt Kontovel, projekt Dolina, projekt vzhodni Kras, projekt Trst, in da bi na celu teh projektov stali strokovno usposobljeni ljudje, ne glede na to, iz katerega društva izhajajo. Če bomo sposobni narediti ta korak, bomo vsi zadovoljni in vsi bomo nekaj imeli od tega. V to sem prepričan.

Pogovarjal se je:
Aleksander Koren

CVETLIČARSTVO / POGOVOR Z WALTERJEM STANISSO

S prehodom k Zadruzi je Cvetličarski center zaživel

Eksperimentalno delo poverjeno trojici mladih cvetličarjev

Pred dobrim letom in pol je Cvetličarska zadruga na Proseku podpisala z ERSa petletno pogodbo za upravljanje Cvetličarskega centra na Proseku. S tem aktom se je zaključilo nekajletno razdobje v katerem delovanje Centra ni dajalo posebnih koristi domačim cvetličarjem, zaradi katerih je bil Center tudi ustanovljen in bi moral služiti prvenstveno raziskovalnemu in eksperimentalnemu delu v korist kakovostnega razvoja domačega cvetličarstva. V Center so prav zato bila vložena kar precejšnja sredstva.

Kmečka zveza kot predstavnik slovenskih kmetov na Trzaskem, si je zato ves čas prizadevala in podpirala zahtevo domačih cvetličarjev, da bi upravljanje Centra prislo v njihove roke, saj prav oni najbolj vedo kaksne so potrebe cvetličarjev in kaksne so razvojne mo-

nosti domačega cvetličarstva. Žal Dežela in vodstvo ERSa dolgo nista hotela o tem nič slišati in bili smo že na tem, da bo Center zamrl. Končno pa se je vodstvo ERSa le odločilo, da z ustrezno pogodbo preda vodenje Centra Cvetličarski zadrugi, ta pa je eksperimentalno delo v njem zaupala trem mladim slovenskim cvetličarjem, ki so za to delo pokazali največ zanimanja in volje. Ti so Miran Starc, Walter Stanissa in Walter Orel.

O tem kako teče zdaj delo v Centru in kaksne nacрте imajo za bodoče, smo se pogovorili z Walterjem Stanisso.

V naši vlogi v Centru smo dejansko koordinatori med ERSa in člani Cvetličarske zaduge. Raziskovalne programe, ki jih moramo v smislu pogodbe predstaviti ERSa, ta tudi delno financira, Trgovinska zbornica pa

financira strokovnjaka; ki nam je v pomoč.

V prvem letu delovanja Centra po prevzemu s strani Cvetličarske zaduge in naših zadolžitvev v njem, smo pozornost namenili preizkušanju raznih vzgojnih načinov na vrtnicah s cimer se ukvarja Miran Starc, in pa eksperimentiranju na lončnicah, s cimer se ukvarja Orel in jaz. Nase delo sloni na vnaprej pripravljenih programih v okviru katerih s poskusi ugotavljamo kako se razne vrste in sorte rastlin prilagajajo našemu podnebjju in načine gojenja, kakršne tehnologije so pri tem najspretnije in kaksne metode lahko dajejo najboljše rezultate. Prav tako poskušamo vzgajati nove rastline, ki so za naše trzišče novost ter preverjamo njih odpornost in prilagajanje na naše podnebne pogoje. Rezultati seveda niso takojšnji, ki prihajajo postopno, za-

to pa sta potrebna vztrajnost in strokovnost.

Kje pa se eksperimentiranje pravzaprav začne, že kar pri semenu?

Ne, mi kupujemo mlade rastlinice, cepljenke vrtnic in pa komaj dobro vzklile rastlinice za lončnice pri specializiranih podjetjih v Liguriji in drugje. Ta podjetja tudi vsako leto predstavijo določene novosti, ki so potem predmet naših nadaljnjih preizkusanj. Pri tem si največ pomagamo sami, po potrebi pa nam tudi svetujejo strokovnjaki podjetij, pri katerih nabavljamo sadike.

Koliko časa pa traja potem eksperimentiranje na teh sadihah?

Ciklusi so različni. Pri nekaterih rastlinah so lahko od 3 do 6 mesece, pri drugih od 6 do 7 mesecev, pri vrtnicah pa od leta in pol do treh let, pač glede metod ugotavljanja

rezultatov in ciljev gojenja. Vrtnice dajejo na primer najboljše rezultate v drugem letu rastlin vzgoje.

Najbrž pa ne bosta ostali samo pri eksperimentiranju z vrtnicami in lončnicami...

Nacrtujemo tudi eksperimentiranje na oljkah, predvsem s preizkušanjem razmnoževalnih tehnik. Ta možnost je se predmet dogovarjanja z Deželo, ker podobna pobuda v Deželi že obstaja, le da bi mi pozornost namenili naši avtohtoni sorti belice. Čeprav utegnemo naleteti na odpor nekaterih računamo, da bomo dobili soglasje Dezele oz. ERSa in s tem tudi ustrezno pomoč.

Povrniva se k vrtnicam in lončnicam. Koliksen je obseg za ti dve cvetlični kulturi v Centru?

Vrtnice eksperimentiramo na površini okrog

500 kv. m., na približno enaki površini pa tudi lončnice.

In kaksne so zdaj razvojne perspektive v Centru?

Kot Cvetličarska zadruga nameravamo organizirati pokrajinsko srečanje s cvetličarji na splošno, da bi razširili soočanje o temah, ki bi lahko bile najbolj aktualne, saj ima skoraj vsak kaksno svojo idejo in tudi izkušnje na osnovi katerih bi lahko sestavili nekakšno prednostno lestvico gojitev.

Mi, ki poklicno delamo na tem področju, vajramemo, da so možnosti za kakovostni razvoj cvetličarstva na Trzaskem velike, potrebna pa je večja koordiniranost dejavnosti tudi za spodbujanje zanimanja za to področje pri občinskih upravah v smislu, da ne bi postavljale omejevalnih pogojev in težav s sklicevanjem na zunanji vi-

dez gojitvenih naprav, na primer rastlinjakov itd. Predvsem pa smo zainteresirani na večjem angaziranju mladih v tej stroki tudi s tem, da bi prihajali v nas Center in neposredno sledili preizkusom in bi tako tudi sami postali nosilci raziskovalnega in preizkusevalnega dela za napredek našega cvetličarstva in njegovo večjo rentabilnost.

Se boste v bližnji prihodnosti kje tudi javno predstavili?

Zvedeli smo, da namestnik Trgovinske zbornice tudi letos prirediti na trgu pred cerkvijo sv. Antona prodajno razstavo božičnih okrasnih rastlin, božičnih drevesc, božičnih zvezd in podobnih rastlin. Na tej razstavi bomo skoraj gotovo sodelovali kot posamezniki, seveda v koordinaciji Cvetličarske zaduge.

Zapisal
Jože Koren

POBUDA SDZPI

Tečaj za urejanje parkov

Skupno bo trajal 120 ur, od katerih bo 41 posvečeno praksi

Kot smo že poročali, bodo v solskem letu 1996/97 v okviru Slovenskega deželnege zavoda za poklicno izobraževanje stekli tudi trije tečaji iz kmetijstva. O dveh, in sicer o tečaju iz oljkarstva in sadjarstva, smo že poročali, tokrat pogledajmo kako bo potekal tečaj iz urejanja parkov in javnih zelenih površin. Podoben tečaj je bil prirejen se pred leti in ker je bilo zanj takrat veliko zanimanja, je vodstvo SDZPI v sodelovanju s Kmečko zvezo ocenilo, da je tečaj vredno ponoviti in se izpopolniti. Skupno bo tečaj trajal 120 ur, od katerih bo 79 ur namenjenih teoriji, 41 pa praktičnemu prikazovanju opravil. Porazdeljen je na sledeče segmente:

- Splošni pojmi o agronomiji (30 ur), ki zajemajo sestavo tal, podnebne dejavnike, načine sajenja, rez, bolezni posameznih okrasnih vrst, varstvo rastlin in splošna načela o ekologiji;

- Razvrstitev in uporaba posameznih ra-

stlin (30 ur). Namen je seznaniti tečajnike s poznavanjem raznih sort in vrst, predvsem tistih, ki jih pogosteje uporabljamo pri urejanju zelenih površin;

- Priprava trate oz. travnatih površin (15 ur). Namen je nuditi potrebno znanje za pravo tal za sajenje trate in za nego travnatih površin;

- Strojna obdelava (15 ur). Namen je seznaniti tečajnike s stroji in opremo za strokovno opravljanje raznih del;

- Praktične vaje (20 ur). Namen je, da se pridobi primerno znanje za uporabo strojev in sredstev, ki so potrebna pri posameznih opravilih.

Nekaj ur namenjenih praksi, bo tudi v okviru posameznih segmentov. Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje namerava začeti s kmetijskimi tečaji v začetku novembra, zato naj zainteresirani pohitijo z vpisom, j.k.

PO PODATKIH LISTA CORRIERE VINICOLO

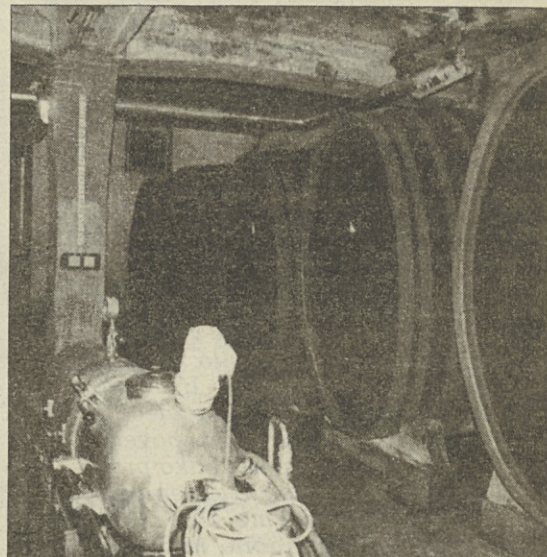
Vinska letina letos večja

Bilten Il corriere vinicolo, ki velja za najbolj informiran italijanski list za vinarstvo in vinogradništvo, prinaša podatke o proizvodnji vina letine 1996/97, ki bo verjetno večja od letine 1995/96. V vseh vinorodnih državah Evropske unije naj bi pridelali 172 milijonov hektolitrov vina oz. za 20 milijonov hl več kot leto prej.

Po predvidevanjih naj bi Italija v letini 1996/97 pridelala od 58 do 60 milijonov hl vina (lani 54 milijonov). Skoraj enako količino naj bi pridelala Francija (lani 55 milijonov hl). Močan dvig proiz-

vodnje naj bi doživela Španija, in sicer od 19 lanskim od 29 milijonov hl letos. V ostalih vinorodnih državah EU naj bi proizvodnja ne dosegala pomembnejših stevil, izjemo Nemčije, kjer naj bi se od 8 milijonov 300 tisoč hl dvignila na 9 milijonov 400 tisoč hl.

Kljub temu pa je presežek proizvodnje nad porabo se vedno visok, tako da bodo države petnajstere morale iskati nove izvozne možnosti. Pri tem je vredno omeniti, da je Italija z 19 milijoni hl prvi izvoznik vina na svetu, pred Francijo z 11,5 milijona hl.

NOVEMBRSKA OPRAVILA NA POLJU, VRTU IN V VINOGRADU

Oljkarji imajo v novembru polne roke dela

V novembru je v vinogradu razmeroma malo dela. Izjema so le kmetije z večjimi vinogradniškimi površinami, kjer se lotimo obrezovanja, ker bi nam sicer spomladi za to opravilo lahko zmanjkalo časa. Upostevamo pa, da jesenska rez lahko slabo vpliva na brstenje, ce je zima zelo mrzla. Po drugi strani pa prepozna rez, ki se zavleče do solzenja trte, poveča izgubo hranilnih snovi. Zato bomo prenesli rez na konec zime le, ce smo gotovi, da jo bomo takrat pravocasnno izvršili. Rozgo odstranimo in sežgemo, da preprečimo širjenje bolezni, ki prezimijo v odstranjenih delih trte.

Posegov proti boleznim in škodljivcem v tem mesecu praviloma ne opravljamo. Primeri po pa je, da odstranimo in sežgemo trte, ki so umrle zaradi napada kapi vinske trte (mal-

dell'esca). Če bolezen ni napadla cele trte, odstranimo le napadene dele. V primeru, da tega posega ne opravimo v tem mesecu, označimo napadene trte, ter jim bomo odstranili v prihodnjih mesecih.

V kleti pa dela ne manjka. Pri rdečih vinih opravimo prvi pretok, pri belih pa drugega. Pred pretokom kontroliramo obstojnost vina z zračnim testom. Če so v vinu pomanjkljivosti, napake ali bolezni, izvršimo potrebne posege, da jih odpravimo. Bistvene važnosti za obstojnost vina je količina prostega SO₂. Zato je primerno, da opravimo analizo vina ter določimo poleg količine zveplovega dvokisa tudi volumenski odstotek alkohola ter skupne kisline. Ker je vrenje že končano, moramo s poskusno ugotoviti, ali je sladkor povel. Če so v vinu prisotne napake

ali bolezni, se posvetujemo s strokovnjakom. Pozno ali nepravilno ukrepanje utegne povzročiti na vinu nepopravljivo škodo.

Ob lepem vremenu imamo tudi v sadnem vrtu polne roke dela. Se naprej je čas za sajenje in presajenje sadnega drevja in jagodičevja (ribez, maline, itd.). Sladimo pa le, ce ni premrzlo in zemlja ne zmrzuje. Sadno drevje obrezujemo in čistimo ter zamazujemo rane s cepilno smolo. Obrezujemo najprej starejša in nato mlajša drevesa. Starejša sadna drevja v tem času lahko mladimo z močnejšo rezjo. Rez opravimo le, ce temperature niso prenizke. Odrezane veje odstranimo in sežgemo. Pri mladem drevju pregledamo vezi in oporo. Gnojimo s fosfotimi in kalijevimi gnojili.

November je za oljkarje najvažnejši in najbolj utrudljiv me-

sec, ko je na vrsti obiranje in predelava oljk. Da pridobimo olje visoke kakovosti, je najbolje, da z obiranjem oljk cimer preprežemo, tudi zaradi tega, da se izognemo morebitnemu zgodnjemu mrazu. Z obiranjem belice začnemo okrog polovice novembra, italijanske sorte pa lahko obiramo že teden ali dva prej. Oljk s tal ne pobiramo. Slednje so ali črvice ali pa ranjene. Plod se namreč hitro pokvari ce pade na tla. Vsak pokvarjen plod pa lahko pripomore k zmanjšanju kakovosti bodočega olja.

Oljke moramo po pobiranju cimer hitreje predelati. Med tem časom jih hranimo v suhem, hladnem in čistem prostoru, po možnosti v nizkih zabojih ali dobro raztegnjene po tleh. Vsekakor pa ne v vrečah.

Jablane skropimo proti raku z bakrenimi pripravki (Rame-

Caffaro 500gr/hl, Cupravit -700 gr/hl), hruske pa proti kruskovemu skrlupu na vejicah in jablanovemu raku, prav tako z bakrenimi pripravki. Na breskvah zatiramo kodravost, luknjicavost in breskov skrlup. Prej omenjena sredstva, ki sicer uspešno zatirajo te bolezni, raje ne uporabimo, ker lahko povzročijo ožige, ce je les slabo dozorel, zato dajemo prednost slededim fungicidom: TMTD 50-600 do 700 gr/hl, Orthodifolatan 250 gr/hl. Z istimi (bakrenimi in ne) pripravki zatiramo tudi luknjicavost sliv in češpelj ter luknjicavost cešenj in visenj.

V vrtu sejemo v zaprte grede in zaprte tople grede zelo rane sorte cvetace in solate rezivke. Na prosto sejemo (v zelo zaprte ali pokrite grede) spinačo in motovile.

Na prosto sadimo rdečkaste

in bele sorte česna ter jagode.

Povrtnine lahko zavarujemo pred mrazom z majhnimi tuneli iz plastične prozorne folije ali pa tudi s pajcevinastim vlaknom. Krompir, cebulo, cesen in vse ostale pridelke, ki jih cez zimo hranimo, stalno nadzorujemo in v primeru gnitja prizadete vrtnine takoj odstranimo.

V okrasnem vrtu sejemo v zaprte grede ostrožnik. Sadimo hijacinte, lilije, narcize in tulipane. Ob koncu meseca sadimo vrtnice in cvetne grmovnice. Malo trepzne rastline, kot so limona, pelargonija (gorceke) in vse lončnice, spravimo pred mrazom v prezimovalisce.

Ce je temperatura se razmeroma visoka, bomo se enkrat pokosili trato. Tega ne opravimo v mrzlih dneh.

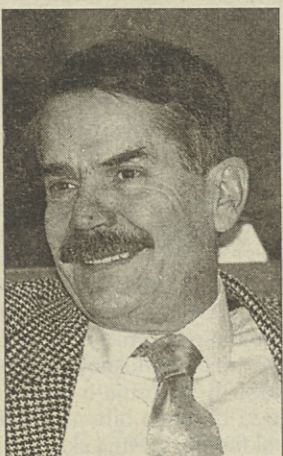
Strokovna služba KZ

Neprijetno »darilo«

DAGMAR ŠUSTER

Podatek o okto-brski inflaciji ne bi bil nič posebnega, če ne bi bilo nekaj če-jev. Najprej, če ne bi prišel precej neprijeten podatek dvanajst dni pred volitvami. Drugo, če se ne bi vlada-joca stranka prav v zadnjih dneh preveč hvalila z nizko inflacijo in pri tem tvegala tudi napačne napovedi. In končno, če ne bi v zadnjih mesecih vlagali (predvsem vlada, pa tudi Banka Slovenije) tako velikih in prozornih (predvolilnih?) naporov v to, da bi bila inflacija čim nižja - za vsako ceno.

Za tolažbo se sicer da povedati, da je oktober za inflacijo sila roden mesec. Zaradi sezonskih vplivov je inflacija prav oktobra praviloma visoka. V letu 1991 je bila inflacija oktobra najvišja v tistem letu (še pomnite, dosegla je 21, 5 odstotka), oktobra leta 1993 je bila druga najvišja v letu in se je zaustavila pri 2, 9 odstotka. Enako, drugo mesto je imel oktober 1994 z dvema odstotkoma. Lani oktobra smo za-beležili le 0, 6-odstotno inflacijo, zato pa je mesec kasneje - novembra - beležila najvišjo raven v letu 1995 (z 1, 3 odstotka).

Tako smo imeli oktobra letos 9, 7-odstotno inflacijo, če primerjamo letošnji z lanskim oktobrom. Če pa primerjamo prvih deset mesecev letošnjega z enakim obdobjem lanskega leta, je inflacija 9, 9-odstotna. In končno, uradna december-letosnjega oktobra z lanskim decembrom nam pokaže 7, 6-odstotno rast drobnoprodajnih cen. (Sam sem izračunal domala dve desetinki višjo rast). To z drugimi besedami pomeni, da bomo, vsemu navzlic, letos dokaj težko ponovili lanski dosežek, ko je bila inflacija (od januarja do decembra) 8, 6 odstotka. V primerjavi z leti 1996 in 1995 pa bo letošnja inflacija nižja od lanske (12, 6 odstotka).

Nimam namena ponavljati dejstva, da je v Sloveniji antiinflacijska politika neuspešna, četudi se njeni akterji z »uspehi« vztrajno bahajo. Neizprosna resnica pač je, da je denimo naša inflacija se vedno vsaj stirikrat višja od tiste v Evropski uniji in da daleč presega merilo za vključitev v Evropsko denarno unijo. In nenazadnje, borba za nizko inflacijo se vleče že sesto leto. Izkusnje drugih nam povedo, da je nalogo mogoče opraviti veliko prej.

Pri vsem tem pa kaže ponoviti, da je cena, ki jo plačujemo za »stabilnost«, grozljiva. Za ilustracijo je dovolj, če se spomnimo na zelo slabo funkcioniranje domačega plačilnega sistema, na povsem neustrezen materialni položaj izvoznikov in na nesorazmerja med cenami pod državno kontrolo, pri čemer so cene naftnih derivatov že več kot smesen primer napačne gospodarske politike. Vse to (in drugo) se seveda odraža tudi v sila skromnem obsegu izvoza in gospodarske aktivnosti sploh. Z vsemi posledicami.

In najpomembnejše: prava stabilnost ne more temeljiti na »čarovnijah« osrednje banke in vlade, temveč na zdravem gospodarstvu in usklajenih razmerjih osnovnih agregatov narodnega gospodarstva. Ali če primerjamo, ob takšni nenehni realni rasti javne in osebne porabe, kot smo ji bili priče pri nas v zadnjih starih letih, je stabilnost le iluzija. (Ko gre za plače, je pač treba povedati, da so se povečale v veliki meri na račun najvišjih. In če je spisek, o najvišjih povprečnih bruto plačah za julij, ki je bil objavljen v Mladini, verodostojen, bodo imeli socialni partnerji upravičeno dovolj dela tudi z najvišjimi plačami).

Cas po volitvah, ne glede na njihov rezultat, je nedvomno primeren za oblikovanje in uresničevanje novega gospodarskega programa. Morda je to tudi zadnja priložnost v se kolikor toliko normalnih casih. Če bomo (tudi tokrat) zamudili, bodo gospodarske in z njimi povezane socialne in politične razmere same izsilile rešitve. Izkusnje uciijo, da to ni prava pot. Je pa vseeno pogosta.

LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE / PREDSTAVILI GOSPODARSKI PROGRAM STRANKE

Z LDS v gospodarski razcvet

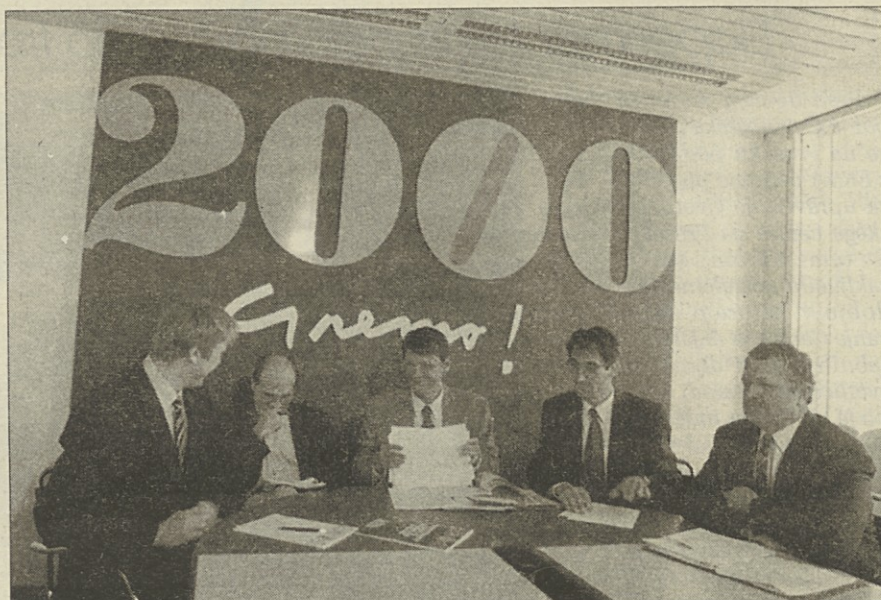
»Imamo najbolje izdelan program in sposobne ljudi, da ga uresničijo«

LJUBLJANA - Najvidnejši člani Liberalne demokracije Slovenije (LDS) Metod Dragonja, Tone Rop, Janez Kopac in dr. Bogomir Kovač so na včerajšnji novinarski konferenci podrobneje predstavili gospodarski program stranke. Kot je poudaril generalni sekretar Gregor Golob, je izmed gospodarskih programov vseh naših strank prav program LDS najbolj strokovno podkovan in celovit, obenem pa ima stranka dovolj sposobnih članov, da ga tudi uresniči.

Sednji gospodarski minister Metod Dragonja je uvo-domo predstavil nekaj glavnih usmeritev LDS, ki jih namerava nadaljevati tudi v naslednjem mandatu. Tako si bo LDS-ovska vlada, če bo izvoljena, se naprej prizadevala za stabilnost gospodarstva, zlasti za trden tolar, stabilno gospodarsko rast, ki naj bi bila večja kot v ostalih tranzicijskih državah, spodbujala pa bo tudi vključevanje Slovenije v mednarodne ekonomske integracije. Spodbujala bo gospodarsko uspešnejše sektorje in podjetništvo, precej pozornosti pa bo namenila večanju konkurenčnosti našega gospodarstva. Tako je na ministrstvu za gospodarske dejavnosti že pripravljena strategija povečevanja konkurenčne sposobnosti in spodbujanja gospodarske aktivnosti. Kot je dejal Dragonja, razmišljajo tudi o izdaji posebnih razvojnih obveznic, v prihodnji vladi pa bo potrebno sprejeti tudi program varčevanja na narodnogospodarski ravni.

Minister za delo Tone Rop je predstavil program LDS na področju zaposlovanja in privatizacije. Uvodoma je našel

nekaj dosežkov sedanje Drnovskove vlade na področju zaposlovanja; tako je bila denimo največja registrirana brezposelnost v času Demosove vlade leta 1993, ko je bilo brez dela 123 tisoč ljudi, medtem ko se je do letos ta številka zmanjšala na 118 tisoč. Vendar s tem nismo zadovoljni, je poudaril Rop, saj bo vlada skušala povečati dejavnost predvsem na področju trajno brezposelnih oseb. Glede privatizacije je Rop dejal, da jo je potrebno pospešiti in nemudoma sprejeti zakon o centraliziranem lastninjenju, ki je že napisan. Po njem bodo vsa podjetja, ki se nimajo prvega soglasja k programu lastninjenja (takih je še okoli 160), takoj presla na sklad za razvoj. Divje privatizacije in oskodenje družbene lastnine - do konca leta 1992 se jih je nabralo za 130 milijard tolarjev, od tega jih je okoli 85 odstotkov usklajenih, vsaj knjigovodsko - naj bodo sankcionirane, zlasti po sodni poti, je menil Rop. Poudaril pa je, da je do večine oskodovalj prišlo v času Demosove, in ne Drnovskove vlade, kot to nekateri skušajo prikazati.

Najvidnejši člani LDS o gospodarskem programu stranke (Foto: B. Plavevski)

Janez Kopac je nanizal nekaj ekonomsko-političnih uspehov Drnovskove vlade; med njimi je izpostavil zlasti rast bruto domačega proizvoda (leta 1994 realno zrastle za 5, 3, lani pa za 3, 5 odstotka) ter uravnoteženo javno porabo. Velik dosežek je po Kopacem mnenju tudi znižanje davkov in drugih dajatev ter nevtralna davčna politika, ki so jo uspeli ohraniti kljub pritiskom skoraj vseh strank. Med nacrte, ki jih bo zasledovala prihodnja LDS-ovska vlada, je Kopac omenil znižanje javne porabe ter obrestnih mer. V pripravi je tudi nekaj pomembnih zakonov, med

njimi zakon o davku od premoženja in o pravnem postopku, ki naj bi bil strožji do neplačnikov, uvedli pa naj bi tudi davčne olajšave za dolgoročno pokojninsko varčevanje.

Gospodarski program LDS je s programi drugih strank primerjal dr. Bogomir Kovač, član stranke in profesor na ekonomski fakulteti. Kot je ugotovil, so gospodarski programi petih konkurenčnih strank (SKD, SDS, DS in ZLSD) na moč različni, vendar večina od njih ne zdrži resne makroekonomske kritike. Z vidika strateske usmeritve, izpeljave in celovitosti ciljev pri večini programov pri-

haja do razkoraka med uresničljivostjo in ideološkimi floskulami, je dejal dr. Kovač. »Stranke, ki veliko grmijo in ideologizirajo o gospodarstvu, imajo v resnici malo povedati o tem,« je se menil. V nasprotju s temi programi gospodarski program LDS po Kovačevu oceni izstopa tako po kvantiteti, celovitosti in logični konsistentnosti ter je edini program s strokovno razvojno vizijo, tako glede razvoja domačega gospodarstva in večanja njegove konkurenčnosti kot tudi glede vključevanja v mednarodne gospodarske povezave.

Urša Peternel

Lap na televizijo tudi skozi okno ali dimnik

LJUBLJANA (STA) - Predsednik Slovenske nacionalne desnice (SND) Sašo Lap je na včerajšnji novinarski konferenci dejal, da je 30. oktobra na vrhovnem sodišču sprožil upravni spor zoper dokončni posamični akt nosilca javnih funkcij, v njihovem primeru zoper svet RTVS kot javni zavod nacionalnega pomena. Lap je ob tem vnovič poudaril, da je SND parlamentarna stranka in da ji temu ustrezno pripada tudi čas za predstavitev na nacionalni televiziji. Predsednik SND je napovedal, da se bo jutri, v ponedeljek udeležil televizijskega omizja, v okviru katerega bodo navzoči predsedniki vseh parlamentarnih strank. Lapu udeležbe na omnejenem omizju, kot je sam dejal, ne bo mogel nihče preprediti. Ob tem je se dodal, da si bo v primeru, da mu v studio ne bodo dovolili vstopiti skozi vrata, pot izbral skozi okno ali pa skozi dimnik, je dejal Lap. Predsednik SND je na novinarski konferenci tudi dejal, da stranka podpira Janka Kolarja, ki gladovalno stavka že dva meseca. Po Lapovih besedah je ključno, da država izpolni tisto, kar je Kolarju tudi obljubila.

Mednarodna šola za arhivske zgradbe

RADENCI (STA) - V Radencih se je končal prvi del 1. mednarodne šole za arhivske zgradbe, ki se je pričela 21. oktobra v organizaciji Mednarodnega instituta arhivskih znanosti pri Pokrajinskem arhivu v Mariboru. V okviru omenjene šole sodelujejo slušatelji iz 20 držav, ki jim predavajo priznani strokovnjaki s področja arhivske tehnike in njej sorodnih področij. Zadnji oktobrski dan sta o zakonodaji in standardih, ki zadevajo gradnjo in adaptacijo arhivskih zgradb, predavala ugledna strokovnjaka iz Velike Britanije in Italije. Včeraj pa so udeleženci mednarodne arhivske šole odpotovali v Budimpesto, kjer si bodo ogledali madžarski državni arhiv, obiskali pa bodo tudi novo stavbo državnega arhiva, ki jo se preurejajo. Udeleženci omenjene šole si bodo jutri ogledali kulturno-zgodovinske in turistične znamenitosti glavnega madžarskega mesta. Mednarodna arhivska šola se bo končala 9. novembra v Radencih.

ŠOLSTVO / PEDAGOGI PROTI PODCENJEVANJU TEHNIČNE VZGOJE

Tehnična vzgoja da ali ne

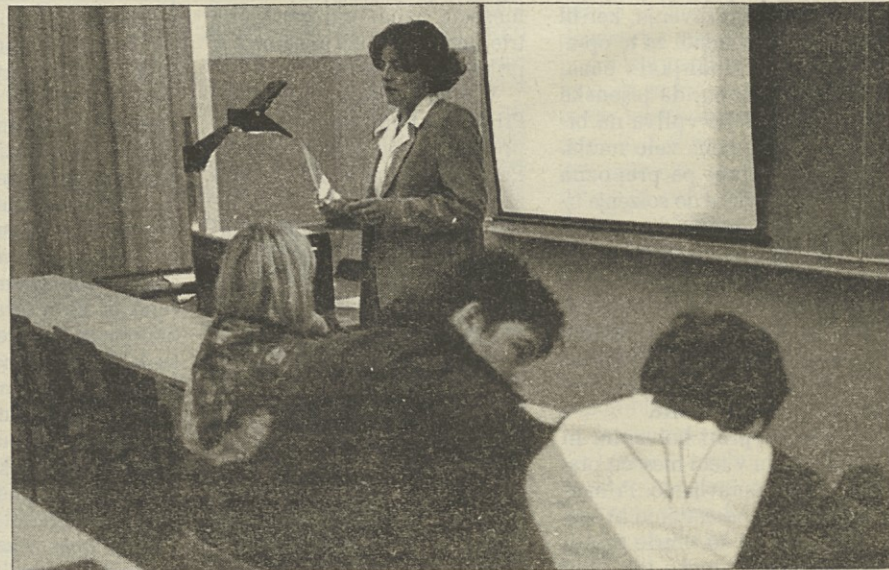
Ostane naj sestavni del predmetnika, a treba jo je posodobiti

LJUBLJANA (STA) - Predlog učnega nacrta za novo obvezno devetletno solanje, po katerem se tehnična in tehnološka vzgoja v 7., 8. in 9. razredu osnovne šole prenaša v skupino izbirnih predmetov, pomeni skrajno nazadovanje in praktično izločitev tehničnega izobraževanja iz osnovne šole, opozarja vrsta ustanov in pedagoških delavcev tehničnega izobraževanja v svojem memorandumu.

Memorandum, v katerem izražajo svoja stališča in predloge do problema neustreznega in podcenjevalnega obravnavanja tehnične vzgoje s strani področne kurikularne komisije, so podprle različne ustanove in organizacije, vendar pa nobena od pristojnih ustanov. Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije zato ponovno opozarja

na dejstvo, da bo tehnična vzgoja z reformo splošnega izobraževanja izrinjena iz sol, hkrati pa zahteva, da se podrobno kurikularno komisijo dopolni tako, da bodo v njej enakomerno vključeni strokovnjaki iz posameznih predmetnih področij. O bodočem predmetniku osnovne šole je namreč odločala komisija, v katerem ni bilo predstavnikov ti-

stih predmetov, ki so po novem predlogu izpadli iz obveznega predmetnika. Udeleženci posvetovanja nacionalnemu kurikularnemu svetu tudi predlagajo, naj bo tehnika in tehnologija tako kot doslej v zadnjih starih letih osnovne šole obvezna za vse učence, ne pa samo v 6. razredu, kot predlaga komisija. Tehnična vzgoja naj dobi tudi ustrenejše ime, v memorandumu predlagajo naziv Tehnika in tehnologija v sklopu področja Naravoslovje in tehnologija. Učitelji tehnične vzgoje se hkrati zavedajo dejstva, da bo treba predmet posodobiti.

Bodo učenci osnove tehnične vzgoje spoznavali le v okviru izbirnih predmetov?

KOŠARKA / SINOČI V B LIGI

Neverjeten poraz Jadranove ekipe

V Sestu San Giovanni so izgubili s točko razlike - Malo pred koncem vodili s +8

SS Giovanni - Jadran
TKB 79:78 (41:33)

SESTO SAN GIOVANNI: Fumagalli 14 (1:3), Girardin 2 (0:2), Mantegazza 3 (1:2), Guidoni 5 (1:2), Guerci 13 (1:2), Frastisi 19 (3:5), Mambretti 17 (4:5), Chiapperini 8 (0:2), Mengherini, trener Tambuerli.

SON: 21. TRI TOCKE: Mambretti 3, Fumagalli 1.

JADRAN: Arena (14 (6:7 prosti meti, 4:6 met za dve, 0:3 met za tri), Oberdan 14 (6:8, 1:4, 2:2), Pregarc 24 (2:4, 11:17, 0:4), Rebula 1 (1:2, 0:5, -), Rustja 3 (1:3, 1:2, -), Samec 8 (-, 4:4, -), Rauber 12 (0:2, 3:3, 2:4), Pozar n.v., Franco n.v., Umek n.v., trener Cehovin.

SON: 23, PON: Samec (38), Rustja (39), 3T: Oberdan 2, Rauber 2.

SODNIKA: Riggio in Pez (oba Genova).

SESTO SAN GIOVANNI (MILAN) - Jadranovci so sinoči v Sestu San Giovanni zares zamudili edinstveno priložnost, da bi vknjizili novi in prepotrebni točki v boju za obstanek. Zanesljivo zmago pa so zapravili v zadnjih dveh minutah: še minuto in 48 sekund pred koncem so vodili kar za 8 točk (75:68), minuto pred koncem za štiri, pa vendarle so ostali praznih rok.

V teh zadnjih in odlčilnih potezah je našim kosarkarjem očitno zmanjkalo moči (verjetno je napor na četrtkovi tekmi proti Gestecu zahteval svoje). Nasi so po nepotrebnem izgubili dve zogi, gostitelji so prav v zadnjih sekundah uspeli

spreobrniti rezultat v svojo korist. Oberdan, ki je vso tekmo odlično igral (imel je kar 8 asistenc) je 7 sekund pred koncem uspešno izvedel le en prosti met in tako so se domačini lahko veselili se dve minuti pred koncem srečanja nenađejane zmage.

Jadranovo mostvo je spet nastopilo brez poškodovanega Marka Hmeljaka. Začelo pa je zelo dobro in v 3. minuti že vodilo z 8:2. Gostitelji pa so takoj reagirali in v 7. minuti izenačili na 16:16.

Sledil je oster boj za vsako točko, domače mostvo pa je proti koncu polcasa izkoristilo nekaj napak naših v obrambi in si prislužilo največjo prednost dotlej (+8).

V drugem polcasu so imeli do 30. minute rahlo prednost (od 3-7 točk) gostitelji, v 30. min. pa je uspelo jadranovcem prvič izenačiti (54:54). V tem delu se je razigral Stefan Samec, ki je bil zelo uspešen tako v obrambi, v napadu pa je dal 8 točk. Skoda, da je moral v zadnji minuti zaradi petih osebnih napak zapustiti igrišče. V 37. min. je naša združena ekipa vodila za 5 točk, nato celo za 8, naposled pa neverjeten poraz.

Kljub porazu pa so jadranovci tudi sinoči dokazali, da se lahko enakovredno borijo v tej ligi z vsakim nasprotnikom. V prihodnjem kolu caka jadranovce še eno gostovanje, tokrat v Oderzu. (Kaf)

KOŠARKA / VČERAJ V D LIGI

Neroden poraz domovcev

Izgubili so proti ekipi Lege Nazionale - Di Cecco 33 točk

Legia Nazionale - Dom Agostini 85:71 (38:38)

DOM: Primožič, Bordon 2 (- prosti meti, 1:3 met za dva, - met za tri), Ambrosi 3 (1:2, 1:2, -), Kocjancić, Kosuta 17 (8:9, 0:3, 3:3), Podbersig 4 (-, 2:3, -), Franco 6 (2:2, 2:2, -), Cej 3 (1:3, 1:1, -), Di Cecco 33 (3:9, 15:22, 0:1), Corsi 3 (-, -, 1:5), trener Semolic.

SON: 25. PON: Ambrosi.

Po dveh zaporednih uspehih so domovci proti ekipi Lege Nazionale zaslužen izgubili, predvsem zaradi slabe igre v obrambi, saj sta Laporta (28 točk) in Pecek (26) zadevala kot za stav. V prvem polcasu je bila igra v ravnotežju in izid izenačen, kljub temu da so domovci veliko grešili predvsem pri podajah.

V drugem delu tekme je bila igra

izenačena do 30. minute, nakar so si domačini s točnimi meti za tri točke priborili prednost 6 točk in to razliko v točkah obdržali vse do zadnje minute srečanja. Domovci so v poslednjih potezah skušali z agresivno obrambo in s sistematičnimi osebnimi napakami zaustaviti napade gostiteljev. Domači kosarkarji pa so bili zelo prisrebni pri izvajanju prostih metov in ob koncu se povečali prednost.

Domovce caka torej še veliko dela na treningu in predvsem bodo morali izboljšati »psihološki pristop« do tekme, ki včeraj proti Legi Nazionale ni bil najboljši. Ze v prihodnjem kolu bodo naši kosarkarji imeli priložnost, da se oddolžijo za včerajšnji poraz. Igrali bodo namreč goriski derbi proti ekipi Arteja Bittesini. (L. Semolič)

ROKOMET / POVRATNA KVALIFIKACIJSKA TEKMA ZA NASTOP NA SP

Slovenija se je Italiji za poraz oddolžila z obrestmi

V Hrpeljah je slovenska reprezentanca slavila z 19:12 - Prvi polčas je bil veliko bolj izenačen - Zgrešene sedemmetrovke

Slovenija - Italija 19:12 (7:6)

SLOVENIJA: Pušnik, Lapajne, Serbec 4, Vugrinec 3, Silc, Plaskan 2, Likavec 3, Glasser, Pungartnik 3, Tomsic, Levic 3, Pajovic 1. Trener: Slavko Ivezić.

ITALIJA: Niederwieser, Cavicchiolo, Prantner, Miglietta, Guerrazzi 2, Fusina 6, Massotti 1, Fonti, Bronzo, Tarafino 3, Dovere, Pastorelli. Trener: Lino Cervar. Sodnika: Koullis in Tilemachos (Ciper).

Gledalcev: 1.000.

V povratnem kvalifikacijskem srečanju za nastop na svetovnem prvenstvu, ki bo prihodnje leto na japonskem, so Slovenci visoko premagali Italijo in se tako oddolžili za neroden petkov poraz v Trstu. Ob bučnem navijanju polne hrpeljske dvorane je Slovenija silovito zacela in po-

vedla s 3:0 in nato s 6:2. Italijani pa se niso vdali in do konca polcasa znižali zaostanek na 7:6.

V drugem polcasu pa so Slovenci zelo dobro igrali v obrambi ter s hitrimi protinapadi strli odpor Italijanov. Zaslugo za zmago nosijo prav vsi, posebno pa vratar Pušnik, napadalec Vugrinec ter domači igralec Likavec. Edini negativni podatek za Slovenijo pa je kar 7 zgrešenih 7-metrovk.

Izjave po tekmi

Slavko Ivezić - trener Slovenije: »Igralcem sem po včerajšnjem srečanju dejal, naj se malo odpocijejo, da bodo lahko danes zaigrali, tako kot znajo. Igrali smo dobro predvsem v obrambi v varianto 5-1, ki je bila neresljiva uganka za Italijane. In zmaga je bila tu.«

Jani Likavec - napadalec Slovenije: »Po nesrečno izgubljeni petkovi tekmi smo danes dokazali, da smo v vseh pogledih boljši od Italije. V prvem polcasu nismo igrali bolje, v drugem pa smo le prikazali nase igrigro. Glede 7-metrovk pa je stvar nerazume, ko pač ne gre, ne gre.«

Alessandro Tarafino - napadalec Italije: »Danes smo preveč zgrešili tudi po zaslugi njihovega vratarja, ki je bil odličen. Težko smo prisli do strela in nismo uspeli razviti nase igre. V drugem polcasu smo izgubili koncentracijo in preveč gresili.«

Lino Cervar - trener Italije: »Današnje srečanje je pokazalo, da ne zmujemo odigrati dveh vrhunskih srečanj v dveh dneh. Manjka nam pač izkušnost. Manjkalo pa nam je danes predvsem svežine in idej. Vseeno pa sem zadovoljen, ker smo včeraj dosegli zgodovinski izid.« E.B.

Šele 17-letni Ales Pajović je dosegel 1 gol (Foto Balbi/Kroma)

NOVICE

Nba: Chicago ugnal Boston

NEW YORK - Branilci naslova prvakov ameriške profesionalne kosarkarske lige NBA so v uvodni tekmi prvenstva v gosteh premagali Boston Celtics s 107:98. Po zaostanku 11 točk po prvem polcasu so se prvaki razigrali v tretji četrtini. Za preobrat imata največ zaslug Hrvat Toni Kukoc in Dennis Rodman. Najboljši strelac tekme je bil Michael Jordan, ki je dosegel 30 točk, Kukoc jih je v 30 minutah dosegel 20. Pri Bostonu ni igral Dino Radja. IZIDI PRVIH TEKEM: Boston Celtic - Chicago Bulls 98:107, Detroit Pistons - Indiana Pacers 95:89, Miami Heat - Atlanta Hawks 94:81, New Jersey - Cleveland 77:90, Orlando Magic - Washington Bullets 92:96, Philadelphia 76ers - Milwaukee Bucks 113:111, Minnesota Timberwolves - San Antonio 92:78, Toronto Raptors - New York Knicks 99:107, Houston Rockets - Sacramento Kings 96:85, Denver Nuggets - Dallas Mavericks 91:92, Utah Jazz - Seattle SuperSonics 99:91, Golden State Warriors - Los Angeles Clippers 85:97, Los Angeles Lakers - Phoenix Suns 96:82, Vancouver Grizzlies - Portland Trail Blazers 85:114.

Colmark premagal Ravenno

Colmark Brescia - Porto Ravenna 3:0 (15:10, 15:10, 15:13)

Colmark: Iervolino 1 (0+1), Maffei, Rinaldi 13 (4+9), Van Der Meulen 34 (7+27), Cavallini 17 (4+13), Vujević 21 (3+18), Bellini 2 (0+2), Milone 13 (9+4), Busato, Modica, Vergnaghi e Passani. Porto: Rosalba 16 (4+12), Bendandi, Lirutti 5 (0+5), Patriarco 5 (0+5), Saviotti, Bovolenta 15 (5+10), Giombini 22 (4+18), Chamberlin 1 (0+1), Gorjucsev 28 (5+23)

BRESCIA - V vnaprej odigranem srečanju 6. kola moške odbojarske A1 lige je Colmark v Brescii premagal Porto Ravenna s 3:0. Najboljša pri domačih sta bila Van Der Meulen in Vujević, pri gostih pa Gorjucsev.

DANASNJI SPORED (17.30): A/1: Alpitour Tracò Cuneo - Gabeca Fad Montichiari, Las Daytona Modena - Auselda Rim, Jeans Hatù Bologna - Lube Banca Macerata, Com Cavi Multimedia Neapelj - Playa Catania, Sisley Treviso - MTA Padova.

Na športelu o jubileju Sloge

Kot vsak ponedeljek bo tudi jutri ob 22.30 po TV Koper-Capodistria na sporedu oddaja o zamejskem sportu Sportel. Prvi prispevek bo v celoti posvečen 25-letnici SZ Sloge, gledalci pa si bodo lahko ogledali tudi posnetke s kosarkarskega derbija med Borom Radensko in Cicibono Pref. Marsich ter zanimivosti z nogometnega srečanja med Primorjem Adriaker in Manzanom. Studio bodo tokrat zasedli dijaki višjih srednjih sol, ki so pred kratkim prejeli priznanja »Sport in sola«. V rubriki Slovenija sport bo mesto na tribuni zasedel Tone Vogrinc, ki bo razkril vse novosti iz slovenskega alpskega smučanja. Kot običajno bodo lahko gledalci po telefonu sodelovali tudi v kvizu »Skrtoc«.

NOGOMET / V 8. KOLU A LIGE

Derbi Parma - Fiorentina Udinese do novih točk?

V zelo izenačenem prvenstvu možni vsi rezultati

MILAN - Malokdaj je bilo italijansko nogometno prvenstvo A lige tako izenačno kot letošnje. Po 7 kolih je v razmaku štirih točk kar 12 ekip, ki naj bi se borile za prvo mesto, in v razmaku 5 točk pa ostalih 6, ki naj bi bile boj za obstanek v ligi. Presenetljivo je, da so v prvi skupini ekipe kot Vicenza, Perugia in Piacenza, v drugi pa Lazio.

Derbi današnjega kola bo vsekakor v Parmi, kjer bo mostvo trenerja Ancelottija igralo proti Fiorentini. Ancelotti se še ni odlučil, ali naj v vrata postavi izkusnega Buccija ali mladega Buffona. Fiorentina, ki se je med tednom uvrstila v nadaljnje kolo pokala pokalnih zmagovalcev, je gotovo dobila novega elana za današnjo tekmo. Seveda pa bodo domačini storili vse, da zmagajo, saj z dosedanjim potekom prvenstva nikakor ne morejo biti zadovoljni.

Poleg derbija v Parmi bo na sporedu še vrsta zelo zanimivih tekem. Bologna je po odličnem startu v zadnjih kolih nekoliko popustila. Danes ima lepo priložnost, da proti Romi

pokaže svojo moč. V Cagliariu bo gostovala Galeonova Perugia, ki je na 3. mestu in ima enako število točk kot Milan. Vroce bo tudi v Rimu, kjer Lazio gosti Vicenzo, ki je doslej pokazal precej več kot Zemanovo mostvo.

Udinese ima danes zares idealno priložnost, da osvoji nove tri točke, saj bo igralo doma proti zadnjemu vrščenju Reggiani.

DANASNJI SPORED (14.30): Bologna - Roma, Cagliari - Perugia, Juventus - Napoli, Lazio - Vicenza, Milan - Atalanta, Parma - Fiorentina, Sampdoria - Piacenza, Udinese - Reggiana, Verona - Inter.

B liga: Torino premagal Padova

V sinocnji vnaprej odigrani tekmi 9. kola nogometne B lige je Torino v Padovi premagal domačo ekipo z 2:0.

DANASNJI SPORED: Brescia - Cremonese, Cesena - Castelsangro, Empoli - Lucchese, Foggia - Palermo, Lecce - Bari, Pescara - Chievo, Reggina - Ravenna, Salernitana - Cosenza, Venezia - Genoa.

KOŠARKA / DANES V A1 LIGI

Tržaški Genertel ima v Pistoii priložnost za tretji par točk

TRST - Trzaski Genertel ima danes v 8. kolu kosarkarske A1 lige edinstveno priložnost, da se oddolži za pekoc domači sporslajjaj proti milanskemu Stefanelu in osvoji novi točki v Pistoii proti Olimpui, ki je z 2 točkama zadnja na lestvici. Današnja zmaga pa bi bila za Genertel še kako pomembna v boju za obstanek v ligi, saj bi se tako odmaknil neposrednim tekmeceem (Scavoliniju, Forliju in Pistoii) še za dve točki.

Naloga Trzacanov pa ne bo lahka, se posebno ce bodo igrali tako kot v nedeljo proti Milanu.

DANASNJI SPORED (18.00): Stefanel Milan - Kinder Bologna (tudi po TV), Teamsystem Bologna - Benetton Treviso (20.00 po Tele+2), Tele-

market Rim - Mash Verona, Olimpia Pistoia - Genertel Trst, Reggio Calabria - Cagiva Varese, Montana Forlì - Fontanafredda Siena, Polti Cantù - Scavolini Pesaro.

A2: derbi kola v Gorici

V 8. kolu A2 kosarkarske lige bo derbi v Gorici med domačo ekipo Pall. Gorizia in CFM Reggio Emilia, ki vodi na lestvici skupno z Riminijem in Montecatiniem. Gorici morajo nujno zmagati, ce želijo ohraniti stik z vrhom in s tem upati na napredovanje v višjo ligo.

OSTALI DANASNJI SPORED (18.00): Koncret Rimini - Casetti Imola, Caserta - Bancosardigna Sassari, Floor Padova - Serapide Pozzuoli, Faber Gabiano - Jcoplast Battipaglia, Livorno - Montecatini.

V 2. KOLU MOŠKE B2 LIGE / DVE PREPRIČLJIVI ZMAGI

Koimpex in Imsa Kmečka banka zmlela nasprotnika

Slogaši proti Copparu iz Ferrare zaigrali res dobro - Tudi Goričani so proti Cordenonsu odigrali brezhibno tekmo

Koimpex - Copparo Ferrara 3:0 (15:8, 15:4, 15:3)

KOIMPEX: A. Kralj 2+15, Stabile 6+5, Božić 4+3, Rovere 5+0, De Cecco 13+13, Princić 2+1, D. Kralj, Strajn, Riolino, Butelli, Volčić, Mijot.

Koimpex je spravil pod streho svojo prvo drugoligasko zmago. Igralci trenerja Petra De Waldersteina so se kmalu otresli začetne živčnosti in za nasprotnika praktično ni bilo več pomoči. Sodeč po tem, kar je pokazal v Repnu, naj bi Copparo sodil med slabša mostva v ligi, toda takoj je treba reči, da je Koimpex zaigral izvrstno in nasprotniku praktično ni dovolil, da bi prisel od izraza. V primerjavi s prvo tekmo proti Argentariu je sprejem servisa tokrat deloval zelo dobro, kar je podajacu Rovereju omogočilo, da je brez težav izvajal kombinacije.

Zelo dober je bil tudi blok, tako da Argentario skoraj nikoli ni mogel priti Koimpexu do živega, če pa je vendarle dosegel menjavo servisa, so domači igralci skoraj vedno takoj spet prisli do zoge.

»Posebno važno je, da tokrat v naši igri ni bilo nobenih nihanj«, je povedal pomožni trener Mario Cac. Skratka, prva zmaga daje Koimpexu upanje v uspešno prvenstvo in predstavlja dobro spodbudo pred sobotnim derbijem z Valom v Gorici.

Cordenons - Imsa 0:3 (6:15, 2:15, 4:15)

IMSA KMEČKA BANKA: Feri 3+1, Suli-

na 8+4, Matej Cernic 8+5, Cola 5+3, Beltrame 4+6, Simon Cernic 4+1, Florenin 0+2, Buzzinelli 0+0, Manià, Radetti, Marchesini, Devetak.

Servis(točke/napake): Cordenons 0/13, Imsa K. banka 8/17; napake: Cordenons 12, Imsa 5; blok: Cordenons 3, Imsa 10; trajanje setov: 20, 14 in 17 minut.

Imsa Kmečka banka se je tudi s prvega letošnjega prvenstvenega gostovanja vrnila z obema točkama. Tudi tokrat, kot že prejšnjo soboto, so Goričani v manj kot uri igre premagali nasprotnika, ki je v celi tekmi nabral samo 12 točk. Zamò je tudi tokrat poslal na igrišče isto ekipo kot v prvem prvenstvenem nastopu in

sicer s Simonom Cernicem v vlogi podajaca in Sulino v diagonalni z njim, s Ferijem in Matejem Cernicem na krilih ter Colo in Beltramejem na centru.

Plavo-rdeči so takoj pokazali, kdo je gospodar na igrišču. Če odmislimo nekaj preveč zgrešenih servisov v prvem setu, so drugače valovci igrali res izvrstno. Poleg napada, kjer je se posebej blestel Matej Cernic, so bili Goričani zelo učinkoviti tudi v bloku in v obrambi, tako da so domačini z velikansko težavo osvajali točke.

Po tekmi je bil tudi trener Lorenzo Zamò zelo zadovoljen: »Igrali smo res dobro, samo v prvem setu smo zgrešili

nekaj servisov preveč in v končnici tega seta tudi za trenutek popustili. V nadaljevanju tekme pa smo igrali brezhibno, saj smo tudi v obrambi pobrali veliko žog tako, da lahko svoje igralce samo pohvalim.«

Ceprav tudi tokrat Goričani niso igrali proti eni izmed boljših ekip, pa moramo vseeno pohvaliti vso ekipo, ki nasprotniku ni niti za trenutek prepustila pobude. Na takih tekmah je namreč največja nevarnost nezbranost. Plavo-rdeči pa so tokrat pokazali, da so premostili tudi to hibo, ki jih je v prejšnjih letih stala marsikatero točko.

(A & D)
Ostali izid: Red Level Isola - Chioggia 3:0

V 2. KOLU MOŠKE C1 LIGE

Črn dan Soče Sobema

Gladek poraz z Buio - Ali se ponavlja lanski začetek?

Soča Sobema - Idela Sedia Buia 0:3 (11:15, 5:15, 6:15)

SOCA SOBEMA: D. petejan 5+7, R. Petejan 2+3, Feri 2+9, Brisco 1+3, Braini 1+0, Tomsic 2+0, Battisti 1+1, Mucic 0+1, Ursic 0+1, Makuc 0+0, Cotic.

Se mar za sočane ponavlja začetek lanskega prvenstva, ko so na startu nanizali štiri zaporedne poraze, nato pa končno začeli zmagovati in ob koncu prvenstva celo dosegli uvrstitev v play off za napredovanje? Sodeč po večerajšnjem gladkem domačem porazu proti Ideal Sedii iz Buie (in porazu v prvem kolu v Padovi) bi bilo lahko tako. Toda v sovodenjskem taboru bi bili gotovo bolj zadovoljni, če bi začeli zmagovati že takoj na startu. Sinoci je bila prilžnost ugodna, toda s premalo ostrim servisom, napakami v napadu in neucinkovitim blokom na kaj več kot

na poraz niso mogli računati.

Sam začetek srečanja ni kazal na tak polom. Sočani so takoj povedli in vodili vse do 11:8. Takrat pa se je zanje srečanje predčasno končalo. Zacele so si slediti napake in Buia je z delnim izidom 7:0 dobila prvi set in s tem dejansko odločila tekmo. Nadaljevanje je bilo namreč gola formalnost. Domačim odbojkarjem ni uspevalo prav nič, tako da so si gostje brez problemov zagotovili še drugi in tretji set in s tem odnesli domov dve zlata vredni točki.

Poraza sočanov ne gre jemati tragicno, varovanje Vojka Jakopica pa najbolj jezi to, da Buia ni pokazala izredne igre in tudi ni tak nasprotnik, ki ga ne bi bilo mogoče premagati.

Ostali izid: Chioggia - Pallavolo Trieste 0:3, Fincantieri - Oderzo 1:3, Ponte nelle Alpi - Noventa PD 1:3.

ŽENSKA B2 LIGA / PROTI MARZOLI

V prvi tekmi doma Koimpex zamudil lepo priložnost

Katja Fabrizi in Maxi Srichia (Foto Balbi/Kroma)

Koimpex - Marzola Povo 2:3 (15:12, 13:15, 6:15, 15:11, 12:15)

KOIMPEX: Sricchia 9+7, Benevol 9+16, Cok 2+0, Vodopivec 10+7, P. Gregori 2+1, B. Gregori 2+6, Fabrizi 8+6, Gruden 1+0, Mamillo 7+2, Pertot, Ciocchi, Piccoli.

Servis (točke/napake): Koimpex 10/17, Povo 6/11.

Združena ekipa Koimpex je v sinocnjem drugem kolu zamudila lepo priložnost, da bi dosegla prvi prvenstveni točki v B2 ligi. Marzola iz Pova je zelo homogena in rutinizirana ekipa, kljub temu pa je bil Koimpex blizu zmage. Cemu torej poraz? Ker je Koimpex naredil več napak od nasprotnic. Jih Marzola ni delala? Seveda, ampak (skoraj) nikoli dveh zaporedoma, cesar zal za združeno ekipo ni mogoče trditi. Skoda, da se ni z Marzolo srečala kdaj kasneje, ko naj bi se forma in uigranost ekipe Bora in

Sloge izboljšali.

Gostje so prisle v telovadnici z zamudo in so imele za ogrevanje samo petnajst minut časa. Koimpex je to dobro izkoristil in takoj povedel z 9:3. Marzola je reagirala in pri rezultatu 11:7 je Koimpexov trener Sain zamenjal Benevolovo z Grudnovom, ki je zaigrala kot podajac, dotedanji organizator igre Paola Gregori pa je postala napadalka.

Ta poteza se je obrestovala in Koimpex je zaježil reakcijo nasprotnic ter povedel s 13:9, po nekaterih težavah pa je uvodni set tudi osvojil. V drugem setu je Grudnova podajala ze od vsega začetka. Marzola je visoko povedla z 10:3, tedaj pa so domače igralke odlično reagirale in Marzolo ujele pri trinajsti točki. Ko je ze kazalo, da jim bo preobrat uspel, so zal s slabim sprejemom in prestopom dobesedno podarile set nasprotnicam,

ki so nato brez večjih težav povedle v nizih z 2:1.

V 4. setu je Sain pomaknil Benevolovo na center, Barbara Gregori je sla na klop, v diagonalni s podajacem Grudnovom pa je zaigrala Mamillova. Set je bil na začetku zelo izenačen, Koimpex pa je s šestimi zaporednimi točkami povedel z 12:6. Tedaj je igrišče zapustila najboljša napadalka Marzole Andreatta (st. 11, a je v tie breaku spet igrala, ceprav je vidno sepala), ki si je poskodovala koleno, vendar pa to njenih soigralk ni zmedlo, saj so reagirale, prisle do rezultata 13:11, naposled pa je združena ekipa vendarle izbojevala tie break, v katerem pa je bilo zlasti pogubno to, da je zgrešila kar tri servise.

Izjavi trenerjev **Sain (Koimpex):** »V tie breaku nas je izdal servis, pred tem pa je slabo deloval sprejem servisa. Privosčili smo si predolgo pavze. V 4. setu sem zamenjal postavbo, da bi z vstopom na igrišče Mamillove povečal dinamičnost obrambe. Dejstvo je, da naša ekipa se nima prave podobe, nasprotnice pa so bile dosti bolj uigrane od nas.«

Dianti (Marzola): »V prejšnjem kolu smo Camstu dobesedno podarili zmago, zato se tokratnega uspeha veselimo, ceprav smo v obrambi in protinapadu zaigrali pod svojimi sposobnostmi. Zdi pa se mi, da smo mi v servisu in sprejemu stalno rasli, Koimpex pa je v teh dveh elementih popuscal iz tocke v tocko.« (ak)

Ostali izidi: Porcia - Sangiorgina 0:3 (-4, -3, -9), Albatros - Schio 1:3, Rovereto - Alloys 3:0 (6, 5, 5)

ŽENSKA C1 LIGA / PRVI USPEH KMEČKE BANKE K2 SPORT

Kalčeva ekipa prebila led

La Goriziani Zadržni kreditni banki podvig za las ni uspel

Kmečka banka K2 sport - Colombo VR 3:1 (15:12, 12:15, 15:12, 15:12)

OLYMPIA: H. Corsi 5+8, Braini 0+0, Brisco 8+11, Zotti 6+10, Trapuzzano 3+4, Bulfoni 3+0, Princić 6+6, V. Cernic 3+2, M. Cernic 1+2, C. Corsi, Pitacco 2+2, Pascolat.

»To je bila zmaga celotnega kolektiva, saj so vse menjave odlično opravile svojo nalogo Seveda, marsikaj moramo se popraviti, toda za vzdušje v ekipi je uspeh res dobrodošel«, po prvem uspehu igral Kmečke banke K2 sport v C1 ligi zadovoljno ugotavlja trener Marko Kalc. Goricanke so prebile led proti solidni ekipi, ki je dobro servirala in delala relativno malo napak. Tekma ni bila kdove kako kvalitetna, toda borbena in zanimiva. Gostiteljice so bile na mreži v premoci, toda v ostalem je bila njihova igra po trenerjevih besedah se vedno preveč raztrgana. »Ko smo nekoliko uredili sprejem servisa, je bilo takoj boljše«, je se povedal Kalc, ki je tokrat uvrstil Zottijevo v diagonalno s podajacem, kar je Verončankam povzročalo nemalo težav.

La Goriziana Zadržna kreditna banka - BMeters 2:3 (15:7, 13:15, 15:12, 5:15, 14:16)

LA GORIZIANA: Tomsic 1+1, Ursic 12+6, Ambrosi 2+3, Mo. Tomasin 20+17, Orel 7+6, Mi. Tomasin 11+11, Tosorati 1+2, Zuccarino 0+0, Braini 0+0, Humar.

Servis: La Goriziana 9 točk, 19 napak, BMeters 3 asi; blok: 5+1.

Valovke so bile proti BMetersu na pragu velikega presenečenja, za prvo zmago pa jim je zmanjkal samo kaneček sportne sreče. Res je nasprotnik nastopil okrnjen (poskodbe), res pa je tudi, da so varovanke Zorana Jerončica tokrat zaigrale zelo dobro in dokazale, da bodo trd oreh za vsakega nasprotnika. Kljub porazu so zato v Valovem taboru zadovoljni in upajo, da naslednjic take prilžnosti, kot se jim je ponudila sinoci, ne bodo več zamudili.

Ze sam začetek je pokazal, da mislijo valovke resno. Dobro je deloval sprejem, obramba je bila natančna in tako je bil tudi napad učinkovit. Prvi set je bil tako v domeni domačink in tudi v nadaljevanju je kazalo, da bo slo vse v redu. Toda pri vodstvu 9:4 se je Goricankam nekaj zataknilo in BMeters je set dobil. Tretji set je bil izredno izenačen, v končnici pa je bila domaća sesterka prisrebnejša in z asom Orlove povedla z 2:1 v setih. Takrat so se najbrž ustrašile zmage in gostje so zlahka dobile cetrti niz, da bi nato v tie breaku spet gledali izredno izenačeno borbo, v kateri je gostjam priskokila na pomoč tudi sreča.

Za dober nastop velja pohvaliti vse igralke, posebej pa mladi Barbaro Ursic in Aleksijo Ambrosi.

Ostala izida: Torriana - Volley 93 Trst 1:3, Fontane - Cordenons 0:3.

DEŽELNE LIGE / V MOŠKI C2 LIGI

Olympia in Bor brez izgubljenega seta

Sokolovke gladko izgubile v Čedadu - Slogašice po petih setih premagale Staranzano

MOSKA C2 LIGA
Supermarket Europa - Olympia Cdr 0:3 (4:15, 1:15, 13:15)

OLYMPIA: J. Terpin 8+5, B. Sfiligij 6+8, G. Sfiligij 5+4, Maraz 5+7, Grauner 1+2, Bensa 4+4, A. Terpin 0+1, Pintar 2+2, Hlede 0+0, Seni.

Servis (točke/napake): Olympia 9/16, blok: 9, napake nasprotnika 11.

Odbojkarji Olympie so v Gradezu dosegli drugo prvenstveno zmago, do nje pa so prišli razmeroma lahko, saj je bil Supermarket Europa ena slabših ekip, s katero se je letos pomerila Vukoviceva ekipa. Prva dva seta sta bila povsem enosmerna, saj je pri Goricanih vse funkcioniralo, tako kot je treba. Deloma se je zataknilo le v tretjem, ko je trener Vukovic zamenjal nekaj igralcev, padla pa je tudi zbranost zaradi sibkosti nasprotnika. Tako je ekipa iz Gradeza uspešno osvojila kar trinajst točk, za več pa ni bila sposobna.

Bor Fortrade - Italy Fojda 3:0 (15:13, 15:11, 15:4)

BOR: Taberni 6+12, Pavlica 0+0, Coloni 2+1, D. Furlanic 6+8, Marega 5+2, Sustersic, Ruttar 1+0, I. Furlanic 7+5, Cella 0+2, Cutuli 6+1, Danieli.

Trajanje setov: 29, 25, 22 minut. Servis (točke/napake): 10/10.

Borovci so zaigrali objektivno boljše kot pred tednom v Gradiscu in prepričljivo zmagali. Njihovo najbolje orožje je bil servis, s katerim so popolnoma onemogočili nasprotnikov napad na centru.

Gostitelji so priceli odločno in povedli z 12:7, nato se je zataknilo in itely je nadoknadil zaostanek (12:12), konec pa je spet pripadel borovcem. V ostalih dveh setih so borovci naleteli na skromnejši odpor nasprotnika in ga s solidnim nastopom povsem nadigrali. Zmagali pa so dvakrat, saj je sodnik (pomotoma) dosodil ponovitev zadnje točke, ko sta se ekipi pod mrežo ze rokovali. Borovci so si takoj pridobili servis in vdrugic zmagali kar z asom. (Dejan)

ZENSKA C2 LIGA
Aftr - Sokol 3:0 (15:9, 15:12, 15:10)

SOKOL: L. Masten 1+3, Martina Kosmina 0+1, Spacal 3+8, Milic 1+1, Svara, Zadnik 0+3, Visintin 0+0, Semec, Tensi, Ferluga 2+4, Maja Kosmina 2+5.

Sokolovke so v Čedadu dozevale gladek poraz, ki ga lahko pripisejo precejšnjemu številu zgrešenih servisov, slabemu sprejemu in tudi obrambi. Ze sam začetek je bil precej slab in Aftr je takoj visoko povedel in zanesljivo dobil set. V 2. setu je Sokol povedel z 10:3, nato pa je nastopil popoln »black out« in Aftr je dobil tudi ta niz. Po izenačenem začetku v zadnjem setu pa so Nabrežinke spet popustile in domačinke so zasluženo slavile.

MOSKA D LIGA
Roveredo - Espago 3:0 (15:8, 15:6, 15:12)

ESPEGO: Castagner, Devetak, Mucic, Braione, Jelen, Manià, Makuc, Cernic, Lukež, Poletto, Lutman, Brisco.

Bolj izkusen nasprotnik je bil za Goricane pretird oreh. Največ težav so gostje imeli z menjavo servisa, razen centrov pa so napadalci odpovedali. Roveredo je bil izvrsten v obrambi in boljši v sprejemu in servisu.

ZENSKA D LIGA
Sloga - Staranzano 3:2 (15:11, 13:15, 5:15, 15:6, 15:7)

SLOGA: Molassi 20+16, Furlan 2+7, Sossi 2+2, Miot 6+11, Kocjancić 1+1, Kalc 8+5, Obad 0+1, Mauro 0+0, Cauter, Babudri, Kuferšin, Kobau.

Servis (točke/napake): Sloga 6/10, Staranzano 5/10.

Slogašice so v prvem letošnjem srečanju pred svojimi gledalci osvojile prvi točki v D ligi. Po skoraj dveh urah in petih setih so spravile na kolena izkuseno sesterko Staranzano. Rezultat bi bil lahko tudi bolj prepričljiv, ce ne bi bilo toliko nihanj v igri in pa trenutkov nezbranosti, zaradi katerih je spaval po vodi drugi set, v katerem so Peterlinove varovanke ze vodile s 13:10.

Nedvomno je bil najboljši prvi set, po vodstvu gostij z 2:1 v nizih pa so slogašice izredno reagirale in v cetrtem ter odločilnem petem setu povsem strle odpor gostij. Pri Slogi je manjkala Tanja Blazina, katero pa je zelo dobro nadomestila Tjasa Kalc. Posebej je treba omeniti tudi Eliso Molassi, ki je bila v napadu za gostje neresljiva uganaka.

C2 LIGA

Težka tekma za Triestino

V gosteh igra proti Arezzu

Trzasko mostvo bo danes v C2 ligi gostovalo pri nevarnem Arezzu, ki ima kot Triestina 12 točk in je 3. na lestvici. Za trzasko ekipo bo Arezzo gotovo trd oreh, se posebno ker ima trener Trzacanov Rosselli težave pri sestavi mostva. V obrambni vrsti bo namreč poleg Grandinija odsoten se Zanotto. Na srečo si je opomogel Ubaldi, ki bo zanesljivo igral.

Arezzo je zelo neugoden nasprotnik, predvsem ko igra na lastnih tleh. Posebno nevarna sta napdalca Graziani in Scichilone, sicer pa je vsa ekipa zelo uigrana in ni naključno, da je pri samem vrhu prvenstvene lestvice.

DANASNI SPORED (14.30): Arezzo - Triestina, Fano - Forlì, Giorgione - Pisa, Livorno - Vis Pesaro, Massese - Baracca Lugo, M. Ponsacco - Tolentino, Pontedera - Rimini, Sandomà - Iperzola, Ternana - Maceratese.

VRSTNI RED: Pisa, Livorno in Maceratese 15, Ternana 13, Triestina in Arezzo 12, Fano 11, Tolentino, Massese in Sandomà 10, M. Ponsacco, Vis Pesaro, Baracca Lugo, Iperzola in Forlì 9, Rimini 8, Pontedera 7, Giorgione 6.

PROMOCIJSKA IN 1. AMATERSKA LIGA

Zarja z vodilno Caprivo Primorje »doma« v Briščkih

Bazovci bi se z zmago prebili na čelo lestvice - Prosečani in Sovodenjci upajo v poln uspeh - Vesna po točko

Promocijska liga
Flumignano - Sovodnje
Zadružna kreditna banka

Sovodenjci bodo danes v gosteh igrali proti zadnjevrščenemu Flumignanu, vseeno pa se zavedajo, da jih čaka težka naloga. Flumignano je tudi lani slabo začel, nato je nabil neverjetno serijo devetih zmag in seveda dosegel obstanek v ligi. Upati je, pravijo v sovodenjskem taboru, da se Flumignanu ne bo odprl prav danes.

Sovodenjci bodo igrali v dokaj okrnjeni postavi. Odsoten bo standardni vratar Sandi Gergolet, ki si se ni opomogel od poškodbe na derbiju v Bazovici. Zamenjal ga bo Stefan Tommasi, ki je v nedeljo proti Maranesju odlično opravil svojo nalogo. V napadu pa se bo verjetno zelo poznala odsotnost strelca Goriupa, ki je izključen kar za dve koli. Trener-igralec Interbartolo bo verjetno ubral bolj obrambno taktiko in se nato posluževal protinapadov. Na zadnjih dveh srečanjih (proti Zarji in Maranesju) so Sovodnje pokazale lep napredek v igri. Ob podpori zvestih navijačev upajo v sovodenjskem taboru vsaj na točko.

Primorje - Manzano

Zaradi slabega stanja proskega igrišča bo Primorje danes igralo na bližnjem igrišču »Pristaniskih delavcev«. Gostilo bo Manzano, ki se je lani v isti skupini se kar dobro odrezal in s 45. točkami pristal na sedmem mestu. Letos v ekipi ni prišlo do velikih sprememb. Novost predstavljata vratar Angoluzzi (Sevegliano) in vezni igralec Moreale (Tricesimo). Po neodločenem rezultatu v prvi tekmi s S. Canzianom je Manzano doživel dva zaporedna po-

Massimo Goriup zaradi kazni ne bo igral (Foto kroma)

raza (Zarja, Maranesje), nato izbojeval dve zmagi (Flumignano, S. Luigi), v nedeljo pa proti Trivignanu ni sel preko neodločene rezultata. Naj dodamo se, da je Manzano v gosteh (tri tekme) dosegel en sam gol.

V taboru Primorja je po nedeljski prvi prvenstveni zmagi morala visoka in zato vlada med navijači optimizem, čeprav bodo Prosečani igrali na »tujem«. Kar se tiče postave, ne bi smelo biti večjih problemov. V dvomu je le Auber zaradi poškodbe.

Zarja - Capriva

V Bazovico prihaja prvovrščena Capriva, ki je bila lani prva v 1. AL (skupina B) s 57. točkami. Gostje tako kot zarjani predstavljajo pravo presečenec prvenstva. Prav v nedeljo so prehiteli Bazovce na vrhu lestvice. Doslej so doživeli en sam poraz (Mossa 2:1), izbojevali pa kar pet zmag.

Se posebej se je izkazala obramba, saj je Capriva dobila le tri gole, dala pa deset. Danes bi se gostje verjetno zadovoljili tudi z neodločenim rezultatom, ker bi s tem ohranili prvo mesto na lestvici.

Zarjani pa upajo na

zmago kljub temu, da trener Palcini ne bo imel na razpolago vseh nogometašev, saj sta Strukelj in Kalc poškodovana, Tognetti pa je izključen.

1. Amaterska liga
Medeuzza - Vesna
Krizani odhajajo v goste

V 2. IN 3. AMATERSKI LIGI

Težka naloga za Kras Breg upa v uspeh

Primorec letos precej boljši - V 3. AL Gaja ne sme oddajati točk - Revanša Mladosti

2. Amaterska liga
Latte Carso - Kras

Krasovci, ki bodo morali na igrišče zaradi številnih poškodb v okrnjeni postavi, so danes pred težko preizkušnjo. V goste bodo igrali proti enemu od glavnih favoritov latte Carsu. Domaćini so doslej nadigrali in premagali vse nasprotnike. V starih tekmah so dali kar 19 in prejeli le tri gole. Ta podatek dokazuje, da je naloga krasovcev danes skoraj brezupna. Navijači so zaskrbljeni, Kras je do edine točke prišel proti Medeji in položaj na lestvici gotovo ni rožnat. Za petami Krasa sta le Villesse in CGS, ki se nista osvojila niti točke.

Primorec - Cervignano

Cervignano je lani izpadel iz 1. AL skupina B (15. mesto 25 točk) in tudi letos igra povprečno. Osvojil je le tri točke z zmago v drugem kolu proti Villanovi.

Trebenci, ki so lani imeli precej težav, letos igrajo mnogo boljše, predvsem pa bolj sproščeno. Z devetimi točkami so na četrtem mestu lestvice. Polczaj lahko danes se izboljšajo, čeprav ima trener probleme s postavo. Zaradi nedeljske izključitve je bil kaznovan z dvotedensko prepovedjo igranja Srebernich, Giral di pa je izključen zaradi četrtega opomina.

Breg - Poggio

Ekipa iz Zdravščine, ki je v lanskem prvenstvu zbrala le 20 točk in zasedla 12. mesto, je letos boljše začela. Prvi poraz je doživela prejšnjo nedeljo doma proti Chiarboli, čeprav bi zaslužila točko. Brežani, ki so se nepremagani, v prvi vrsti upajo na nadaljevanje pozitivne serije. Verjetno bi bil tokrat dobrodošel tudi neodločen rezultat, ker bi s tem Brežani ostali še vedno na vrhu lestvice, kar pred začetkom prvenstva ni predvideval se najbolj optimističen navijač enajsterice dolinske občine.

3. Amaterska liga
Roianese - Gaja

Gajevci v zadnjih dveh nastopih niso blesteli (dva neodločena rezultata) in so tako zdrsili na četrto mesto. Danes pa gredo v goste k ekipi, ki je po lanskem izpadu iz 2. AL letos startala med favoriti. Domaćini, ki imajo točko manj od vodece dvojice S. Andrea - Campanelle in točko več od Gaje, upajo na zmago, ker hočejo ostati pri vrhu lestvice. Gajevci pa si ne smejo dovoliti spodrsilja, če hočejo upati na napredovanje. To pomeni, da se pri Sv. Sergiju obeta res oster boj za točke.

Breg B - S. Andrea

Drugi ekipi Brega prihaja v goste ekipa, ki je lani izpadla in zato računa na takojšen povratek v 2. AL. Trzacani so se napremagani in tudi danes, čeprav igrajo v gosteh, računajo na uspeh. Za Brežane, ki so se doslej se kar dobro odrezali, bi tudi ena točka predstavljala lep podvig, saj je Sant'Andrea na neodločen rezultat prisilila le Servolana, premagal pa je Latte Carso, Roianese in prejšnjo nedeljo Montebello kar s 5:0. (B. R.)

Grado - Mladost

Dobrodošli se bodo danes v Gradezu skušali oddolžiti za to, kar so zapravili na nedeljski tekmi proti Azzurri. Grado je namreč zadnji na lestvici z eno samo točko. Mladost pa si danes absolutno ne sme privoščiti, da bi zapravila toliko priložnosti za gol kot v prejšnjem kolu. Predvsem pa bodo morali Dobrodošli paziti tudi v obrambi, saj so doslej prejeli kar 6 zadetkov, le enega manj od Ville Vicentine, ki ima najbolj ranljivo obrambo v tem prvenstvu. Ekipa kot Mladost, ki računa na napredovanje, pa mora proti zadnjemu z lestvice nujno osvojiti tri točke, čeprav tudi v Gradezu ne bo lahko.

ELITNA LIGA / PROTI RIVIGNANU

Juventina si še enega »kiksa« v Štandrežu ne misli privoščiti

Štandrežci se bodo danes doma pomerili z ekipo Rivignana, ki ima kot naše mostvo enako število točk (10) in je na 3. mestu lestvice. Rivignano je skupno s Tamajem tudi ekipa, ki se ni izgubila niti tekme. To pa kaže, da je njena moč predvsem v obrambi. V šestih kolih je namreč doslej dvakrat zmagala in kar stokrat igrala neodločeno. Najboljši igralec Rivignana je gotovo Lepore, ki je tudi na nedeljski zmagoviti tekmi proti Aquilei (3:1) dal dva zadetka.

Po nedeljskem podvigu v San Giorgiu di Nogaro je vzdusje v juventininem taboru se zaveda vedro. Po katastrofalnem porazu do-

ma proti Gradeseju (1:7) je zmaga proti vodilni Sangiorgini pršla kot nalasc in standreski nogometaši z optimizmom pričakujejo današnji boj z Rivignanom.

Ekipa bo spet nastopila v okrnjeni postavi, brez Zaniera, Trampusa in Kavsa, ki so poškodovani. Bastiani je ves teden bolehal in zato je njegov nastop danes vprašljiv. Zaradi izključitve bo odsoten tudi Cecotti, ki je bil zadnje case zares v dobri formi.

Ce pa bo Juventina danes zaigrala kot v nedeljo proti Sangiorgini, tako poztvovovalno in odločno, potem se zares ni bati neugodnih presenečenj.

NOVICE

Danes

Nedelja, 3. novembra 1996

NOGOMET

ELITNA LIGA

14.30 v Rivignanu: Rivignano - Juventina

PROMOCIJSKA LIGA

14.30 v Bazovici: Zarja - Capriva; 14.30 v Briščkih, Ervatti: Primorje Adriaker - Manzano; 14.30 v Flumignanu: Flumignano - Sovodnje Zadružna kreditna banka

1. AMATERSKA LIGA

14.30 v Medeuzzi: Medeuzza - Vesna

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Trebbah: Primorec - Pro Cervignano; 14.30 v Vizvoljah: Latte Carso - Kras; 14.30 v Dolini: Breg - Poggio

3. AMATERSKA LIGA

14.30 v Gradezu: Gradese - Mladost

NARASCAJNIKI

10.30 v Doberdobu: Mladost - Staranzano; 9.00 v Trstu, Drevored Sanzio: Esperia - Zarja

NAJMLAJSI

10.30 v Bazovici: Gaja - Chiarbola

ZACETNIKI

10.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Villesse; 10.30 v Repnu: Primorje Telital - Costalunga

KOSARKA

D LIGA

20.30 v Trstu, 1. maj: Bor Radenska - Cicibona Preff. Marsich; 15.30 v Dolini: Chiarbola - Kontovel

KADETI

11.00 v Briščkih, »Ervatti«: Jadran - Pall. Trieste

ODBOJKA

MLADINKE

11.00 v Dolini: Breg - Sant'Andrea; 11.00 v Repnu: Sloga A - Kontovel

Obvestila

SK DEVIN

prireja novoletno zimovanje od 26. decembra do 1. januarja in od 1. do 6. januarja 1997 v Falacadah (Belluno). Predvideni tečaji z lastnimi vaditelji. Prijave se 5. novembra na sedežu kluba v Cerovljah. Informacije po tel. 2916004.

SK DEVIN

obvesca, da se bo v sredo 6. novembra ob 17. 00 v soli Marchesetti v Sesi Janu začela predsmucarska telovadba za otroke, za odrasle pa v petek 8. novembra ob 20.30.

SK BRDINA

organizira zimovanje v Mariboru. Vpisovanje in informacije na sedežu kluba vsak ponedeljek, od 19. do 20.30. Ponudba je zelo ugodna. Vabljeni!

SK BRDINA

organizira sejem rabljene smucarske opreme, ki bo 8., 9. in 10. novembra v Domu Brdina na Opčinah. Zbiranje opreme bo v četrtek, 7. novembra v Domu Brdina od 18. do 20. ure.

PLANINSKA ODSEKA SK DEVIN IN SZ SLOGA

prirejita v nedeljo, 10. t. m. izlet na Vrh sv. Mihaela in nato martinovanje v Doberdobu. Zaradi omejenega števila za martinovanje sprejemamo rezervacije do torka, 5. novembra na tel. št. 200782 (Francko), 226283 (Viktor) in 208373 (Lucano).

TPK SIRENA

vabi clane, da se udeležijo prijateljskega srečanja z Arianom Bogatec, ki bo v petek, 8. novembra, ob 20. uri v društvenih prostorih.

MLADINCI / POKRAJINSKO PRVENSTVO

Lepa zmaga Sovodenjcev

Remi Vesne - V deželnem prvenstvu poraz Primorja in Juventine

POKRAJINSKO PRVENSTVO

NA GORISKEM

Sovodnje - Azzurra 3:0 (1:0)

STRELCA: Fabjan 2, De Comelli.

SOVODNJE: Florenin, Devetak, Pisk, Bernardis, Peteani, Miklas (Donati), Cotic

(Tomsic), De Comelli, Ozbot, Fabjan, Figelj.

Proti skromnemu nasprotniku so Sovodenjci zaslužen zmagali in kar je se bolj spodbudno, so prikazali dobro igro. Poznalo se je namreč, da je včeraj v mladinskem mostvu igralo tudi nekaj nogoemtašev, ki običajno igra s clasnko ekipo (Bernardis, Donati, Peteani).

Ze v prvem polcasu bi Sovodenjci lahko dosegli več golov. Morali pa so se zadovoljiti z vodstvom, ki ga je dosegel De Comelli. V nadaljevanju so gostitelji se poosttrili tempo igre, stalno napadali in razigrani Peter Fabjan je tako dosegel se dva gola in visoka zmaga je bila tu.

Za ta uspeh je treba pohvaliti prav vso sovodenjsko ekipo.

NA TRZASKEM

Monfalcone - Vesna 3:3 (2:0)

VESNIN STRELCE: Zettina 3.

VESNA: Gruđen, Cossutta (Glavina), Beno, Toncich, Steffé, Pussini, Bulli, Castellana, Sustersich, Varin, Polli (Zettina).

Po zelo dobri igri, predvsem v drugem polcasu, je kriska Vesna v Trzicu povsem zaslužen osvojila točko proti močnemu Monfalconeu. V prvem polcasu so gostitelji imeli več od igre in povedli z dvema goloma razlike. V nadaljevanju je Vesna silovito reagira-

la in z razigranim Andreo Zettino, ki je dosegel kar tri zadetke, tudi zaslužen izenacila.

Ceprav je za osvojeno točko treba pohvaliti vso ekipo, pa bi tokrat se posebno omenili vratarja Erika Grudna, ki je nekajkrat odlično posredoval, in seveda strelca Andreo Zettino.

DEŽELNO PRVENSTVO

Primorje - Aquileia 0:1 (0:1)

PRIMORJE: Murri, Cavanna, Lovrečič, Bianco, Bukavec, Braini, Ban (Turk), Kuk, Iozza, Franzot (Hrovatin), Milković (Leghis-

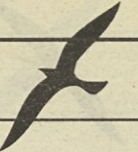
Nasi nogometaši so po spodbudnem začetku prejeli gol v 15. minuti zaradi nespo-razuma v obrambi. Primorje je takoj reagiralo, si ustvarilo več priložnosti za zadetek in bi izid tudi izenacilo, a sodnik je spregledal »cisto« ensjmetrovko.

V drugem polcasu so Prosečani popustili, gostje pa so brez težav ohranili rezultat in tudi zaslužen zmagali. (Gorazd)

Juventina - San Sergio 0:6 (0:3)

JUVENTINA: zagato, Federici, Pibiri, Taglia, Milotti, Gimona, Franchi (Sconamiglio), Screm, Trampus, Ballabaen, Donati.

Okrnjena postava Juventine je včeraj doživel se en visok poraz, tokrat proti močnemu San Sergiu. Gostje so stalno napadali, tako da je domaci vratar Zagato imel polne roke dela. Juventina, ki se je pretežno branila, je imela le eno priložnost za gol: pri strelu na gostujoča vrata pa Daniele Trampus, ki se je po dolgem času vrnil na igrišče zaradi poškodbe, ni imel sreče.

GLEDALIŠČA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

V sredo, 6. novembra, ob 16. uri in v četrtek, 7. novembra, ob 16.00 in ob 19.30 ponovitev A. Millerjeve drame »Razbito steklo«. Režija Dusan Mlakar.

SSG razpisuje abonma 1996/97: vpisovanje novih abonmentov od 10. do 14. ure pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, telefon 632664.

Gledališče Verdi - Dvorana Tripovich

Jesenska simfonica 1996/97

V petek, 8. novembra, ob 20.30 (red A) in v nedeljo, 10. novembra, ob 18. uri (red B) - koncert orkestra in zbor gledališča Verdi pod vodstvom Lotharja Zagroseka. Sopranistka S. Patchell, mezosopranistka A. Elster, tenor J. O'Neal in basist M. Eder.

Pri blagajni Dvorane Tripovich je v teku prodaja vstopnic za vse koncerte.

V soboto, 9. novembra, ob 20.30 bodo uprizorili opero v 16 prizorih »Tina«, v podelstev spomina Tine Modotti. Glasbo je napisal furlanski skladatelj Andrea Centazzo, nastopajo Ottavia Piccolo, sopranistka Francesca Ziveri, baritonist Fulvio Massa in Edvard Weston, glasbena skupina Musica attuale in plesna skupina Dance Studio. Predstava je koprodukcija videmske občinske uprave in trzasko operne hiše Verdi, uprizorili pa jo bodo tudi v Vidmu, v Palamostre v torek, 5. in v sredo, 6. novembra, ob 21. uri.

Urniki blagajne Dvorane Tripovich: 9-12, 16-19. Vpisovanje novih abonmajev pa bo možno do 2. decembra 1996.

Gledališče Rossetti

Gledališka sezona 1996/97

Jutri, 4. novembra, ob 20.30 izredna predstava za neabonente »A me gli occhi please!« z Gigijem Proiettijem.

V torek, 5. novembra, ob 20.30 premiera »A me gli occhi, please!« z Gigijem Proiettijem. V abonmaju odrezek st. 11 (moder) - red premiera; ob 17.45 srečanje z Gigijem Proiettijem na tržaski univerzi (Avla A ekonomske fakultete). Predstavila ga bosta prof. Roberto Damiani in prof. Vladimir Nanut. Vstop prost.

Gledališka sezona 1996/97: abonmaje lahko podpisate pri blagajni gledališča Rossetti (ob delavnikih: 8.30-13, 16-19.30), blagajna v Pasazi Protti (ob delavnikih: 8.30-12.30, 16-19), v solah, na univerzi in pri podjetjih.

Gledališče Cristallo- La Contrada Danes, 2. novembra, ob 16.30 in ob 20.30 - A. Cechelin »El mulo Carletto« Roberta Damianija. Nastopajo Orazio Bobbio, Ariella Reggio. Režija F. Macedonio.

Zadnja ponovitev jutri, 3. novembra, ob 16.30. Pri blagajni gledališča ali v Pasazi Protti pri UTAT, pri podjetjih, združenjih, v solah lahko podpisate abonma.

KRIZ

Dom Alberta Sirka

V petek, 8. novembra, ob 20.30 posebna predpremiera: Eduardo De Filippo »Filomena Marturano«. V glavnih vlogah igrata Miranda Caharija in Livij Bogatec. Premiera bo v soboto, 9. novembra, ob 20.30, prva ponovitev pa v nedeljo, 10. novembra, ob 16. uri.

ŠENTJANŽ V ROŽU

K&k center: v petek, 8. novembra, ob 19.30 P. Vojvič-Purcar: »Dialog odra z življenjem« - igra Magda Kropivnik.

OBIRSKI

Gostilna Kovac: V soboto, 9. novembra, ob 20.00 - Martinovanje s kulturnim programom.

VELIKOVEC

Gospodinjska sola v Sentrupertu: v soboto, 9. novembra, ob 10. uri predstavitev krajevnega zgodovine ob 90. obletnici SPD Lipa.

GLEDALIŠČA

SLOVENSKO MLADINSKO

GLEDALIŠČE

Vilharjeva 11, Ljubljana

SLOVENSKO
MLADINSKO
GLEDALIŠČE

SMG v koprodukciji z gledališčem

Glej: BUTTERENDFLY

Režija: Matjaz Pograjc

Ponedeljek, 11. novembra ob 19.30: za KONTO in IZVEN.

SILENCE SILENCE SILENCE

Režija: Vito Taufer

Torek, 12. novembra ob 19.30

Četrtek, 14. novembra, ob 19.30

Petek, 15. novembra, ob 19.30

Odprto mladinsko

Emil Filipci: VESELJA DOM.

Režija: Nick Upper.

Sreda, 6. novembra, ob 19.30 uri:

za IZVEN.

SNG DRAMA

Erjavčeva 1, Ljubljana

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
DRAMA
LJUBLJANA

G Feaydeau: BOLHA V USESU

ali KAPLJA CEZ ROB

Ponedeljek, 4. novembra, ob 19.30,

za abonma PONEDELJEK in IZVEN.

Torek, 5. novembra, ob 19.30,

za abonma TOREK in IZVEN.

D. Mamet: SEKSUALNA PERVER-

ZIJA V CHICAGU

Sreda, 6. novembra, ob 19.30,

za abonma STUDENTSKI PRVI

in IZVEN

Četrtek, 7. novembra, ob 19.30,

za abonma DIJASKI 3 VECERNI

in IZVEN.

W. Shakespeare: HAMLET

Sobota, 9. novembra, ob 19. uri,

za IZVEN in KONTO.

Mala drama

J. Osborne: OZRI SE V GNEVU

Četrtek, 7. novembra, ob 19. uri,

za IZVEN in KONTO.

P. Ridley: DISNEY RAZPARAC

Torek, 5. novembra, ob 20. uri:

za IZVEN in KONTO.

MESTNO GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKO

Čopova 14

Edward Albee

TRI VISOKE
V
ŽENSKO

E. Albee:

TRI VISOKE ŽENSKO

Ponedeljek, 4. novembra, ob 19.30:

za abonma MLADINSKI 4

Sreda, 6. novembra, ob 15.30: IZVEN

in abonma SREDA POPOLDANSKI

T. Partljic:

POLITIKA, BOLEZEN MOJA

Torek, 5. novembra, ob 19.30:

za IZVEN in KONTO

Tone Partljic:

STAJERC V LJUBLJANI

Sreda, 6. novembra, ob 20.30:

za IZVEN in KONTO.

SNG

OPERA IN BALET

Župančičeva 1, Ljubljana

R. K. Šcedrin: ANA KARENINA

(celovecerni balet)

Sreda, 6. novembra, ob 19.30:

abonma SREDA, IZVEN, KONTO

Petek, 15. novembra, ob 16.30:

abonma SREDA, IZVEN, KONTO

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Krekov trg 2, Ljubljana

B. Krilić: JAJCE

Četrtek, 7. novembra,

ob 17. uri: IZVEN

S. Makarović:

SAPRAMISKA,

Četrtek, 7. novembra, ob 17. uri

Veliki oder

M. Leaf - M. Dekleva:

ZGODBA O FERDINANDU

Sobota, 9. novembra ob 11. in 17. uri

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR

Rofovski trg 2, Maribor

Jocica Ros:

UGANKE ZANKE ZAVOZLANKE

Danes, 3. novembra ob 11. uri.

Jan Malik: ZOGICA MAROGICA

Nedelja, 10. novembra, ob 11. uri:

za otroke od tri leta dalje.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

Gledališki trg 5,

Celje

P. Shaffer: GORDONIN DAR

Režiser: Mile Korun

Sobota, 9. novembra, ob 17. uri:

abonma Studentski večerni in IZVEN

Z. Hočevar: SMEJCI

Režiser: Franci Krizaj

Sreda, 6. novembra, ob 16.30:

abonma I, Gimnazija III Celje in izven

Četrtek, 7. novembra, ob 16.30:

abonma I, Gimnazija III Celje in izven

KOROŠKA

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

V farni dvorani danes, 3. novembra, ob 11. uri ponovitev lutkovne igre »Leteci zabon«.

BOROVLJE

V mestni hiši danes, 3. novembra, ob 10. uri literarni zajtrk ob 90. rojstnem dnevu pesnika prof. Ciecittija.

ŽITARA VAS

Kulturni dom Kumst: v soboto, 9. novembra, ob 14. uri odprtje obnovljenega kulturnega doma v Žitari vasi pod geslom »Kumstovanje - Kumst'n«.

GLASBA

TRST

Glasbena matica

Abonmajska koncertna sezona 1996/97

Otvoritveni koncert bo 5. novembra v Kulturnem domu. Nastopil bo Komorni orkester Camerata labacensis iz Ljubljane. Dirigent Nikolaj Aleksejev, Davor Bucic - flauta. Na sporedu skladbe Goloba, Vivaldija, Stamitza in Suka.

Dvorana Tripovich

Danes, 3. novembra, ob 18. uri - bo na sporedu koncert ob praznovanju patrona sv. Justa. Igra trzasko godbeno društvo »Giuseppe Verdi«.

RAZSTAVE

TRST

Miramarski park: v konjunsici je do 7.1.97 na ogled razstava »Praski zaklad«. Umik: do 26.10. 9-19 in od 27.10. do 7.1.97 9-18.

Miramar - Skulptura v parku: v parku je na ogled razstava del slikarjev-kiparjev A. Cavaliere, C. Ciussi, B. Munari, M. Staccioli in N. Zavagno, ki jo organizirajo Trgovinska zbornica, trz. turistična ustanova, Studio Bassanese Združenje Eos pod pokroviteljstvom trzasko občine, pokrajine in dezele FJK.

Kavarna San Marco: na ogled je fotografska razstava v črno-belem Piera Ninfe z naslovom »L'universo del tango«.

Galerija Bassanese: na ogled je razstava Alike Cavaliereja z naslovom »Pian Cordova, Romagnano Sesia 28078«.

Galerija Torbandena: na ogled je razstava v poklonu Filippu De Pisisu, dela od leta 1926 do 1950.

Galerija ISIS - Ul. Corti 3/A: do 7. novembra je na ogled razstava slikarja L. Fattorella z naslovom »Pittura, tragitto creativo«.

V isti galeriji »soba A« pa razstavlja tržaski slikar Fulvio Pisan »Suggestive vedute«.

Gostilna »Stalletta« (Sv. Jakob): do 30. novembra bo na ogled skupinska razstava trzaskih slikarjev z naslovom »Sapori d'autunno«, ki ga organizira Književni krožek Furlanije-Juljske krajine.

OPČINE

Prosvetni dom - SKD Tabor: do 5. novembra je na ogled razstava ob 15-letnici delovanja

KOROŠKA

CELOVEC

Bau Holding Kunstforum: do 16. novembra je na ogled razstava del Christine Zurluh. Nova mestna galerija: na ogled je razstava 100 akvarelov in risb Egona Schieleja.

BELJAK

Muzej mesta Beljak: na ogled je razstava Skriti zakladi (mineralogija in zgodovinsko rudarstvo na Koroskem).

ŠENTJANŽ V ROŽU

K&k center: na ogled je razstava del slikarja

Trzasko

koncertno društvo

sporoca, da se bo koncertna sezona 1996/97 pričela 11.11.96 in se zaključila 21.4.1997.

V ponedeljek, 11. novembra 1996, ob 20.30 - Koncert baritona Hermanna Preya in pianista Michaela Endresa. Izvajala bosta Schubertove skladbe.

BRIŠČIKI

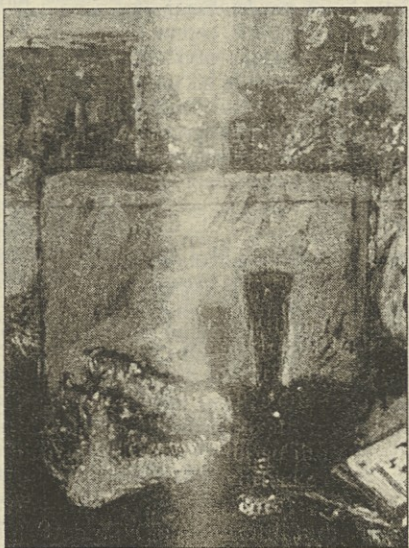
Boris Sports klub

V petek, 8. novembra, ob 21.30 koncert skupine Midnight Express Blues Band.

obrtne Gabrijele Ozbic (ob delavnikih od 16. do 20. ure ter ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. ure).

PASSARIANO

Villa Manin: do 6. januarja 1997 bo na ogled razstava »Velicina neke dinastije, dedščina rodbin Manin in Dolfin«.

Klavdija Palcica z naslovom »Slike«; Od 17.11. bo na ogled razstava Draga Druskovića »Grafike«; Do 8. decembra bo na ogled razstava »Ko bo cvetel lan«.

TINJE

Dom prosvete Sodalitas: na ogled je razstava Zdravka Luketica iz Maribora.

ŠENTJANŽ V ROŽU

K&k center: na ogled je razstava del Erike, Michaela in Brigit Jenko (olja, akvareli in akril).

CANKARJEV DOM

GLEDALIŠČE

Od ponedeljka, 4. novembra do srede 6., ob 21. uri,

v četrtek 7. novembra, ob 19. uri:

BETONTANC:

KNOW YOUR ENEMY!

Telesno gledališče.

Režija: Matjaz Pograjc.

Produkcija Gledališče Glej; so-

produkcija Cankarjev dom

(Dvorana Duse Počka)

FILM

Od ponedeljka (jutri), 4.

novembra, do nedelje 17.:

FILM ART FEST - Sedmic -

festival sedme umetnosti.

PREDEPREMIERE:

TRANSPOTTING, Danny

Boyle, 4.11., kob 19.30;

DEZELA IN DOMOVINA,

Ken Loach, 5.11., ob 20.30;

ANTONIJA, Marleen Gor-

ris, 6.11., ob 20.30; OSMI

DAN, Jaco Van Dormael,

7.11., ob 20.30; MRTVEC,

Jim Jarmusch, 8.11., ob

20.30; FLIRT, Hal Haar-

tley, 9.11., ob 20.30;

PERSPEKTIVE, ob 18. in

21. uri:

NA VARNEM, Todd Hay-

nes, 5.11.; LEPE VASI LE-

PO GORIJO, Srdjan Drago-

jevič, 6.11.; LEPA STVAR,

Hettie Macdonald, 7. 11.;

, 7.11.; TAT RITMA,

Matthew Harrison, 8.11.;

TABOR: VESOLJE, Jan

Bucquoy, 9.11.;

FOKUS, ob 17.30:

TELEGRAFIST, Erik Gu-

stavson, 5.11.; AGNES,

Egill Edvardsson, 6.11.;

Superman za bosanske otroke

Izdajatelj stripov o Supermanu je pripravil posebno izdajo za bosanske otroke (v cirilici), v kateri so navodila za preživetje v okolju, kjer so postavljene protipehotne mine. Mine so najbolj nevarna zapuščina štiriletne vojne v BiH, njihove žrtve pa so največkrat prav neprevidni otroci. (Foto: Reuter)

Lestvica politikov z najdaljšim stažem na vodilnih položajih

MÜNCHEN (STA) - Na prvem mestu lestvice predsednikov držav in vlad z najdaljšim neprekinjenim mandatom po drugi svetovni vojni je pred dnevi prišlo do spremembe, saj je nemški kancler Helmut Kohl prehitel svojega predhodnika Konrada Adenauera, ki je bil nemški kancler 14 let in mesec dni (1946-1963).

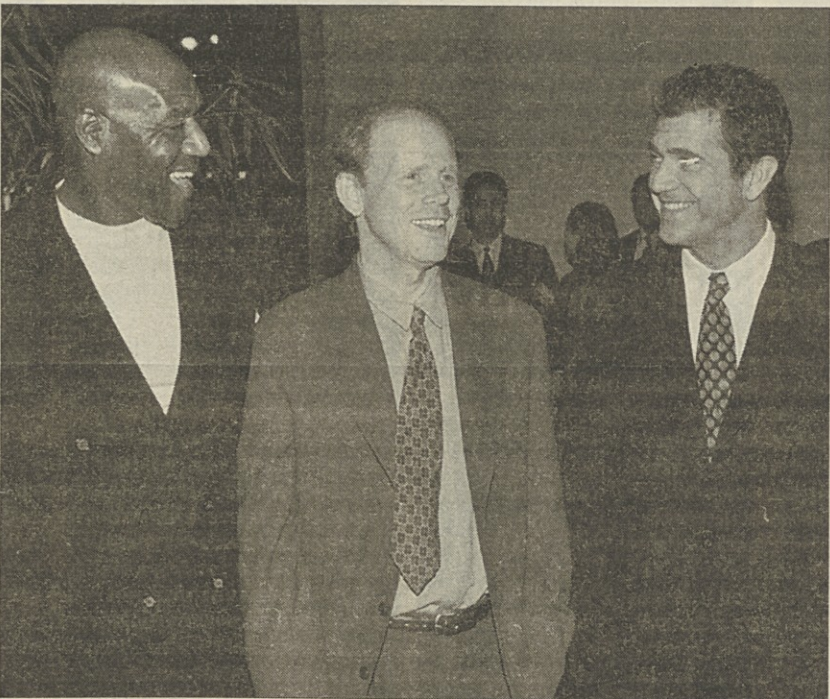
Zanimiv pa je tudi drugi del lestvice. Na tretjem mestu je nekdanji francoski predsednik Francois Mitterrand (1981-1995), od četrtega do enajstega mesta pa sledijo Felipe Gonzalez (Spanija, 13 let in stiri mesece, 1982-1996), Bruno Kreisky (Avstrija, 13 let, 1970 - 1983), Ruud Lubbers (Nizozemska, 12 let, 1982 - 1994), Margaret Thatcher (Velika Britanija, 11 let in pol, 1979 - 1990), Charles de Gaulle (Francija, 10 let in pol, 1958 - 1969), Andreas Papandreu (Grčija, 8 let, 1981 - 1989), Alcide de Gasperi (Italija, sedem let in pol, 1945 - 1953) in Mihail Gorbačov (nekdanja Sovjetska zveza, 6 let in osem mesecev, 1985 - 1991). Nemski tednik Focus je objavil tudi lestvico se živecih diktatorjev, ki so najdlje na oblasti - na njenem celu je s 37 leti Fidel Castro (Kuba), sledita pa Mobutu Sese Seko (Zaire, 31 let) in Suharto (Indonezija, 28 let).

Pantomimik nastopa že 50 let

73-letni francoski pantomimik Marcel Marceau praznuje te dni petdesetletnico svojega umetniškega delovanja. Ob visokem jubileju je prejel številna priznanja, med drugim tudi venezuelsko državno odlikovanje. (Foto: Reuter)

Mel Gibson je posnel nov film

Hollywoodski filmski zvezdnik Mel Gibson je posnel nov film »Ransom«, v katerem igra očeta, ki mu neznanci ugrabijo sina. Po ameriški premieri se je zabaval v družbi režiserja Rona Howarda (v sredini) in soigralca Delroya Linda. (Foto: Reuter)

KRIŽANKA

Vodoravno:
1. švedsko ime za finsko luko Turku, 4. srednjeveška islandska pripoved v prozi, 8. francoska državna himna, 11. ime ameriškega rock glasbenika Claptona, 12. splet las, 13. ime igralki Loncar, 14. francoski filmski zgodovinar (Henri) (iz crk alge), 15. ime poljske filmske igralki Janowske (iz crk niala), 17. pivski vzklík, 18. bojni strup, imenovan po mesto Ypres, 20. svetopisemska dežela na Bližnjem vzhodu, 23. ime švedskega književnika Hanssona, 24. obmejni kraj jugovzhodno od Prezida, 28. zvok ob prelomu lesa, 30. vojaška formacija, 31. najslabša šolska ocena, 32. nizozemski slikar (Jan de), 33. izdelovalnica skodel, 35. Galatejin ljubimec v grški mitologiji, Acis, 36. zrak (latinsko).

Navpčno:
1. enocelica menjačica, 2. pločevinast sod za tekočine, 3. afriška blede antilopa, 4. kemijski znak za selen, 5. madžarsko mesto v Bakonjskem gozdu, 6. nemski fizik, ki se je ukvarjal z radioaktivnostjo (Hans), 7. srednjeameriški Indijanci, 9. tip švedskih tovornjakov, 10. mesto v Belgiji, tudi Alost, 16. severnoameriški Indijanec, 19. matematični izraz za enakost dveh količin, 20. slovenski gledališki igralec (Joze), 21. ime slovenske smučarke Dovžan, 22. napad, ataka, 25. nekdanji jugoslovanski nogometni vratar (Vladimir), 26. glavno mesto Grčije, 27. ranocelnik, 29. muslimanski sodnik, 34. različni crki.

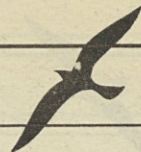
SKANDINAVSKA KRIŽANKA

1	2	3		4	5	6	7	
8			9				10	
11				●	12			
13				●	14			
15				16	●	17		
			18		19			
20	21	22						
23			●	24		25	26	27
28			29	●	30			
31				●	32			
33				34				
	35					36		

Vodoravno: Abo, saga, marsejeza, Eric, Cabar, resk, ce-
ta, enka, Baen, skodlarna, Akis, aer.
Agel, Alina, eks, ipert, Kanaan, Oja, Cabar, resk, ce-
RESITEV

	PREMA- GANOST	OSEBA KI JE ARETIRANA	MALO- VREDEN CLOVEK	MESTO V FRANCIJI	NAMIZNO PREGRIJALNO	LANTAN	SIN URANA IN GAJE V GRŠKI MITOLOG.	LAHEK ENOVPREŽNI DIRKALNI VOZ	OSMI ZIDOVSKI MESEC	RASTLINA IZ DRUŽINE KACNIKOVK	AVTOR: MARKO DRESČEK	PTICA, KI ŽIVI V BLIŽINI CLOV. BIVAL.	24. IN 26. CRKA ABECED	PRIPADNICA KELTSKEGA LJUDSTVA V ST. VEKU	FRANC. IGRALEC DELON	ŽENSKI PRINCIP KITAJSE FILOZOFIJE	KORALNI OTOK	HRVASKA IGRALKA ERZISNIK	VNETLJIV OGLJIKO- VODIK	DRUGA NAJVEČJA DRŽAVA NA SVETU (ORIG.)
OSEBA, KI IMA PARAPLE- GIJO											OSEBA, KI JE VZGAJANA									
NAVPIČNA IZBOKL. ZEMELJ. POVRŠJA											RESNOST, STVARNOST KALKUTA									
TENISKI LOPAR						BLAGAJEV VOLČIN JASNO NEBO							SNOV ZA IZDELAVO MAZIL, MIL							
BOG. SONCA IN LJUBEZNI V EGIPČ. MITOLOG.					LJUDSKA PRITRDIL- NICA		AVST. KANC. (JULIUS) ANTON OCVIRK					KARL IMMERMANN KEGLJAVKA KARDINAR				NAZIV ZA VOJVODNICE ČEBELJA TVORBA				
ZIVO BITJE				DANSKI OTOK V MALEM BELTU	KRILO RIMSKE KONJENICE				VISOKO STENSKO OGLEDALO	MESTO V SZ. FRANC. BIBLIJSKI PEROK							ANGLESKI PISATELJ (CHARLES)	EDGAR DEGAS MADŽ. SKLAD. (FERENC)		
SLOV. PEŠNICA MUSER					STOTNIKOVA ŽENA (STAR.) OBOD PRI VODNJAKU									KEMIČNI SIMBOL ZA AKTNOM	PRIZORIŠČE V AMFITEAT. MOSKI SUKNJIČ					
POLIAMIDNO VLAKNO							MLEČNI IZDELEK	NAVARNA BOLEZEN KARCINOM				TISKARSKO SITO HRANA AZUJEV							SLOVEN. SLIKAR JUSTIN	BEOGRAJSKI PSIHOLOG (NIKOLA)
GRŠKI LADUJSKI MOGOTEC (ARI)								IDA KRAVANJA GEORG TRAKL								ANGL. PLOSC. MERA ROMANA ZRNEC				
TEKOCINA, KI JO IZLOČAJO LEDVICE					UGANKAR									SKUPINA DIVJIH ŽIVALI						
TOM CRUISE					TOVARNA PREDMETOV IZ KARTONA									LEPOARDU PODOBNA ROPARSKA MAČKA						

RESITEV:
Vodoravno:
VZGAJANEC,
OROGAFIJA,
REALITETA,
REKETI,
IGALKA,
LANOLIN,
ATON,
JA,
RAAB,
KI,
LALA,
ZIV,
ALTA,
LE MANS,
ED,
ERNA,
STONICA,
ARENA,
NAJON,
RAK,
RASTER,
ONASSIS,
ITVA RINA,
AKER,
SEC,
ENIGMATIK,
KREDEL,
TC,
KARTONAZA,
OZELOT.

RAI 3 slovenski program	
Za Trst: na kanalu 64 (Ferlugl) in 40 (Milje)	
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)	
20.25	Koticek: Kljukceve dogodivščine
20.30	TV dnevnik
20.45	Sportna tribuna
20.55	TV mozaik

RAI 1	
6.00	Aktualno: Euronews
6.45	Dok.: Kvarkov svet- Opice - Morske vidre (vodi Piero Angela)
7.30	Otroski variete Aspetta la banda! (vodita Alessandro Bellini, Marco Del Buono), vmes risanke
8.00	Variete: L'albero azzurro - Plavo drevo
8.30	Variete: La banda dello Zecchino, vmes risanke in nan. Harry in Madison
10.00	Aktualno: Linea verde orizzonti - Zelena crta
10.45	Masa
11.45	Nabozna odd. Sedmi dan
12.00	Angelus, papežev blagoslov
12.20	Aktualno: Linea verde - Zelena crta (vodi Sandro Vannucci)
13.30	Dnevnik
14.00	Variete: Domenica in (vodijo Mara Venier, Andrea Roncato, G.P. Galeazzi, don Mazzi), vmes (15.20) sportni odd. Cambio di campo, (16.20) Solo per i finali
18.00	Dnevnik
18.10	Sport: 90. minuta
19.35	Vremenska napoved
19.40	Variete: Domenica in
20.00	Dnevnik
20.30	Sportne vesti
20.45	Nan.: Uno di noi - Tekac (i. Gioele Dix, H. Von Stetten, C. Ponzoni)
22.25	Dnevnik
22.30	Film: Il pranzo di Babette (kom., Dan. '87, i. S. Audran, B. Kier)
0.00	Dnevnik, zapisnik, horoskop, pogovori in vreme
0.35	Potihoma - Nočni pogovori (vodi G. Marzullo)
1.05	Dokumenti

RAI 2	
7.00	Dnevnik
7.05	Variete: V družini, vmes (7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik
11.00	Nedeljski Disney
12.00	Variete: V družini (vodita Tiberio Timperi in Barbara D' Urso)
13.00	Dnevnik, 13.25 oddaja o motorjih Tg2 Motori
13.30	Aktualna odd.: Telecamere e salute (vodi Anna La Rosa)
14.00	Film: Terra selvaggia (pust., ZDA '41)
15.45	Risanke, 16.30 nanizanka
17.00	Film: saluti dal caro estinto (kom., VB '92)
19.00	Tgs Domenica sprint - IP v kosarki
20.30	Dnevnik Tg2
20.50	TV film: Sul filo dell' inganno - Edge of Deception (dram., ZDA '94, i. M. Hemingway)
22.30	Nan.: Law and Order
23.20	Dnevnik in vreme
23.40	Protestantizem
0.10	Variete: Tenera è la notte - Nežna je noc
1.00	Film: Berlin - Jeruzalem (dram., Izrael '90)
2.20	Doc music club

RAI 3	
6.30	Variete: Fuori orario
9.00	Dober dan, glasba!
9.55	Film: Il club dei mostri (srh., VB '81)
11.30	Film: Avalanche Express (pust., ZDA '79)
13.00	Tgr Alluvione
13.25	Sport: Quelli che aspettano...
14.00	Dezelni dnevnik, 14.15 dnevnik
14.25	Sport: Quelli che il calcio... (vodi F. Fazio)
16.30	Sportna odd.: Stadio sprint
17.30	Sport: gimnastika
18.00	Nan.: La legge di Brid
18.50	Vreme, dnevnik, dezelne vesti in sport
20.00	Variete: Blob
20.30	Aktualna odd. o zdravju: Elisir (vodi M. Mirabella)
22.25	Sportna nedelja
23.30	Dnevnik, dezelne vesti
23.45	Sportna nedelja, 2. del
0.20	Nočni dnevnik, vreme
0.30	Nogomet A lige
1.35	Variete: Fuori orario
2.10	Nad.: Piccolo mondo antico ('83, i. A. Valli)

RETE 4	
6.00	Nan.: Giudice di notte, 6.30 A cuore aperto, 7.30 Giuste sentenze
8.25	Night Line
9.15	Nedeljski koncert
10.05	Masa
10.45	Aktualno: La domenica del villaggio (vodi Davide Mengacci), vmes (11.30) dnevnik
12.30	Nan.: Hawaii
13.30	Dnevnik Tg4
14.00	Variete: Game Boat
16.00	Stelle della moda
17.00	Nan.: Colombo
18.55	Dnevnik in vreme
19.25	Variete: Game Boat, vmes risanke Calimero, Puffi
20.40	Film: Ufficiale e gentiluomo - Oficir in gentleman (dram., ZDA '94, i. Richard Gere, L. Gossett)
22.40	Film: Il mio piede sinistro - Moja leva noga (dram., VB '89, i. D.D. Lewis), 0.50 Night Line

CANALE 5	
6.00	Na prvi strani
9.00	Nabozna oddaja: Le frontiere dello spirito
9.45	Dok.: Pet celin (vodi Luca Bignami), 10.30 dok. oddaja o potovanjih in naravoslovnih zanimivostih: Galapagos, 11.00 Natura - Avventura
12.15	Glasba: Superclassifica Lestvica LP (vodi Ambra Angiolini)
13.00	Dnevnik
13.30	Variete: Buona domenica (vodijo Fiorello, M. Costanzo, Claudio Lippi, Paola Barale)
18.10	Nan.: Casa Vianello - Scoop (i. Raimondo Vianello, Sandra Mondaini)
20.00	Dnevnik TG 5 in vreme
20.30	Film: Chi trova un amico trova un tesoro (kom., It. '81, i. Terence Hill, Bud Spencer)
22.40	Aktualna odd.: Target (vodi Gaia De Laurentiis)
23.10	Aktualna oddaja o modi: Nonsolomoda
23.40	Film: Seduzione omicida (dram., ZDA '92, i. C. Atkins), vmes (0.30) nocni dnevnik
2.00	Pregled tiska
2.30	Aktualna odd.: Nonsolomoda
3.00	Pregled tiska

ITALIA 1	
6.30	Otroski variete, vmes nan. in risanke ter varieteja Bim Bum Bam in Magazine
9.55	Variete za najmlajše: La nostra inviata Manuela
10.30	Risanke, 10.55 variete Bim Bum Bam
11.30	Nan.: Street Justice
12.25	Odprti studio
12.45	Sport: Vodic nogometnega prvenstva, 13.15 Grand Prix (vodi Andrea De Adamich)
14.15	Film: Airport '77 (dram., ZDA '77, i. J. Lemmon)
16.30	Film: Il ritorno dello Jedi (fant., ZDA '83, i. M. Hamill, H. Ford, C. Fisher)
18.30	Odprti studio, vreme
18.45	Aktualno: Fatti e misfatti
19.00	Nan.: College
20.20	Variete: Nedeljski «Mai dire gol»
20.40	Variete: Non dimenticate lo spazzolino da denti - Ne pozabite zobne scetke (vodita Gerry Scotti, Ambra)
22.30	Sport: Pressing (vodi Raimondo Vianello)
0.30	Italija 1 sport
1.35	Film: I carabinieri (kom., It. '81, i. R. Montagnani, D. Abatantuono)

TELE 4	
19.30	22.00 Dogodki in odmevi
14.45	Nad.: Amore gitano
17.00	Sport: rokomet lige A1
18.50	Risanke: Mrs. Peppermint
19.45	23.10 Sportna oddaja
20.40	Film: La fuga
22.30	Personaggi e opinioni - Osebe in mnenja
23.55	Gremo v kino

MONTECARLO	
13.00	20.00, 22.30, 1.00 dnevnik, 13.15, 19.50 Sport
9.00	Nan.: Quincy
12.00	Papežev blagoslov
13.10	19.00 nanizanka
16.00	Variete: Il grande gioco del mercante in fiera
19.45	Montanelli'ska nedelja
19.55	Sportna odd.: Crono
20.30	Variete: Retromarsh
22.45	Film: Mississippi Burning (dram., ZDA '88, i. Gene Hackman)

Slovenija 1	
8.00	Videostrani
8.35	Otroski program: Ziv zav
9.25	Sredi galaksije zavij levo.
9.55	Nedeljska masa
11.00	Vsi smo ena družina, 7. del
11.30	Obzorja duha
12.00	Ljudje in zemlja
12.30	Slovenski ljudski plesi
13.00	Porocila
13.05	Hugo, pon. tv igrice
13.35	Karaoke
14.35	Nedeljska reportaza
15.05	Dlan v dlani
15.20	Zeppina, ameriski film
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Zavrtno stare kolute
17.45	Po doma
19.20	Loto
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
19.50	Stranke se predstavljajo
19.55	Zrcalo tedna
20.10	Zoom
21.20	Večerni gost: Prof. dr. Zarko Dolinar
22.30	TV dnevnik 3, vreme
22.40	Sport v nedeljo
23.25	TV jutri, videostrani

Slovenija 2	
10.40	Tedenski izbor: Lahkih nog naokrog
11.05	Na vrtu
11.35	Sova: Kvantni skok, 12. del ameriske nanizanke
12.20	Kinoteka: Zenska na obali, pon. ameriskega filma
13.30	Košarka NBA - Action
14.30	Pariz: Tennis, finale
17.55	Idrija: DP v kosarki, Idrija - BWC Maribor
19.30	V obmoku somraka
20.00	Preveznost in pristranost
20.50	Ciklus filmov J. Jarmusch: Noc na zemlji, ameriski barvni film
22.55	Novice iz sveta razvedrila

Koper	
16.30	Zgodovina Amerike, 1. del
17.00	Peter Pan club
17.30	Huckleberry Finn, risanke
18.00	Program v slovenskem jeziku
19.00	TV dnevnik
19.30	Nočni sodnik, tv serija
20.00	Volitve '96
20.05	Vesolje je...
20.25	Zrebanje loto
20.30	Istra in ...
21.00	Tenis: Pariz - Turnir ATP, povzetek finalnega srečanja
22.00	TV dnevnik
22.15	Nedeljski sportni dnevnik
22.25	Globus
23.55	Pinas glasbeni večeri, Renato Chicco Jazz Quartet, 2. del

Hrvaška 1	
9.15	TV koledar
9.25	Porocila
9.30	Živalski svet, 11. del
10.00	Otroski program
12.00	Porocila
12.20	Kmetijska oddaja
13.10	Folklor
13.40	Mir in dobrot
14.10	Duhovni klic
14.15	Opera Box
14.45	Videosmešnice
15.15	Stik, glasbena oddaja
15.45	Delimo si Richarda, ameriski film
17.15	Porocila
17.20	Skrita kamera
17.45	Gettysburg, 3. del ameriske nadaljevanke
18.40	Otok z zakladom, 3. del ameriske nadaljevanke
19.05	TV fortuna
19.10	Hrvaška spominska knjiga
19.30	Dnevnik
20.15	Ce bi pogledi ubijali, ameriski barvni film
21.45	Opazovalnica

Horoskop

zapisal B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: V ljubezenskem gnezdecu vam bo malce zaskripalo, zato boste znova kritizirali partnerja in potihem sanjali o nekom, ki bi sproti služil vašim neskončnim željam in zahtevam.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Vas odnos s partnerjem bo danes izjemno kvaliteten in celovit. Izkoristite torej prilichnost in se pogovorita o vsem tistem, kar vaju muči in peha v zastoj.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Butali boste v zid, vendar boste na srečo spoznali, da je pretrd, vaša glava pa premehka. Raje se spočijte in obnovite svoje moči, pa ga boste morda lahko preskočili.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Nikakor se ne boste mogli odločiti o neki pomembni stvari, zato se boste posvetovali s tistimi, ki jih imate za izkušene. Poslušajte jih, vendar nikar ne bodite papiga.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Opazili boste, da je vas bližnji prišel ubirati samostojne stezice. In čeprav se boste delali, da se vas to ne tiče, boste vendarle začutili bolečino ljubosunja.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Zreli ljudje se ponavadi odločajo tudi z razumom, ne le s srcem. A trenutno je vaša čustvena nevihta zal preglasna, da bi lahko slišali njegov streznjujoči krik.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Do svojega življenjskega sopotnika boste danes izjemno nezaupljivi. Ampak ne zaradi njegove nazanesljivosti, ampak zaradi vaše bojazni pred ponovnim razočaranjem.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: V prepričanju, da lahko z izlivi ljubosunja ohranite zvezo, boste z vsemi kriptičnimi pritiskali na partnerja, vse dokler se ne bo spakiral in za nekaj časa pobegnil v neznanost.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Dan, poln čudovitih priložnosti za srčno vznemirjenje, vi pa se boste skrivali v starem okolju in zamudili srečanje z nekom, ki bi vas naredil srečno do konca dni.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Ko boste uspeli zbrati moč za pomembno odločitev, se bo z vašega srca končno odvalil kamen samopodcenjevanja. Preden startate, temeljito razmislite o taktiki.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Uskladili boste notranje energije, motive in nagibe ter spoznali, da bi lahko napredovali veliko hitreje kot sicer. A je pač tako, da korakoma naprej sledi korak nazaj.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Čeprav nedelja ni primeren dan za nove načrte, boste vseskozi tuhtali o novih potezah, s katerimi naj bi pospešili pojav zelenega uspeha. Naj vam bo sreča mila.

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 23.00 Porocila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Igra za otroke; 9.05 Perspektive; 9.30 Sledi časa; 10.05 Prizma optimizma; 11.05 Poslušalci čestitajo; 12.05 Na današnji dan; 13.25 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Gost; 16.20 Pod lipo domačo; 17.20 Minute za; 18.05 Reportaža; 18.35 Zbori; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva, vreme, promet; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.50 Kulturne prireditve; 9.35 Popevka; 10.35 Gost; 11.45 Gori. Doli. Naokoli; 13.00 Športno popoldne, vmes nogomet, zimzelene melodije; 15.00 Morda niste vedeli; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 19.30 Top albumov; 21.00 Drugi val, vmes (22.00) Zrcalo dneva, vreme, promet.

Slovenija 3

8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00 Porocila; 8.05 Na poljani jutro; 8.30 Preludij; 9.00 Maša; 10.05 Orkestri in solisti; 10.40 Izbrana proza; 13.05 APZ F. Prešeren; 14.05 Humo-

reska; 14.35 Operno popoldne; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 19.30 Cerkvena glasba; 20.00 Sedmi dan; 20.15 Intermezzo; 20.30 Najboljši ameriški orkestri; 22.30 Prevodne strani; 22.30 Vokalno-instrumentalna glasba; 23.55 Lični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,6 - 98,1 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Porocila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 8.00 Otvoritev; 8.15 OK obveščajo; 8.50 Zvočna reklama za «Nedelo»; 9.00 Kmetijski nasveti; 9.30 Glasb. reportaža; 10.10, 11.00 Primorski kraji in ljudje; 10.40 Power play; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du, jes?; 14.30 Nedelja na športnih igriščih; 15.00 Power play, 15.30 DIO; 17.30 Porocila, osmrtnice; 19.30 Večer večnozelenih T. Pirca; 19.00 Dnevnik; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Koper

(italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Porocila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 7.50 Horoskop; 8.00 Opereta; 9.00 Kulturna poročila; 9.30 V knjigarnah; 10.00 Kino-Gledališče; 10.15 Sigla single; 11.00 Ob 11-ih; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Šport; 13.40 Bella Bellissima;

14.00 Lestvica LP; 15.15 London Calling; 16.00 Ferry sport; 18.00 Smešne zgodbe; 19.25 Sigla single; 19.30 Dnevnik in šport.

Radio Trst A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Porocila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder; Lucka na daljnem severu (M. Malenšek) 10.35 Veselo po domače; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Orkestri; 11.30 Nabozna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Koroški obzornik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mala scena: Tragedija človeka - V Atenah (pri. in r. A. Jurc); 14.35 Zabavna glasba; 15.00 Iz krajevnih stvarnosti; 15.30 Šport in glasba; 17.00 Iz krajevnih stvarnosti, nato Revival; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

7.15, 12.15, 18.15 Krajevna poročila; 11.30, 15.10, 17.10 Porocila; 10.30 Jutranji val.

Radio Koroška

6.00-7.00 Dobro jutro, Koroška! - Guten Morgen, Kärnten - Duhovna misel (Hanzi Rosenzopf); 18.00-18.30 6 X 6 - Domače uspešnice.

RAI 3
slovenski
program

Za TAST: na kanalu 64 (Ferlugl) in 40 (Milje)
Za GORICO: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 Kotiček: Kljukceve dogodivščine
20.30 TV DNEVNIK
20.50 Sportna tribuna

RAI 1

6.30 Jutranji dnevnik
6.45 Jutranja oddaja poletni Unomattina, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.35, 9.00, 9.30) dnevnik
10.40 TV film: La signora del West - Gospa iz Westa - Zenska vrac (western, ZDA '95, i. Jane Seymour, Joe Lando)
11.30 Dnevnik iz Neaplja
12.25 Vreme in kratke vesti
12.35 Nan.: Gospa iz Westa (i. Jane Seymour)
13.30 Dnevnik, 13.55 Gospodarstvo
14.05 Variete: 40 minut z Raffaello
15.00 Sedem dni v parlamentu
15.30 Mladinski variete Solletico, vmes risanke in nan. (vodita E. Ferracini, Mauro Serio)
15.40 Nan.: Zorro
18.00 Dnevnik
18.10 Aktualno: Italia sera - Italija zvečer
18.50 Variete: Luna Park
19.35 Vreme, dnevnik in sport
20.35 Oddaja o aktualnih dogodkih: Il fatto (vodi Enzo Biagi)
20.45 Variete: La Zingara (vodita A., Cloris Bosca)
20.50 Film: Perdiamoci di vista (kom., It. '94, r.-i. Carlo verdone, Asia Argento)
22.50 Dnevnik
23.00 Aktualno: Linea verde - Oddaja o povodnji v Firencah
0.00 Dnevnik in vreme, zapišnik, horoskop, nočni pogovori in vreme
0.30 Dok.: Treccani
1.00 Aktualni pogovori: Sottovoce - Potihoma
1.15 Film: Beg v Francijo (dram., It. '48, i. F. Lulli)

RAI 2

7.00 Variete za najmlajše
8.05 Zidovska kultura
8.35 Film: In cerca d' amore (glas., ZDA '64, i. C. Francis, J. Hutton), 10.00 nanizanka
10.50 Perchè? - Zakaj?
11.00 Rubrika o zdravstvu Tg2 33, 11.05 dnevnik
11.30 Variete: I fatti vostri - Vase zadeve
13.00 Dnevnik, 13.30 Navade in družba
14.00 Nan.: Komisar Kress
15.00 Nad.: Quando si ama, 15.30 Santa Barbara
16.15 17.15 Dnevnik
16.20 Variete: E l'Italia racconta - Italija pripoveduje
18.10 Sport in dnevnik
18.30 Sereno variabile
18.45 Nan.: Un caso per due - Primer za dva
19.55 Risanke: Go-Cart
20.30 Večerni dnevnik
20.50 TV film: Inspektor Derrick (i. Horst Tappert)
22.00 Oddaja o volitvah v ZDA
23.35 Dnevnik, vreme, 0.10 Danes v parlamentu, sport
0.45 Film: La primula rossa (pust., VB '35, i. L. Howard, Merle Oberon)

RAI 3

6.00 Jutranji dnevnik
8.40 Film: Peccatrici folli (dram., ZDA '48)
10.30 Videosapere: Vstop prost, Kinematografija, Potovanje po Italiji dok. o zivalih, Media/Mente, itd.
12.00 Dnevnik
12.15 Nan.: ENG - V živo
13.00 Aktualno: Kljub vsemu, moja Italija
14.00 Dezelne vesti, dnevnik, 14.50 Znanstveni dnevnik, 15.00 Okolje Italija
15.30 Sportno popoldne: nogomet B in C lige, ženski nogomet Under 20
17.00 Dok.: Geo & Geo
18.20 Nad.: Un posto al sole (i. I. Di Benedetto), vreme
19.00 Dnevnik, dezelne vesti
20.00 Aktualno: Od 20.00 do 20.00, 20.15 Blob
20.30 Aktualna odd. o ženski problematiki: Milleuna-donna (vodi P. Villorresi)
22.30 Dnevnik, dezelne vesti
22.55 Ponedeljkov proces
23.45 Nan.: Man with a camera
0.30 Dnevnik, pregled tiska

RETE 4

6.00 Nad.: Vecna ljubezen
6.40 TV film: New York New York ('95, i. S. Gless)
9.00 Nad.: Cassandra, 10.00 Zingara, 10.30 Aroma de café, 11.45 Cuore selvaggio, 11.30 dnevnik
12.25 Kviz: La ruota della fortuna - Kolo sreče
13.30 Dnevnik
14.00 Rubrika o lepoti in zdravju
14.15 Nad.: Sentieri - Steze
15.30 Film: Un angelo è sceso a Brooklyn (fant., Sp. '57)
17.45 Kviz: OK, il prezzo è giusto! - Cena je prava
18.55 Dnevnik in vreme
19.25 Variete: Game Boat, vmes risanke I Puffi
20.40 Variete: Campioni di ballo (vodi Amadeus)
23.00 Film: Psycho (dram., ZDA '60, r. A. Hitchcock, i. A. Perkins, J. Leigh), 1.40 Night Line

CANALE 5

6.00 Na prvi strani, vreme
8.45 Variete: Maurizio Costanzo Show (pon.)
11.30 Aktualno: Forum - Sodisce (vodi Rita Dalla Chiesa)
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotidiani
13.40 Nad.: Beautiful (i. Ron Moss, K. Kelly Lang)
14.10 Aktualne teme v oddaji: Uomini e donne - Moski in ženske (vodi Maria De Filippi)
15.30 Nan.: Sisters (i. Sela Ward, W. Kurtz)
16.00 Otroški variete Bim Bum Bam in risanke
17.25 Nan.: Investigatori invisibili (i. R. Ceriotti)
18.00 Aktualno: Verissimo, tutti i colori della cronaca - Dnevna kronika
18.45 Variete: Tira & Molla (vodi Paolo Bonolis)
20.00 Dnevnik TG 5
20.30 Variete: Striscia la notizia (vodita Ezio Greggio, Enzo Iacchetti)
20.50 Film: Jurassic Park (fant., ZDA '93, r. S. Spielberg, i. Sam Neill, Laura Dern, R. Attenborough)
23.25 Dnevnik
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (0.00) dnevnik

ITALIA 1

6.10 Otroški variete, vmes nanizanke in risanke
9.15 Nan.: Superboy
9.45 Pianeta bambino
10.20 Nan.: Hercules
12.25 Odprti studio, 12.45 Fatti e misfatti, Sport studio
13.00 Variete za najmlajše
14.25 Varieteja: Niente panico, 14.30 Colpo di fulmine
15.00 Nan.: Willy, princ iz Belaira, 15.30 Sweet Valley High
16.00 Variete: Planet
16.30 Nan.: Cinque in famiglia, 17.30 Renegade
18.30 Odprti studio, vreme, 18.55 Sport studio
19.00 Nan.: Kung Fu, 20.00 La donna esplosiva
20.30 Film: Abuso di potere - Unlawful Entry (krim., ZDA '92, i. K. Russell, Ray Liotta, M. Stowe)
22.30 Variete: Ponedeljkov «Mai dire gol»
0.00 Aktualno: Fatti e misfatti
0.10 Sport: Goals - angleski nogomet, 0.40 rally
1.10 Italija 1 sport
2.05 Aktualno: Planet
2.30 Nan.: Willy, princ iz Belaira, 3.00 Forever Knight
4.00 Film: Il bandito delle 11 (dram., Fr.-It. '65)

TELE 4

19.30 22.00, 23.45 Dogodki in odmevi
13.40 Nan.: Beverly Hillbillies
15.00 Rokomet lige A1
17.00 Nogomet: Arezzo - Triestina
20.30 Sportna oddaja
21.30 Kosarka lige A1: Olimpia - Pallacanestro Trieste

MONTECARLO

13.00 20.00, 22.30, 0.30 Dnevnik, 13.15, 19.50 Sport
10.30 Nad.: Acapulco Bay
11.00 Film
14.00 Nan.: Charlie's Angels
15.00 Variete: Tappeto Volante
17.00 Variete: Ko bi bil Sherlock Holmes
17.50 Varieteja: Zap Zap, 19.55 Sei forte!
20.30 Variete: Roxy Bar
23.30 Film: Nightmare 4 (srh., ZDA '88, i. R. Englund)

TVS2/PONEDELJEK, 4. NOVEMBER, OB 20.00

Svetovni mojster

Nemška drama

Režija: Zoran Solomun.

Igrajo: Alexander Meier, Grit Hornig, Valerij Ogorodnikov, Tatjana Kuprijanova, Ruth Reinicke, Mathis Schrader in drugi. Drama se odvija v majhnem vzhodnonemskem mestu blizu Berlina v času po združitvi obeh nemških držav. Ruski vojaki se pripravljajo na odhod domov, v negotovo prihodnost, nekdanje vezi z domaćini se trgajo.

Aleksej je sin ruskega oficirja in živi z družino v barakarskem naselju; njegova zvesta družica je harmonika. Po naključju sreča deklico Sabino, Nemcko, ki ga očara z odličnim igranjem harmonike, zato ji sledi in se nanjo naveže; zbeži od doma in se skriva v Berlinu. Ko se vrne, je nase lje prazno; prebivalce, med njimi tudi Aleksejevo družino, so že izselili...

Prizor iz filma

TVS2/20.50

Noč na zemlji

Ameriški film, 1992

Režija: Jim Jarmusch.

Igrajo: Winona Ryder, Gena Rowlands, Giancarlo Esposito in drugi.

Jim Jarmusch je v filmskem svetu znano in cenjeno ime. Njegovi filmi sicer niso velike filmske uspešnice, so pa izjemno zanimivi in cenjeni med filmskimi sladkusi. Gre za zvrst, ki je takorekoc izumrla prav zaradi hollywoodskega »pripovedovanja zgodbe«, saj omnibus filmov preprosto ni več. Zgodbe povezujejo kraj dogajanj - taksi - v petih ve-

lemestih: Los Angeles, New York, Pariz, Rim in Helsinki. Odnos med taksistom in potnikom je ponavadi neoseben, saj po razmeroma kratki vožnji in placilu kilometrov pozabita na skupaj prevozeno pot. Jim Jarmusch pa je v razmerju med njima odkril navdih za pet izjemno duhovitih miniaturnih, v katerih se sicer ne zgodi nič usodnega, pogovor (ali tudi monolog) med taksistom in potnikom pa je ob panoramni vožnji po posameznih mestih lahko še kako zanimiv.

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.50 Biovreme; 8.05 Radio plus; 8.40 Minute za smeh; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila in osmrtnice; 14.30 Varnostna kultura; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Pred volitvami; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Zaplešite z nami; 22.30 Informativna odd.; 22.40 Slovenski pevci šansonov; 23.05 Literarni nokturmo.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.30 Zvezdni pregled; 8.540 Koledar prireditvev; 9.35 Popevki tedna; 11.00 Ekološke teme; 12.00 Pred volitvami; 14.00 Drobčinice; 14.35 Pred volitvami; 14.45 Gost; 15.30 DIO, vmes šport, vreme; 16.15 Popevki tedna; 16.40 Tema popoldneva; 18.00 Študentski rock; 19.30 Ameriška country lestvica; 20.00 Popularnih 40; 22.00 Zrcalo dneva, vreme, promet; 22.20 V soju žarometov.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Kulturna panorama; 11.05

Čas in glasba; 13.05 Igra za oroke; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Pihalne godbe; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Divertimento; 16.45 Enciklopedija Slovenije; 17.00 Nove glasb. generacije; 18.05 Kulturni globus; 18.15 Slov. glasbena ustvarjalnost; 19.30 Operni koncert; 20.30 Koncertna sezona Evroradia; 22.30 Dvignjena zavesai; 22.50 Komorni studio; 23.55 Lirični utrineki

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik, osmrtnice; 7.40 Noč in dan; 7.45 Evergreen; 8.05 Pozdrav; 8.45 Delo; 8.50 Pesem tedna; 9.00 Kulturne napovedi; 9.40 Hit dneva; 9.45 Odgovori na rešeto; 10.40 Power play; 11.00 V podaljškju; 13.00 Daj, povej; 15.00 Ob robu igrišča; 15.15 Hit dneva; 15.30 DIO; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Bla bla radio; 19.30 Z.N. Benčič na Modrem V.; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Iz diskoteke RK.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 32-322; 9.15 Glasbene želje; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Sigla

single; 11.30 Souvenir d' Italy; 12.55 pesem tedna; 13.00 Glasba po željah; 13.55 Locandina; 16.00 E... state freschi; 18.45 Istrske legende; 19.20 Sigla single; 19.45 Šport.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Iz četrtkovih srečanj; Tigrova duša; 8.40 Soft music; 9.15 Odprta knjiga: Slike iz življenja igralk (P. Zobec, 1. odd.); 9.40 Ženski ustvarjalnosti na rob; 10.30 Intermezzo; 11.45 Razprava v živo; 12.40 Revija ZCPZ: MePZ Jacobus Gallus; 13.20 Orkestri; 13.30 Kmetijski tehnik; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na otroškem valu; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Simf. orkester RTV Slovenija; 18.00 Znanstveno raziskovanje: Kultura interkulturalnosti; 18.20 Slovenska lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

7.15, 12.15, 18.15 Krajevna poročila; 11.30, 15.10, 17.10 Poročila; 10.00 Matineja (Horoskop); 13.00 Samo za Vas - Ostali Trst (pon.); 20.30 Loža v operi.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kratki stik.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, Republika, Vojkova 78, tel. 061-1684456, fax 061-345285/345289
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publist SRL
Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. poštni predal 568
tel. 040-361888, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
Tel. in fax: 061-1262044

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaj po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 60 SIT

Naročnina za leto 1996 - 430.000 LIT

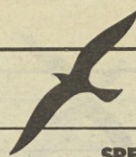
Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, letna 15.000 SIT plačljiva preko
DISTRIST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373
ziro račun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VREMENSKA SLIKA

Nad južno Evropo in Sredozemljem je območje visokega zračnega pritiska. Nad naše kraje doteka s severozahodnimi višinskimi vetrovi toplejši zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 06.45 in zašlo ob 16.45. Dan bo dolg 10 ur.

LUNINE MENE

Luna bo vzšla ob 23.39 in zašla ob 13.01.

PLIMOVANJE

Danes: ob 4.42 najvišje 17 cm, ob 21.15 najnižje -21 cm.

Jutri: ob 5.41 najvišje 23 cm, ob 12.56 najnižje -6 cm, ob 16.53 najvišje -1 cm, ob 22.51 najnižje -20 cm.

BIOPROGNOZA

Vremenski vpliv bo ugoden in spodbuden, le po kotlinah imajo dopolne vremensko zelo občutljivi ljudje lahko manjše vremensko pogojene težave.

Podatke posreduje Hidrometeorološki zavod RS

TEMPERATURE REK

POSTAJA	st. C	POSTAJA	st. C
Mura Gornja Radgona	7,2	Iska Iska	5,4
Sava Radovljica	6,6	Savinja Veliko Sirje	11,0
Sava Hrastnik	8,9	Paka Sostanj	-
Sora Suha	7,5	Soca Solkan	9,6
Ljubljana Moste	9,6	Idrija Podrečje	9,3
Gradascica Dvor	-	Vipava Dolenje	8,8

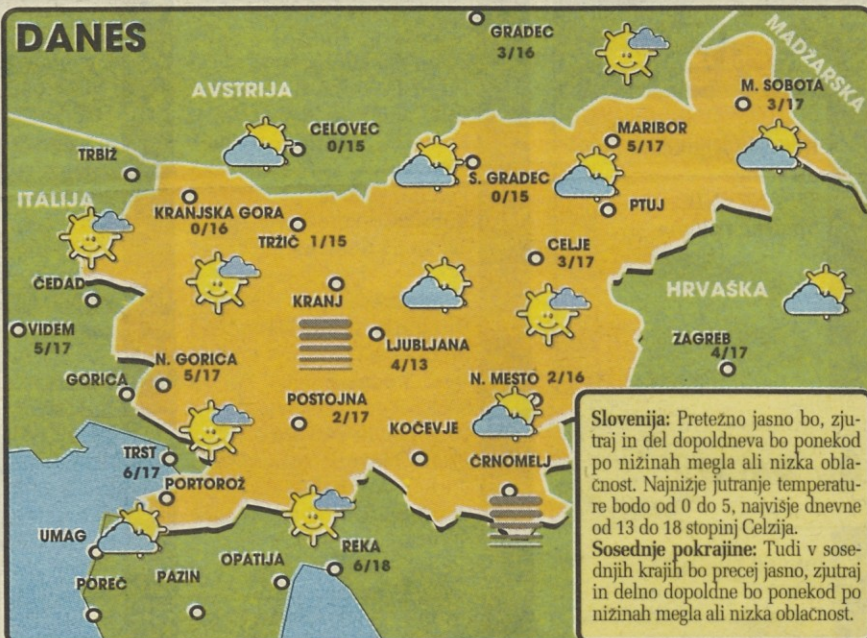
TEMPERATURE MORJA

POSTAJA	st. C
Portorož	17,0
Porec	18,0
Rovinj	18,0
Zadar	18,0
Komiza	18,0
Hvar	19,0

TEMPERATURE V GORAH

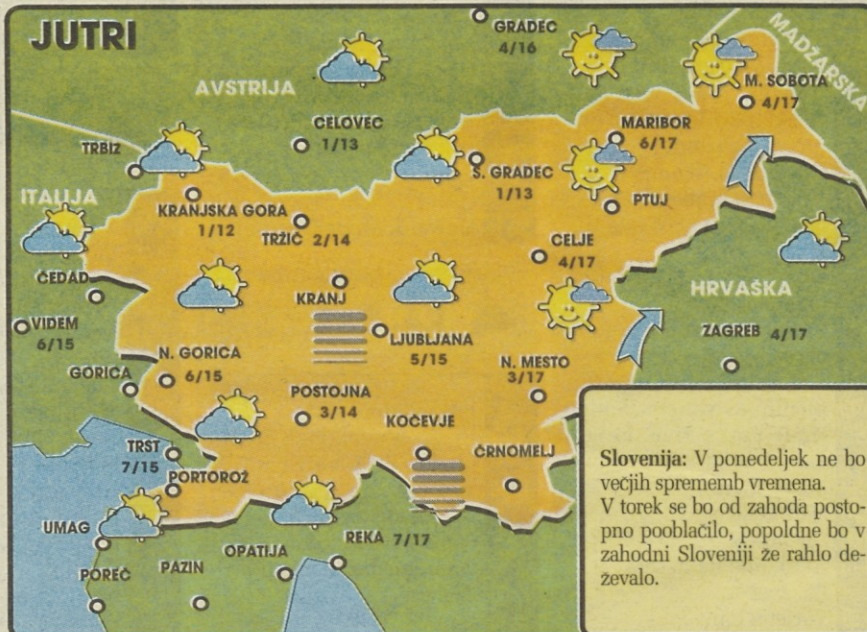
Višina	st. C
500 m	15
1000 m	14
1500 m	11
2000 m	7
2500 m	4
2864 m	2

DANES

Slovenija: Pretežno jasno bo, zjutraj in del dopoldneva bo ponekod po nižinah megla ali nizka oblačnost. Najnižje jutranje temperature bodo od 0 do 5, najvišje dnevne od 13 do 18 stopinj Celzija. Sosednje pokrajine: Tudi v sosednjih krajih bo precej jasno, zjutraj in delno dopoldne bo ponekod po nižinah megla ali nizka oblačnost.

JUTRI

Slovenija: V ponedeljek ne bo večjih sprememb vremena. V torek se bo od zahoda postopno pooblačilo, popoldne bo v zahodni Sloveniji že rahlo deževalo.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Bela gorila

Bel gorilji samec je ena priljubljenih atrakcij v barcelonskem zooškem vrtu, kjer vsak dan vabi na stotiten obiskovalcev (Telefoto AP)

39 mrtvih v Peruju

LIMA - V prometni nesreči, v kateri je perujski avtobus zgrmel v 500 metrov globok prepad v Andih, je umrlo 39 potnikov, 15 pa je bilo ranjenih. Avtobus je prevazal 60 ljudi.

Do nesreče je prislo v petek pozno popoldne na avtocesti, ki povezuje Limo z mestom Tarma v Andih. Kaze, da je voznik izgubil nadzorstvo nad vozilom, ker naj bi zaspal. Petkova tragedija je le zadnja v vrsti hudih prometnih nesreč, ki so se pripetile letos na perujskih cestah. Obračun teh nesreč sega v stotine mrtvih, kar je v tej latinoameriški državi povzročilo val polemik, zaradi zastarelega prometnega zakonika: vedno več je ljudi, ki zahtevajo korenito spremembo varnostnih norm v javnem prevozu.

Panda na obisku

BaiYu je na »gostovanju« v zooškem vrtu v San Diegu v Kaliforniji: Kitajska je posodila njega in njegovo družico, katere ime je neznano, za dobo 12 let, Kaliforniji

Leopard ljudožerec

KATMANDU - V Nepalu so končno odstrelili leoparda-ljudožerca, ki naj bi umoril kar 22 otrok med 4 in 14 leti. Nepalska tiskovna agencija pravi, da je leoparda, samico, odstrelil vojak, potem ko je velika mačka dva meseca sirila preplah v zahodnih pokrajinah Sjanga in Parbat. Ker policija zadevi ni bila kos, so poklicali na pomoč vojsko, ki ji je končno uspelo obracunati z živaljo.

Krdelo klateških psov raztrgalo 10-letnega fanta

V občinskem pesjaku pri Miami na Floridi, cakata dva rottweilerja na svojo usodo, potem ko sta skupaj z drugimi stirim klateškimi psi napadli 10-letnega dečka in ga raztrgali. Rottweilerji so že dalj časa v središču polemik zaradi njihove sicer nedokazane napadalnosti.

